

॥ ग्रंथ चेतावणी ॥

मारवाडी + मराठी

सत्संग

महत्वाची सुचना:- रामद्वारा जळगांव यांचे असे निर्दर्शनास आले आहे की, काही रामर्नेही शेठ साहेब राधाकिसनजी महाराज व जे.टी.चांडक यांनी अर्थ केलेल्या वाणीजी रामद्वारा जळगांव मधून घेऊन जातात व आपल्या वाणीजीचा गुरु महाराज सांगतात तसा पुर्ण आधार न घेता आपल्या मताने समजने, अर्थामध्ये परस्पर बदल करून टाकतात तरी वाणीजी घेऊन गेलेल्या कोणत्याही संताने परस्पर अर्थामध्ये बदल करून नये. काहीही बदल करायचा वाटत असल्यास रामद्वारा जळगांवशी संपर्क साधावा व नंतर बदल करावा.

* वाणीजी आमच्याकडून जशी पाहिजे तशी चेक झालेली नाही, चेक करायला भरपूर वेळ लागतो. आम्ही परत चेक करून पुन्हा लोड करून देऊ. याला वर्षभर तरी लागेल. तुमच्या समजण्यापुरता कामात येईल, यासाठी आम्ही वाणीजी वाचण्याकरीता लोड करून दिली आहे.

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥ राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥ राम

राम ॥ अथ ग्रभ चिंतावणी ग्रंथ लिखते ॥

॥ दोहा ॥

राम गुरु सा दाता को नहीं ॥ तीन लोक रे मांय ॥

राम करता कूं सुखराम कह ॥ सतगुरु दिया बताय ॥१॥

राम सतस्वरुपी सतगुरु सारखा ३ लोक १४ भवन तसेच ३ ब्रम्हचे १३ लोकांमध्ये कोणीही दाता नाही.आदि सतगुरु सुखरामजी महाराज सांगतात सतगुरुंनी सतस्वरुपाचा लोक पकडून ३ ब्रम्हचे १३ लोक तसेच ३ लोक १४ भवनाचा जो कर्ता आहे त्यालाच मला माझ्याच घटात प्राप्त करून दिले. ॥१॥

राम चवदे तीनुं लोक रे ॥ सब वाँ का धन होय ॥

राम सो करता सुखराम के ॥ गुरां बगसिया मोय ॥२॥

राम या कत्याचे ३ लोक १४ भवन हे धन आहे.आदि सतगुरु सुखरामजी महाराज सांगतात की,असा धनवान कर्ता मला नेहमी करीता बक्षिस दिला. ॥२॥

राम दीया भेद सहेत ले ॥ राम नाम तत सार ॥

राम यां बिन सब गुण ओर हे ॥ सो सब माथे मार ॥३॥

राम सतगुरुंनी मला कर्ता म्हणजे केवळ रामनाम जे ८४ लाख योनीतून पार होण्याची तत्तसार अखंडित ध्वनी आहे त्याचा भेद दिला.या तत्तनामाच्या भेदाच्या गुणाने मी होणकाळ पार होऊन गेलो.या केवळ रामनामाच्या भेदाशिवाय अन्य सर्व नामांचा भेद हा जीवाच्या शिरावर ८४ लाख योनीचा ४३,२०,००० वर्षापर्यंतचा भारी मार आहे. ॥३॥

राम ब्रम्हा बिसन महेस ले ॥ सगत सुन्न अस्मान ॥

राम पाँच तत तां सु परे ॥ सो गुरु कहया बखाण ॥४॥

राम ब्रम्हा,विष्णु,महेश,शक्ती तसेच पाच तत्व म्हणजे आकाश,वायु,अग्नी,जल,पृथ्वीच्या पलिकडील पराक्रमाचा जो तत्तसार शब्द आहे त्याचा भेद माझ्या सतगुरुने मला सांगितला. ॥४॥

राम आगे पाढे मधले ॥ जे तिरिया जुग मांय ॥

राम सो मंत्र हरि नाम हे ॥ दूजा भरम कहाय ॥५॥

राम आजपर्यंत म्हणजे पूर्वीमध्ये तसेच आतापर्यंत जे ही संसारातून भवसागरातून तरले तो मंत्र हरिनाम आहे हरीनाम सोडून आजपर्यंत दूसरे सर्व मंत्र भवसागरातून तिरण्यासाठी भ्रम राहीले म्हणजे खोटे खोटे राहीले. ॥५॥

राम सिव सनकादिक सेंसजी ॥ ध्यावत हे दिन रात ॥

राम सो मंत्र हरि नांव हे ॥ सुण सिष मेरी बात ॥६॥

राम हे जगातील स्त्री-पुरुषांनो याच हरीनाम मंत्राला शिव सनाकादिक तसेच शेषजीने धारण

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	केले आणि ते सर्व याच हरिनामाला रात्रंदिवस भजत आहेत.ही माझी गोष्ट समजमध्ये आणा. ॥६॥	राम	राम
राम	बेद भागवत पुराण ले ॥ साख भरे सब कोय ॥	राम	राम
राम	केवळ सत्त हरि बीज हे ॥ दुजी सब बन होय ॥७॥	राम	राम
राम	हरिनाम हेच मायेच्या पलिकडील केवलचे सत्त बीज म्हणजे भवसागरातून पार करण्याचे बीज आहे.आणि अन्य सर्व नाम सत्त बीज रहीत नुकसान पोहचविणारे विषारी रोपा सारखे काळाच्या मुखात ठेवणारे आहे अशी वेद,भागवत,पुराण हे सर्व साक्ष भरतात. (देतात) ॥७॥	राम	राम
राम	रिष मुनि जोगेसरा ॥ हरिजन सिध अवतार ॥	राम	राम
राम	सब बाणी सायद भरे ॥ केवळ ब्रह्म बिचार ॥८॥	राम	राम
राम	ऋषी,मुनी,योगेश्वर,प्रलहाद,धृव जसे हरीजन सिध,अवतार इत्यादी हे सर्व आपल्या	राम	राम
राम	आपल्या वाणीमध्ये केवळ ब्रह्म हाच मोक्ष प्राप्त करण्याकरीता तत्त्वसार आहे ही साक्ष भरतात. ॥८॥	राम	राम
राम	मो कूं गहे समजावियो ॥ सतगुरु समरथ आय ॥	राम	राम
राम	मै बूज्यो सो सब कयो ॥ भर्म न राख्यो मांय ॥९॥	राम	राम
राम	माझ्या बुद्धीच्या समजण्याच्या बळाला समजून समर्थ सतगुरुने मला केवळ ब्रह्मचे ज्ञान मला समजेल अशा शब्दामध्ये समजविले.केवळ ब्रह्मचे जे जे ज्ञान मी विचारले ते सर्व ज्ञान सांगितले आणि माझे मायेमध्ये राम नाही अणि काळ कसा रचमच आहे याचा एक ही भ्रम ठेवला नाही. ॥९॥	राम	राम
राम	तीन लोक निर्णा कीया ॥ भाँत भाँत गुरुदेव ॥	राम	राम
राम	तब मेरा मन समजिया ॥ लग्या ब्रह्म की सेव ॥१०॥	राम	राम
राम	माझ्या सतगुरुने ३ लोकात काळ कसा आहे आणि सतस्वरूप ब्रह्म काळापासून मुक्त कसा आहे हा निर्णय समजण्याचे ज्ञान वेगवेगळ्या प्रकारे मला सांगितले तेव्हा माझे निजमन माया,होणकाळ ब्रह्ममधून निघून सतस्वरूप ब्रह्मच्या भक्तीत भिनले. ॥१०॥	राम	राम
राम	जां दिन सुं सिवरण लग्या ॥ निस दिन धारो धार ॥	राम	राम
राम	चेतन हुवा पल दोय में ॥ जागी नाड बिचार ॥११॥	राम	राम
राम	ज्या क्षणापासून मी केवळ ब्रह्मच्या नामाचे धारोधार स्मरण करणे सुरु केले त्याच्या काहीच क्षणानंतर माझी नाडी-नाडी म्हणजे रोम-रोम नामाचे जागृत होऊन गेली. ॥११॥	राम	राम
राम	सब कीमत इण सबद की ॥ कहाँ लग कहुँ बणाय ॥	राम	राम
राम	पख च्यारा जुग ओक में ॥ गिगन पहुँता जाय ॥१२॥	राम	राम
राम	नाडी-नाडी,रोम-रोम जागृत होणे ही सर्व हिकमत या रामनामाची आहे.ही हिकमत मी	राम	राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	मायेच्या शब्दात वर्णन करु शकत नाही.रात्रंदिवस स्मरण केल्याने या हिकमती शब्दाच्या पराक्रमाने बारा वर्ष दोन महिन्यात गगनात जाऊन पोहचलो. ॥१२॥		राम
राम	जब हम चडया अस्मान में ॥ देख्यो जुग बिचार ॥		राम
राम	सब नर बूहा जाय हे ॥ मोहो माया की लार ॥१३॥		राम
राम	मी गगनात चढल्यावर मला सर्व संसाराचे लोक मोहमायेत वाहून जात आहे आणि		राम
राम	काळाच्या मुखात पडत आहे हे प्रगट दिसले. ॥१३॥		राम
राम	इतनी हम कूँ सूजगी ॥ अरस परस दिल मांय ॥		राम
राम	बिन भगती जुग जीव सो ॥ नरक कुण्ड मे जाय ॥१४॥		राम
राम	गगनात चढून गेल्यावर मला अरस परस म्हणजे साफ सुत्रे इतके जरुर सुचले की		राम
राम	केवळ ब्रह्मच्या भक्तीशिवाय सर्व जगातील जीव होणकाळाच्या महादुःखाच्या कुंडात		राम
राम	जाऊन पडून राहिले आहे. ॥१४॥		राम
राम	सुण लीज्यो नर नार सो ॥ मैं कहुँ दुख लगाय ॥		राम
राम	हर लेखा तब मांगसी ॥ काहा कहोजे जाय ॥१५॥		राम
राम	हे जगाचे सर्व स्त्री-पुरुषांनो मी दुःखी होऊन तुम्हाला विचारत आहे की,जेव्हा तुमचा		राम
राम	अंतकाळ येर्इल,चित्रगुप्त लेखा-जोखा यमराजाला सोपवेल तेव्हा काळापासून मुक्त		राम
राम	होणारी हरीची भक्ती नाही केली याचे काय उत्तर द्याल? ॥१५॥		राम
राम	जिण कारण हरि भेजिया ॥ दीवी मिनखा देहे ॥		राम
राम	से बायक क्युँ भूलग्या ॥ या मुख पडसी खेहे ॥१६॥		राम
राम	हरीने तुला काळाच्या मुखातून निघण्याच्या कार्याकरीता देह दिला आणि तुला		राम
राम	मृत्युलोकात पाठविले.तु अशा भारी मनुष्य देहाला काळापासून मुक्त होण्याचे हरीच्या		राम
राम	चाहनेचे वचन विसरून उलट काळाच्या मुखात घेऊन जाणाऱ्या मायेमध्ये लावले.या		राम
राम	हरीच्या चाहणेचे वचन विसरून गेल्याने तुझ्या मुखात ४३,२०,००० वर्षापर्यंत		राम
राम	८४,००,००० योनीमध्ये दुःखाची धुळ पडेल ॥१६॥		राम
राम	धरम राय दरबार में ॥ तोय सुणाया बेण ॥		राम
राम	सो बायक जड भूल के ॥ क्युँ कर रहयो केण ॥१७॥		राम
राम	धर्मरायाच्या दरबारात तुला मनुष्य देह देण्याच्या आधी जे वचन समजविले होते,ते		राम
राम	वचन विसरून तु मनानेच मायेच्या करण्या का करतो आहेस?असे आदि सतगुरु		राम
राम	सुखरामजी महाराजांनी जीवाला सांगितले. ॥१७॥		राम
राम	दुःख पावेगो प्राणियाँ ॥ लख चोरासी मांय ॥		राम
राम	हर को खूनी ठेरसी ॥ जुग जुग गोता खाय ॥१८॥		राम
राम	आदि सतगुरु सुखरामजी महाराज सांगतात हे प्राण्या,या चुकीमुळे हरचा खुनी ठरशील		राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	आणि ८४,००,००० योनीमध्ये युगानयुग म्हणजे ४३,२०,००० वर्षपर्यंत गोते खाशील आणि अनेक प्रकारचे दुःख प्राप्त करशील. ॥१८॥		राम
राम		शिष वायक ॥	राम
राम	जब गुरुदेव कूँ बूजियो ॥ अति लघुता सुं आण ॥		राम
राम	हर दरगा में कोल हुवा ॥ बिध बिध कहो बखाण ॥१९॥		राम
राम	हे ऐकून शिष्याने आदि सतगुरु सुखरामजी महाराजांना अती नम्रतेने विचारले की, मनुष्य देह मिळण्याच्या आधी हरच्या दर्गेत जो करार झाला त्याचे विधी-विधीने वर्णन करून मला समजवा. ॥१९॥		राम
राम	भेद सबे हम भूलग्या ॥ कोल बचन सब कोय ॥		राम
राम	तम सम्रथ हो गुरुदेवजी ॥ बरण बतावो मोय ॥२०॥		राम
राम	मी हरच्या दरबारात जो करार केला होता तसेच वचन दिले होते ते मी विसरून गेलो.आपण सतगुरुदेवजी मी काय करार केला होता तसेच वचन दिले हे सांगण्या-		राम
राम	करीता आपण समर्थ आहात म्हणून आपण मला वेगवेगळ्या प्रकारे वर्णन करून समजावा. ॥२०॥		राम
राम	गुरु वायक ॥ छंद उधोर ॥		राम
राम	हे सिष तूं सुणो हित चित लाय ॥ जद ओ कोल कीनो जाय ॥		राम
राम	करडो कोल ओ तम कीन ॥ रेसुं राम सूं लव लीन ॥२१॥		राम
राम	हे शिष्य,तु हरच्या दर्गेत जे करार केले होता तो करार तुला सांगतो.तो तु प्रितीने		राम
राम	चित्त देऊन ऐक खुप कडक करार तु केला होता की,मी नेहमी सदाकरीता राम नामाशी लीव लावून लिन राहील ॥२१॥		राम
राम	रत्त कर भगत कर सुं राम ॥ सत्त अब मेल जुग मे शाम ॥		राम
राम	मिनखा देह दीजे मोय ॥ जद मैं भगत कर सुं जोय ॥२२॥		राम
राम	हे श्याम,मला मनुष्य देह मिळताच मी रामनामात रचमच होऊन रामनामाची भक्ती करेल हे माझे वचन सत्य मानून मला मृत्युलोकात पाठवा आणि म्हणून मनुष्य देह		राम
राम	द्या.मी रामाची भक्ती करु शकेल म्हणून मला मनुष्य देह द्या. ॥२२॥		राम
राम	तीर्थ धाम हर जिग जाग ॥ तपस्या तरक कर सुं त्याग ॥		राम
राम	ताळी नहिं मेटुं तोय ॥ मानव देह दीजे मोय ॥२३॥		राम
राम	तीर्थ,धाम,होम,हवन,यज्ञ,योग,तपस्या तसेच मायावी सर्व भक्त्या या सर्वाहून वेगळे राहून सर्वाचा त्याग करेल आपल्याशी जराही ताळी तोडणार नाही म्हणून हे रामजी,मला		राम
राम	मनुष्य देह द्या.॥२३॥		राम
राम	कर सुं जीव द्या मैं जाय ॥ रेसुं राम सुं रत्त राय ॥		राम
राम	बोलुं साच मुख सुं बेण ॥ सब सुं होय रेसुं सेण ॥२४॥		राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	मी सर्व मनुष्य देह धरून अन्य सर्व ८४,००,००० योनीच्या दुःखीत, पिडीत जीवांवर दया करेल तसेच रामनामाशी रचमच लागून राहील. मुखाने मी नेहमी सत्य वचन बोलेले आणि सर्वांशी सज्जन म्हणजे आपला बनून राहील. ॥२४॥		राम
राम	साची करुंगा नित सेव ॥ दिल मे देखसुं सतदेव ॥		राम
राम	जैसो जीव जुग में जोय ॥ हर को रूप जाणु होय ॥२५॥		राम
राम	मी नित्य खन्या सतस्वरूप देवाची सेवा करेल आणि हृदयात जो कालही होता, आजही आहे आणि उद्याही राहील अशा सत्य देवाला पाहिल जे संसारात जीव आहेत त्या सर्व जीवांच्या रूपांना मी माझ्या सारखे परमात्म्याचेच जीव आहे या रूपाने जाणेल. ॥२५॥		राम
राम	करसुं साद गुरु की सेव ॥ तजसुं राम बिन सब देव ॥		राम
राम	भजसुं ओक अणघड नाथ ॥ करसुं सुभ सारी बात ॥२६॥		राम
राम	मी रामजीच्या साधुची सेवा करेल तसेच रामजी शिवाय अन्य सर्व देवतांना सोडून दर्इल. मी फक्त एक अनघड नाथाचे भजन करेल आणि रामजी भेटण्याच्या सर्व शुभ शुभ गोष्ट करेल. ॥२६॥		राम
राम	करणी करुँगा मैं ओर ॥ हरजी मेल उत्तम ठोर ॥		राम
राम	गाँसुं शब्द हरजस जाय ॥ देसुं दान जुग के माय ॥२७॥		राम
राम	मी रामजी प्राप्त करण्याच्या सर्व चांगल्या-चांगल्या करण्या करेल. म्हणून रामजी माझा मनुष्य देह उत्तम घरात म्हणजे रामजी प्रगट करु शकेल अशा घरात द्या. मी मनुष्य देह मिळाल्यावर आपल्या हरियशाचे म्हणजे पराक्रमाचे शब्द गाईल आणि साहेब प्राप्त करु इच्छिणाऱ्या दुःखी पिडितांना दान दर्इल म्हणजे माझ्याने जितके जास्त जमेल तितके तनाने, धनाने मदत करेल आणि ८४,००,००० योनीच्या निरपराधी प्राणीमात्रांना खाण्या-पिण्याचे आणि राहण्याचे दान करेल. ॥२७॥		राम
राम	चलसुं नित मारग माय ॥ राम भूलुं छिन भर नाय ॥		राम
राम	चलसुं नित मारग राम ॥ तजसुं धेक निंद्या काम ॥२८॥		राम
राम	मी आपण दाखविलेल्या मार्गावर नेहमी चालेल आणि आपल्याला क्षणभरही विसरणार नाही. मी दूसऱ्यांचा द्वेष, निंदा हे काम त्यागून दर्इन. ॥२८॥		राम
राम	करसुं भगतरा मैं लाड ॥ तजसुं मद मगजी गाड ॥		राम
राम	अब के इसो करसुं धरम ॥ बगसो आगला सो करम ॥२९॥		राम
राम	मी रामजीच्या भक्तांचा लाड करेल आणि सर्व प्रकारची मद आणि मगरुरी तसेच सर्व प्रकारचा कढूपणा सोडून दर्इल. यावेळेच्या मनुष्य देहात मी रामजी आपल्या धर्माचे पूर्ण नियमाने पालन करीन म्हणून रामजी माझे आजपर्यंतचे निचकर्म माफ करून मला मनुष्य		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम देह चांगल्या ठिकाणी द्या.॥२९॥

सांसो सास सिरजण हार ॥ ले सुं नाँव दम की लार

राम

ओकी निमक भूलु नाह ॥ हर कूं राख सुं ऊर माह ॥३०॥

राम

मी सिरजनहाराचे नाव प्रत्येक दमात म्हणजे श्वास-उश्वासात घेईल.मी हरला हृदयात सदाकरीता ठेवेल म्हणजे मी आपल्याला क्षणभरही विसरणार नाही. ॥३०॥

राम

अब जुग मे मेल सिरजण हार ॥ हर भज ऊतरुं ज्युं पार ॥

राम

आतर हुंवो हे बोहो भाँत ॥ जलदी करे अरजा खाँत ॥३१॥

राम

हे सिरजनहार आता मला मृत्युलोकात चांगल्या ठिकाणी मनुष्य देह देऊन पाठव.मी मनुष्य देह प्राप्त करताच(लगेच)हर स्मरण करून भवसागर पार उतरेल अशाप्रकारे जीव रामभजन करून भवसागर पार करण्याकरीता अनेक प्रकारे आतुर होऊन गेला आणि लवकर-लवकर वारंवार सिरजनहाराला विनंती करु लागला. ॥३१॥

राम

भगती करूँगा मै जाय ॥ अब तो भेज त्रिभण राय ॥

राम

भजसुं नांव केवळ एक ॥ दूजा छाडसुं सो भेष ॥३२॥

राम

हे त्रिभुवन राय,मी तुझीच भक्ती करेल.मी तीर्थ,धाम,होम,यज्ञ,योग,तपस्या तसेच मायावी सर्व भक्त्या या सर्वापासून वेगळा राहून सर्वांचा त्याग करेल.मनुष्य देह धरून इतर सर्व ८४,००,००० योनीच्या दुःखीत पिंडीत जीवांवर दया करेल.मुखाने मी नेहमी सत्य वचन बोलेल आणि सर्वांशी सज्जन म्हणजे आपला बनून राहील.मी रामजीच्या साधुची सेवा करेल आणि फक्त एक अनघडनाथाचे भजन करेल तसेच रामजी मिळण्याच्या सर्व शुभ-शुभ गोष्टी करेल.साहेब प्राप्त करु इच्छीणारे दुःखीत पिंडीतांना दान देईल म्हणजे माझ्याने जितके होईल तितके तनाने,धनाने मदत करेल आणि ८४,००,००० योनीच्या निरपराधी प्राणीमात्रांना खाण्या-पिण्यास आणि राहण्यास दान करेल मी आपल्या दाखविलेल्या मार्गावर नेहमी चालेल.मी दूसऱ्यांचा द्वेष,निंदा हे काम त्यागून देईल.मी रामजीच्या भक्तांचे लाड करेल आणि सर्व प्रकारची मद-मगरुरी तसेच सर्व प्रकारचा कङ्घपणा सोङ्घून देईल मी सिरजनहाराचे नाव प्रत्येक श्वासात घेईल.मी हरला हृदयात सदाकरीता ठेवेल.याच्या शिवाय अन्य कोणत्या देवाची भक्ती करणार नाही. ॥३२॥

राम

ओरुं फेर कहिये आप ॥ जांको जपुंगा मै जाप ॥

राम

तेरा बचन टारुं नाह ॥ अब तुं मेल जग के मांय ॥३३॥

राम

हे सर्व पक्के वचन मी आपणास देतो.या वचनांमध्ये जराही कसर ठेवणार नाही.हा विश्वास करून मला मनुष्य देहात चांगल्या ठिकाणी पाठवा. निरिचतच मी मनुष्य देह प्राप्त करताच एक केवळनावाचे भजन करेल आणि अन्य मायेचे नाम आतापर्यंत

राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम प्रत्येक मनुष्य देहात जे धारण करत आलो ते सर्व त्यागून देईल.हे सिरजनहार याच्या पलिकडे आणखी काही सांगायचे आहे तर मला सांगा.मी तो जाप जपेल आणि त्या नियमांनी राहील.आतापर्यंत मी मनुष्य देह प्राप्त करून तुझे वचन टाळत गेलो.असे मी या वेळेस टाळणार नाही.म्हणून आता तु लवकरात लवकरु मला जगात मनुष्य देह देऊन पाठव. ॥३३॥

राम कीया कोल बोहो इण रीत ॥ हरजी करो मेरी चीत ॥

राम मै तो दुखी हुँ अब मेल ॥ झगडो करूँगा नहिं झेल ॥३४॥

राम आदि सतगुरु सुखरामजी महाराजांनी शिष्याला सांगितले की, अशाप्रकारे जीवाने हर सोबत असे खुप करार केले आणि हरजीला विश्वास करण्यास सांगितले.मी फार दुःखी आहे आता मला पाठवा.मी जाऊन कोणाशी कोणत्या प्रकारचे भांडण नाही करणार तसेच दुसऱ्यांकरीता भांडणही विकत घेणार नाही. ॥३४॥

राम तन मन अरप दियो तोय ॥ मुख सूं बोल कहिये मोय ॥३४॥(२)

राम मी माझे निजमन आणि मिळणारे मनुष्य तन मिळण्याच्या आधी आपल्याला आजच अर्पण करून दिले आहे.आता हरजी मला मनुष्य तन चांगल्या ठिकाणी देत आहे असे तोंडने बोलून सांगा. ॥३४॥

दोहा ॥

राम धरम तब बोलिया ॥ सुणो जीव ओ बेण ॥

राम राम बिना संसार मे ॥ नही तमारा सेण ॥३५॥

राम हरच्या वचनांना लक्षात ठेवून धर्मरायने जीवाला समजावून सांगितले की, हे जीव, या संसारात रामजी शिवाय तुझा हितेशी कोणी नाही ॥३५॥

राम मै भेजुं हुँ जुग में ॥ सुणो बेण ओ आय ॥

राम बिन भक्ति मै नाख सुं । फेर नरक के मांय ॥३६॥

राम हरच्या कृपेने मी तुला मनुष्य देहाचा चोळा देऊन जगात पाठवून राहिलो आहे. माझे वचन चांगले लक्षात ठेव मनुष्य देहात पाठविल्यानंतर रामनामाची भक्ती केली नाही.तर मी हरच्या आजच्या आदेशाने तुला नरककुंडात टाकेल. ॥३६॥

शिष वायक दोहा ॥

राम जब सतगुरु कुं सिष कहत हे ॥ दया करो गुरुदेव ॥

राम ग्रभवास मे जीव का ॥ भिन भिन कहो दुख भेव ॥३७॥

राम हरच्या हुकुमाने धर्मरायाने जीवाला मनुष्य देह दिला मनुष्य देह देवतांच्या तेजपुंजाच्या कायेसारखा एकदम बनत नाही.हा देह आधी गर्भात बनतो मग जगात प्रगट होतो. गर्भात जीव नाही टाकला तर मनुष्य देह बनतच नाही.शिष्य सतगुरु देवाला असे गर्भवासात जीवाला वेगवेगळे काय काय दुःख पडतात हे दया करून शिष्य सांगण्यास

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम सांगतो ॥३७॥

गुर वायक ॥ छंद ॥ उधोर ॥

राम हे सिष सुणो हित चित लाय ॥ ओ दुख ग्रभ का हे माय ॥

राम तो सुं कहुँ सो सुण ओह ॥ दुख ओ जीव पावे देह ॥३८॥

राम आदि सतगुरु सुखरामजी महाराज शिष्याला म्हणाले की, हे शिष्य, तु प्रितीने चित्त

राम लावून ऐक जीवाला गर्भात देह बनवतांना जीवावर काय काय दुःख पडतात ते मी

राम वेगवेगङ्घ्या प्रकारे सांगतो ते ऐक ॥३८॥

राम झूले मुख ऊंधे जोय ॥ मुण्डो मेल मळ में होय ॥

राम आवे दम अबखा जोय ॥ अर ज्युं जीव जळ में होय ॥३९॥

राम त्या गर्भात जीवाच्या देहाचे पाय वरती आणि डोके खाली अशा उलट्या स्थितीत

राम झुलत राहतो. त्याचे तोंड गर्भाच्या मलीन पाण्यात बुडालेले राहतो. गर्भजलात जीवाला

राम मुश्कीलीने श्वास घेता येतो. जीवाचा देह पूर्ण: पाण्यात राहतो ॥३९॥

राम राखे मास ले नव मांय ॥ खासा मेल मळ मुत्तर खाय ॥

राम चमके चले जल्दी चाल ॥ हूळो दुखी बोहो बे व्हाल ॥४०॥

राम अशाप्रकारे मनुष्य देह पूर्ण होण्याकरीता गर्भात नऊ महिने ठेवले जाते. त्याच्यात

राम आईच्या पोटातील मलीन पाणी वारंवार तसेच जीवाने केलेले शी, मूत्र तसेच मळ

राम जीवाच्या तोंडात वारंवार घुसत राहते. गर्भवती माता लवकर लवकर चालते तेंव्हा

राम गर्भातील जीवन सहन होत नाही असा बेहाल होतो ॥४०॥

राम सुण ले बोज मेहेरी सीस ॥ जब उ दुखी बिश्वा बिस ॥

राम आहार करे बधतो आय ॥ जब देह गळे तन के मांय ॥४१॥

राम गर्भवती माता ओझे उचलते तेंव्हा जीवाला भारी म्हणजे बिस्वाबीस दुःख होते. गर्भवती

राम मातेने काही कारणाने जास्त जेवण केले तर गर्भातील जीवाचा देह गळत असतो.

राम ॥४१॥

राम नर सुं बेग बोले नार ॥ पल पल दुखी पेले पार ॥

राम आवे क्रोध मा में धेख ॥ दुख बोहो जब पावे देख ॥४२॥

राम गर्भवती स्त्री जेव्हा पुरुषासोबत भोग करते तेव्हा त्या गर्भस्थ जीवाला क्षणाक्षणात

राम सहन होण्याच्या पलिकडील दुःख पडतात. गर्भवती स्त्रीला क्रोध येतो किंवा ट्रेष येतो

राम तेंव्हा त्या गर्भवती गर्भस्थ जीवाला भारी दुःख पडते. ॥४२॥

राम ऊँधो सीस ऊंचा पाँव ॥ झुले ग्रभ के युँ मांय ॥

राम अग्नि झठर को कुंड होय ॥ जां मे पडयो प्राणी जोय ॥४३॥

राम अशाप्रकारे जीव उलटे डोके आणि खाली पाय असा गर्भात नऊ महिन्यापर्यंत राहतो.

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	गर्भकुङ्ड जठराला लागूनच आहे.यामुळे जठराच्या अग्नीने गर्भकुङ्डाचे पाणी गरम होऊन जाते.अशा गरम गर्भकुङ्डात मजु त्वचेच्या देहाने प्राणी उलटा नजु महिने लटकलेला राहतो. ॥४३॥	गर्भकुङ्ड जठराला लागूनच आहे.यामुळे जठराच्या अग्नीने गर्भकुङ्डाचे पाणी गरम होऊन जाते.अशा गरम गर्भकुङ्डात मजु त्वचेच्या देहाने प्राणी उलटा नजु महिने लटकलेला राहतो. ॥४३॥	राम
राम	लागे आँच ताती लाय ॥ मानव जोर दुखिया मांय ॥	लागे आँच ताती लाय ॥ मानव जोर दुखिया मांय ॥	राम
राम	ओ दुख गर्भ का ओहे ताण ॥ ज्युं जळ नाज सिजे जाण ॥४४॥	ओ दुख गर्भ का ओहे ताण ॥ ज्युं जळ नाज सिजे जाण ॥४४॥	राम
राम	जठरामुळे गर्भकुङ्डाच्या गरम पाण्याच्या गरम आचेमुळे जीवाला खूप दुःख होत राहते.	जसे उकळत्या पाण्यात अन्न शिजते म्हणजे उकळत्या पाण्यात अन्नाची जी स्थिती होते तशी जीवाच्या देहाची गर्भाच्या पाण्याच्या आचेने होते.गर्भाचे पाणी उकळत्या पाण्याच्या तापमानाचे राहत नाही.ते कमी गरम असते परंतु जीवाचा देह अन्नाच्या देहासमोर खुप नाजुक असतो यामुळे जठराच्या अग्नीने झालेले गरम पाणी देखील त्याला अन्नाच्या उकळत्या पाण्याच्या सारखे तापमानाचे माहित पडते तसे माहित पडते. ॥४४॥	राम
राम	कर चल बांध ले चसकाय ॥ ओसो गहयो गाढो आय ॥	कर चल बांध ले चसकाय ॥ ओसो गहयो गाढो आय ॥	राम
राम	चिंगस सके नहि तिल ओक ॥ दुखी हे जोर ओसो देख ॥४५॥	चिंगस सके नहि तिल ओक ॥ दुखी हे जोर ओसो देख ॥४५॥	राम
राम	जसे कोणाच्या शरीराचे हात,पाय पक्के कसून बांधून देतात तसे जीवाला देह गर्भात हात,पाय कसून बांधलेल्या स्थितीत राहतो.यामुळे आम्ही जसे मोकळे-मोकळे इकडे-तिकडे हलू शकतो.तसा तो जीव हलू शकत नाही. ॥४५॥	जसे कोणाच्या शरीराचे हात,पाय पक्के कसून बांधून देतात तसे जीवाला देह गर्भात हात,पाय कसून बांधलेल्या स्थितीत राहतो.यामुळे आम्ही जसे मोकळे-मोकळे इकडे-तिकडे हलू शकतो.तसा तो जीव हलू शकत नाही. ॥४५॥	राम
राम	बोहोत दुख झीणा ओर ॥ अबखी ग्रभ की सुण ठोर ॥	बोहोत दुख झीणा ओर ॥ अबखी ग्रभ की सुण ठोर ॥	राम
राम	ओसी नहीं दुजी मार ॥ प्राणी देख इण सेंसार ॥४६॥	ओसी नहीं दुजी मार ॥ प्राणी देख इण सेंसार ॥४६॥	राम
राम	तुम्हाला तोंडाने सांगू शकत नाही असे छोटे-छोटे दुःख खूप आहेत.अशा कठीण जागेत जीव मनुष्य देह बनण्याकरीता नजु महीने राहतो.अशाप्रकारे हे प्राणी,या संसारात गर्भाच्या मारासारखा दुसरा मार नाही. ॥४६॥	तुम्हाला तोंडाने सांगू शकत नाही असे छोटे-छोटे दुःख खूप आहेत.अशा कठीण जागेत जीव मनुष्य देह बनण्याकरीता नजु महीने राहतो.अशाप्रकारे हे प्राणी,या संसारात गर्भाच्या मारासारखा दुसरा मार नाही. ॥४६॥	राम
राम	काहां दुख ग्रभ का कहुँ तोह ॥ ओसा फेर कुण्ड में होय ॥	काहां दुख ग्रभ का कहुँ तोह ॥ ओसा फेर कुण्ड में होय ॥	राम
राम	हरजन ऋषी जोगी जाण ॥ धूज्या ग्रभ में सोहो आण ॥४७॥	हरजन ऋषी जोगी जाण ॥ धूज्या ग्रभ में सोहो आण ॥४७॥	राम
राम	गर्भकुङ्डात गर्भाला काय काय दुःख आहे हे संसाराचे दाखले देऊन काय काय सांगू म्हणजे दुःख सांगायला दाखले नाहीत परंतु हे लक्षात आणा की,मोठे मोठे हरीजन,ऋषी,योगी हे सर्व समजून गर्भात येण्यास घावरले आणि घावरतात. ॥४७॥	गर्भकुङ्डात गर्भाला काय काय दुःख आहे हे संसाराचे दाखले देऊन काय काय सांगू म्हणजे दुःख सांगायला दाखले नाहीत परंतु हे लक्षात आणा की,मोठे मोठे हरीजन,ऋषी,योगी हे सर्व समजून गर्भात येण्यास घावरले आणि घावरतात. ॥४७॥	राम
राम	भग जे पडे ग्रेह के भेद ॥ खरची खाय काढे खेद ॥	भग जे पडे ग्रेह के भेद ॥ खरची खाय काढे खेद ॥	राम
राम	तब सो तजे जुग ब्योहार ॥ लेवे नाँव मारो मार ॥४८॥	तब सो तजे जुग ब्योहार ॥ लेवे नाँव मारो मार ॥४८॥	राम
राम	जीव मनुष्य तन प्राप्त करण्याकरीता गृहस्थीच्या भेदाने भगद्वारे गर्भकुङ्डात येऊन पडतो. तेथे खर्ची खायो म्हणजे विव्हळ होऊन अति खेदाने नजु महिने काढतो. तेव्हा तेथे	जीव मनुष्य तन प्राप्त करण्याकरीता गृहस्थीच्या भेदाने भगद्वारे गर्भकुङ्डात येऊन पडतो. तेथे खर्ची खायो म्हणजे विव्हळ होऊन अति खेदाने नजु महिने काढतो. तेव्हा तेथे	राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	जीव संसाराची सर्व मायावी भक्त्या आठवणही करत नाही तसेच रामनाम नेहमी घेतो. ॥४८॥		राम
राम	सुण सिष ग्रभ का दुख ओह ॥ छुछम कैया नाँही छेह ॥		राम
राम	करणा भगत साची कीन ॥ लिव बंध भजन में होय लीन ॥४९॥		राम
राम	आदि सतगुरु सुखरामजी महाराज शिष्याला सांगतात की, गर्भाचे दुःख खुप आहे. मी		राम
राम	त्या दुःखामधून थोडेच दुःख सांगितले भक्ताने खन्या करणेने गर्भाचे दुःख पाहून सर्व		राम
राम	स्त्री-पुरुषांनो लीव बांधून भजनात लीन होऊन जा आणि गर्भातून नेहमी करीता		राम
राम	मुक्त होऊन जा. ॥४९॥		राम
राम		दोहा ॥	राम
राम	गुरु सिष कूँ समजाय के ॥ कहया ग्रभ दुख आय ॥		राम
राम	ओ दुख पाढे प्राणिया ॥ अब नर भूला जाय ॥५०॥		राम
राम	अशाप्रकारे गुरुने शिष्याला समजावून गर्भाचे दुःख येऊन सांगितले. हे दुःख ज्या ज्या		राम
राम	प्राण्याने मनुष्य देह धारण केला आहे अशा सर्व प्राण्यांवर गर्भात आधी पडले. परंतु		राम
राम	गर्भातून निघाल्यानंतर हे सर्व मनुष्य प्राणी या दुःखांना विसरून गेले आहे. ॥५०॥		राम
राम		सोरठा ॥	राम
राम	अब नर भूला जोय ॥ मार पडसी सिर भारी ॥		राम
राम	सुण सिष ओ दुख होय ॥ सोज मै कैया बिचारी ॥५१॥		राम
राम	आता जे जे मनुष्य प्राणी या दुःखांना विसरून जात आहे आणि रामनाम न घेता		राम
राम	मायेच्या अन्य देवतांची भक्ती करून राहीले त्या सर्वाच्या शिरावर होणकाळाचे भारी		राम
राम	मार पडतील. हे शिष्य, असे दुःख पडतात हे मी पाहून सांगत आहे ते समजून तू चेतून		राम
राम	जा. ॥५१॥		राम
राम		सिष वायक ॥ दोहा ॥	राम
राम	हो गुरुदेवजी ओ दुःख छुटे केम ॥ ग्रभ कैसे नहिं आवे ॥		राम
राम	सो गुरु कहो उचार ॥ कोन ओषद जडि खावे ॥५२॥		राम
राम	शिष्य आदि सतगुरु सुखरामजी महाराजांना विचारतो की, हे गर्भाचे दुःख कसे		राम
राम	सुटतील? गर्भाचा रोग सुटण्याकरीता कोणती औषधी बुटी खावी ज्याच्याने हा रोग		राम
राम	मिटेल? ॥५२॥		राम
राम		गुरु वायक छंद ॥ उधोर ॥	राम
राम	अब ओ ग्रभ छुटे ओम ॥ परचित नाँव सूं व्हे प्रेम ॥		राम
राम	मन हर बुध ओको माय ॥ करिये नहीं दूजी काय ॥५३॥		राम
राम	हा गर्भाचा रोग सर्वाचा आजपर्यंत रामनामाने सुटला असा गर्भाचा रोग मिटविणारे परिचीत		राम
राम	रामनामाशी प्रेम होते आणि मन तसेच बुध्दी त्या नामात लीन होतात आणि याशिवाय		राम
राम	मायेच्या दुसऱ्या उपायांनी मन तसेच बुध्दी निघून जाते आणि जीवाला मायेशी अप्रीती		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम येते तेव्हा गर्भाचे दुःख सुटते ॥५३॥

ओसो पच राखे जोय ॥ माने आन नाहि कोय ॥

आठुं पोहोर ओही काम ॥ जूळे नाम ले मुख धाम ॥५४॥

राम

राम असे पथ्य जो ठेवतो आणि रामजी सोडून अन्य देवतांना जराही मानत नाही आणि

राम अष्टो प्रहर मुखाने रामनाम घेण्यात झुंझतो आणि रामनाम घेण्याचे एकच काम करतो

राम तेव्हा त्याची गर्भात येण्याची रित सुटते ॥५४॥

राम

राम सिमरे ओक सिरजण हार ॥ दूजा सरब काने टार ॥

लेवे नाव निरागुण ओह ॥ गाळे पांच तत्त बिन देह ॥५५॥

राम

राम एका सिरजनहराचे स्मरण करतो तसेच दूसरे सर्व मायावी देवतांचे स्मरण दूर करून

राम देतो.एक निर्गुण म्हणजे सतस्वरूप ब्रम्हचे नाम धारण करून शब्द, स्पर्श, रूप, रस, गंध

राम पाची आत्मा पाच तत्वाच्या देहाला जरासेही न गाळता संपवून देतो त्याचा गर्भ टळतो.

राम

राम ॥५५॥

राखे एक सुं इकतार । लेवे नाँव नितपत सार ॥

खोंजे आत्मा में देव ॥ लागे सास सिंवरण सेव ॥५६॥

राम

राम अशा सतस्वरूप ब्रम्हशी एक तार लावतो म्हणजे पूर्ण विश्वास करतो आणि नित्यप्रती

राम जो गर्भ टाळणारे सारनाम आहे त्याला मुखाने घेतो स्वतःच्या आत्म्यात सतस्वरूप देव

राम शोधतो.आणि श्वासोश्वासात त्याच्या नामाचे स्मरण करतो ॥५६॥

राम

राम साजे भक्त मारग जोग ॥ भूले तीन चवदे भोग ॥

राम आसा मेल रेहे निरास ॥ राखे देहे जग रे पास ॥५७॥

राम

राम असा भक्तीयोगाचा मार्ग साधतो आणि ३ लोक १४ भवनाच्या मायावी भोगाची चाहणा

राम विसरून जातो आणि मायेच्या सुखांची चाहणा आशा सोडून त्या मायावी सुखांशी

राम निराश राहतो.आपला पाच तत्वाचा देह जगाच्या कार्यामध्ये ठेवतो आणि आपल्या

राम

राम हंसाचे निजमन जगाच्या कार्यात न ठेवता सिरजनहारात ठेवतो ॥५७॥

राम

राम त्यागे सेंग ओसी रीत ॥ हूवा हरष आगम चीत ॥

राम बेसे नित आसण मार ॥ लेवे नाँव धारोधार ॥५८॥

राम

राम अशाप्रकारे गर्भात टाकणाऱ्या सर्व मायावी विध्या त्यागतो आणि हर्षायमान होऊन

राम अगम म्हणजे सतस्वरूपात चित्त ठेवतो.नित्य आसन मारून बसतो आणि नाम धारोधार

राम

राम घेतो ॥५८॥

राम

राम मन कुं घेर राखे माह ॥ आठुं पोहोर खसता जाह ॥

राम दूजा ग्यान बोहोता होय ॥ सब सुं रहे बिरच्यो जोय ॥५९॥

राम

राम मायेत जाणाऱ्या मनाला घेऊन ठेवतो.मन मायेत नाही जावे म्हणून अष्टो प्रहर मेहनत

राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	करतो.गर्भाति ठेवणारे दुसरे ज्ञान जगत खूप आहेत त्या सर्व ज्ञानापासून एकदम विरुद्ध राहतो.॥५९॥		राम
राम	माने अेक गुरु की आण ॥ दूजी सरब त्यागे बाण ॥		राम
राम	अेसो होय रहे लवलीन ॥ दादर मोर बिरखा चीन ॥६०॥		राम
राम	एक सतस्वरूप सतगुरुची वाणी मानतो आणि सर्व मायावी साधूंचे ज्ञान त्यागतो.जसे		राम
राम	बेडूक व मोर पाऊस आल्यावर हर्षायमान होऊन मग्न होऊन जातात तसेच गुरुच्या		राम
राम	वाणीत लवलीन होऊन जातो.॥६०॥		राम
राम	लेवे भेद गुरु के पास ॥ खोजे पिंड छोडे आस ॥		राम
राम	काया साझ ले अस्थान ॥ चिने तत्त पाँचु मान ॥६१॥		राम
राम	सतस्वरूपी गुरुपासून गर्भ सुटण्याचा भेद घेतो आणि मायावी सुखांची आशा सोडून		राम
राम	पिंडत सिरजनहार साहेब शोधतो.कायेमध्ये सर्व स्थान शोधून घेतो आणि पाच		राम
राम	तत्वाच्या देहात गर्भापासून मुक्त करणारा सतस्वरूप तत्त शोधतो.॥६१॥		राम
राम	चाडे प्राण उलटो माह ॥ पूरब छोड पिछम जाह ॥		राम
राम	खोले बंक को मुख जाण ॥ पीवे प्रेम वाँ घर आण ॥६२॥		राम
राम	आपल्या प्राण पिंडाला खंड-ब्रह्मंड बनवून पूर्व दिशा त्यागतो आणि पश्चिमच्या		राम
राम	बंकनाळेच्या रस्त्याने उलटतो.बंकनाळेच्या रस्त्याने उलटण्याकरीता बंकनाळेचे तोंड		राम
राम	उघडतो आणि घटात प्रेमरस पितो.॥६२॥		राम
राम	छोडे हृद घर अवतार ॥ जावे सिष्ट पेले पार ॥		राम
राम	सोऱ्हाँ सास ओऱ्हाँ जाण ॥ काढे शब्द न्यारो छाण ॥६३॥		राम
राम	हृदीचे घर आणि अवतार म्हणजेच मायावी सृष्टीचे देवी-देवता आणि अवतार त्यागतो		राम
राम	आणि मायावी सृष्टीच्या पलिकडील शब्द म्हणजे सोहम आणि ओअमपेक्षा वेगळा शब्द		राम
राम	शोधून काढतो.॥६३॥		राम
राम	सुण सिष फेर कूं समजाय ॥ धुर दिन पेड की सब लाय ॥		राम
राम	बरणु लछका ऐनाण ॥ सुण सिष सांभळो सत्त बाण ॥६४॥		राम
राम	शिष्य मी ओअम सोहमहून वेगळा शब्द शोधणाऱ्याचे सर्व प्रथम मुळ झाडाची हकीकत		राम
राम	आणून तुम्हाला सांगतो आहे त्याच्या लक्षणांचे चिन्ह वर्णन करून सांगतो.ते सत्य		राम
राम	लक्षण ऐक.॥६४॥		राम
राम	बोले बेण मधुरा जोय ॥ छूटे प्रेम देवे रोय ॥		राम
राम	ब्याकुळ जीव मन उगताय ॥ के कब मिलुं हर सूं जाय ॥६५॥		राम
राम	ज्यांना सतगुरुपासून भेद मिळाला आहे असा तो शिष्य वचन समजून विचार करून		राम
राम	गोड बोलतो आणि त्याला परमात्म्याशी प्रेम येते.त्याचा जीव म्हणजे निजमन मायेपासून		राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	कंटाळून जाते आणि रामजीला भेटण्याकरीता व्याकूळ होऊन जाते. ॥६५॥		राम
राम	ओसो प्रेम लीयां लीन ॥ चेंटे नाँव सुं कस कीन ॥		राम
राम	लागे भगत करडा बंध ॥ सासा सुरत मन सूं संध ॥६६॥		राम
राम	तो शिष्य निजनामाशी प्रेमात लवलीन होऊन जातो.आणि निजनामाला कसून चिकटून		राम
राम	जातो.त्याच्या निजभक्तीने बंधन बनून जाते आणि श्वासात सुरत आणि मनाचा मेळ		राम
राम	होतो. ॥६६॥		राम
राम	दूजी सरब मेले आस ॥ के दिल काट सुं जम पास ॥		राम
राम	गाढो होय रचमच जीव ॥ सिंवरे अेक निर्मळ पीव ॥६७॥		राम
राम	दुसऱ्या सर्व मायावी सुखांची आशा त्यागुन देतो आणि निजमनांत यमाची फाशी कापेल		राम
राम	हा दृढ निश्चय करतो.निजनामात रचून मचून मजबूत होतो आणि मायेपासुन मुक्त		राम
राम	अशा एक मात्र निर्मळ मालकाचे स्मरण करतो. ॥६७॥		राम
राम	पीया प्रेम बिष छिटकाय ॥ देवे ग्यान मन कुं लाय ॥		राम
राम	ओसो मतो राखे माय ॥ दूजो ग्यान माने नाय ॥६८॥		राम
राम	वैराग्य विज्ञानाशी प्रेम लावतो आणि पाची विषयांचे रस त्यागून देतो.मनाला असे ज्ञान		राम
राम	देतो की त्याचे मन विषय वासनेच्या ज्ञानात जरासेही जात नाही आणि वैराग्य		राम
राम	विज्ञानाच्या मतात प्रेम लावतो. ॥६८॥		राम
राम	मंत्र ओर सारा छाड ॥ राखे नाँव लिव को गाढ ॥		राम
राम	किरिया करम साजन देख ॥ छाडे झूट जग कूं पेख ॥६९॥		राम
राम	दुसरे सर्व मंत्र सोङ्न रामनामाशी घट्ट लीव लावून मजबूत राहतो.मायेच्या करण्या,		राम
राम	कर्मसाधना तसेच त्या साधनेत रचमचलेल्या जगाचा संग खोटा समजून सोङ्न देतो.		राम
राम	॥६९॥		राम
राम	बाँधे पाँच मन मस्काय ॥ रोके अेक घर में लाय ॥		राम
राम	खेले खेल सूळी सीस ॥ पाले तीन जोधा तीस ॥७०॥		राम
राम	पाची वासनांना तसेच मनाला ज्ञानाने समजून रामनामाच्या घरात आणून थांबवतो.जसे		राम
राम	सुळीवर खेळाडू खेळ खेळतो तसे ३ गुणांच्या ५ इंद्रियांच्या तसेच २५ प्रकृतीच्या		राम
राम	मायावी विकारांसोबत खेळ खेळतो. ॥७०॥		राम
राम	बाँधे मूळ ओसो जाण ॥ तां मे पडे सब ही आण ॥		राम
राम	लेवे लछ सारा सोङ्न ॥ चीने तत्त काया खोज ॥७१॥		राम
राम	ज्या ज्या सर्व मुळ कारणांमुळे जीव गर्भात पडतो त्या सर्व कर्माना जीव सतज्ञानाने बांधून		राम
राम	घेतो.ज्यामुळे जीव गर्भात पडत नाही व काया शोधून सतस्वरूप तत्त ओळखतो.		राम
राम	॥७१॥		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

सोजे सेंग दिल बेराट ॥ लेवे आद घर की बाट ॥

छोडे सरब ऊला गाँव ॥ भांजे बिच बिषम धाम ॥७२॥

राम निजमनाने संपूर्ण वैराट शोधतो आणि आदघराच्या रस्त्याने चालू लागतो.आदघराच्या रस्त्याने सर्व गाव म्हणजे स्वर्ग इ.त्यागतो तसेच आदघरी पोहचण्याकरीता मध्ये जे विषयांचे घाट बांधले आहे त्यांना भांगतो आणि आदघरी पोहचतो.॥७२॥

राम नव घर लंघ दसमों जाय ॥ बिन मुख राम रेहे लिव लाय ॥

गंगा मिले सुषमन घाट ॥ जमना सर्सती की बाट ॥७३॥

राम मायेचे नऊ घर म्हणजे नऊ दरवाजे असतात अशा घराला उलंघन करून सतस्वरूपाच्या दहाव्या घरात जातो.दहाव्या घरात गेल्यावर मुखाने रामनाम न घेता सतशब्दाशी लीव लावून राहतो.गंगा,यमुना,सुषमना ज्या घाटावर मिळतात अशा आदघराचा रस्ता पकडतो.॥७३॥

राम न्हावे जाय नित पत कोय ॥ जां को ग्रभ छूटे जोय ॥

हृद घर लंघ बेहृद जाय ॥ मेले सुरत पद के माय ॥७४॥

राम जो देह बंकनाळच्या रस्त्याने लागणाऱ्या गंगा,यमुना,सरस्वतीमध्ये नित्य स्नान करतो त्याचा गर्भ सुटतो.(जगाच्या गंगा,यमुना,सरस्वतीत स्नान केल्याने गर्भ सुटत नाही.) राम जो हृददीचे घर त्यागून बेहृददीला जातो आणि त्या पदात आपली सुरत गाडतो.त्याचा राम गर्भ सुटतो.॥७४॥

राम ज्याँ सुण चंद सूरज नाह ॥ ज्याँ घर खोज बेसे माह ॥

सहेजा जाय अनहृद घोर ॥ बोहोती सुणे उद बुद ओर ॥७५॥

राम जेथे चंद्र सूर्य पोहचत नाही अशा घराला शोधून त्याच्यात सुरत लावून बसतो तेथे अनहृद शब्दाचा घोर आवाज सहजात ऐकतो आणि अनहृद शब्दाच्या सारख्या खूपशी अद्भूत ध्वन्या ऐकू येतात.॥७५॥

राम जावे अगम आगे देख ॥ ज्याँ हर आप अबगत पेख ॥

राम वां सुण ध्यान सुमरण नाह ॥ सो घर सोज बेसे मांह ॥७६॥

राम पुढे अशा अगममध्ये पोहचतो जेथे हर आणि हंस एक होउन जातात.तेथे हरचे ध्यान तसेच स्मरण राहत नाही असे अगमघर शोधून त्याच्यात जाऊन बसतो.॥७६॥

राम लागे सेज ज्याँ समाध ॥ वो घर जाय लेवे साध ॥

राम पेले ग्यान सो सुण च्यार ॥ चाले सुरत आगे धार ॥७७॥

राम अगम घरात सहज समाधी लागते.असे अगमघर हरची साधना करून प्राप्त करतो.मायेचे मतज्ञान,श्रुतज्ञान,अवधीज्ञान,मनपर्चे ज्ञानामधून सुरत काढून ने:अक्षर ध्वनीच्या केवल ज्ञानात सुरत गाडतो. ॥७७॥

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	आदि सतगुरु सुखरामजी महाराजांनी शिष्याला सांगितले की, गर्भात जोपर्यंत जीव राहतो तोपर्यंत तेथे मालकाची आठवण ठेवतो. जसे गर्भातून बाहेर येतो तो मालकाचा कसा कसा विसरतो हा भेद चित्त लावून ऐक. ॥८४॥		राम
राम	आवे ग्रभ तज सेंसार ॥ बाजे ढोल बरघु बार ॥		राम
राम	हर्षे बेन भूवा तात ॥ हुवे कडुम्बा में बात ॥८५॥		राम
राम	जसे गर्भाला सोळून हा जीव संसारात येतो त्याची बहिण, आत्या तसेच वडिलांना आनंद		राम
राम	होतो. ती आनंदाची गोष्ट कुटूंबात पसरतो आणि आनंदायक प्रसंगी कानाला आवडणारे ढोल वाजे वाजवतात. ॥८५॥		राम
राम	धिन धिन आज जायो पूत ॥ बांधे बाप मईया सूत ॥		राम
राम	गावे जाय म्हेरी गीत ॥ हुवे हर्ष सब के चित्त ॥८६॥		राम
राम	आज पुत्र जन्मला म्हणून आजचा दिवस धन्य आहे, धन्य आहे हे समजून आनंद		राम
राम	मनवतात. आई वडिल बालक जन्मताच बालकाच्या सुखाकरीता मायेचे पुढील विचार		राम
राम	बांधायला लागतात. महिला जन्माच्या निमित्ताने गीत गाऊ लागतात आणि सर्वाच्या चित्तात आनंद होतो. ॥८६॥		राम
राम	देखे बाल कुं सब जाय ॥ लेवे गोद झेले मांय ॥		राम
राम	देखे रूप मेहेरी आण ॥ लागे हेत मां सुं जाण ॥८७॥		राम
राम	सर्व लोक बालकाला येऊन येऊन पाहतात. बालकाला मांडीवर घेतात. हातावर झेलतात.		राम
राम	महिला येऊन येऊन बालकाचे रूप पाहतात. बालकाला आईशी प्रेम होऊन जाते. ॥८७॥		राम
राम	पीवे दुध गुट की आय ॥ माया अंस बरते माय ॥		राम
राम	पीवे हाँचळा थण दूध ॥ दिन दिन इन्द्रियाँ व्हे सुध ॥८८॥		राम
राम	आईच्या दुधाचे घोट पिल्याने बालकाच्या शरीरात मायेचा अंश पसरु लागतो. आईच्या दुधाने बालकाचे इंद्रीये दिवसेंदिवस चेतन होऊ लागतात. ॥८८॥		राम
राम	चोंगे नेण देवे पोय ॥ सरवण सांभळे सुध होय ॥		राम
राम	दिन दिन बधे काया जाण ॥ ब्यापे सुध सुरती आण ॥८९॥		राम
राम	डोऱ्यांनी टक लावून पाहतो आणि नजर एक सारखी ऐकीकडेच लावून देतो. कानाने ऐकू लागतो. ऐकण्याची समज येवून जाते. दिवसेंदिवस शरीर वाढू लागते सुध तसेच सुरती वाढू लागते. ॥८९॥		राम
राम	चेतन बुध पलटे जोय ॥ निजमन उलट अपमन होय ॥		राम
राम	तब मन भ्रम उपजे माय ॥ चमके डरे अन जळ खाय ॥९०॥		राम
राम	जशी जशी चैतनता येते तशी तशी बुधदी पलटलेली दिसू लागते आणि त्याच्या निजमनाचे		राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	अपमन होऊन जाते.तेव्हा मनात भ्रम उत्पन्न होऊ लागतात आणि दचकू लागतो,घाबरु लागतो,अन्न खावू लागतो आणि पाणी पिऊ लागतो.॥१०॥		राम
राम	हर्षे हसे फूले रोय ॥ इन्द्रियाँ पाँच चेतन होय ॥		राम
राम	अब सुण जीभ बोले बाल ॥ आवे प्रेम रामत आल ॥११॥		राम
राम	कधी हर्षित होऊन हसतो,तर कधी दुःखी होऊन रडू लागतो.पाची इंद्रिये चेतन होऊन जातात.हळू हळू बालक बोलू लागतो,खेळण्यात,वस्तु पाढण्यात,उचलण्यात,फेका-		राम
राम	फेकी करण्यात प्रेम येऊन लागते.॥११॥		राम
राम	हर्षे खेल सुं सुण जोय ॥ बाळक थुडे ऊभो होय ॥		राम
राम	चाले पावङ्डा दस बीस ॥ बरते हरषं तीनुं तीस ॥१२॥		राम
राम	खेळ-खेळण्यात आनंदी होतो आणि बालक उभा राहू लागतो.उभा राहून दहा-विस		राम
राम	पावले चालुही शकतो.तीन गुण(रजोगुण,सतोगुण,तमोगुण)यांना व्यवहारात घेऊ लागतो.		राम
राम	पाची विषय आपले आपले भोग घेऊ इच्छीतात.अशाप्रकारे २५ प्रकृती त्याच्यात बर्तन (दिसू)लागते.॥१२॥		राम
राम	जावे साइना के साथ ॥ खेले रमे भर भर बाथ ॥		राम
राम	घर सुं चीज लेवाँ जाय ॥ मांडे खेल रामत आय ॥१३॥		राम
राम	आपल्या बरोबरीच्या सोबत्यां सोबत जातो आणि त्या सोबत्यांमध्ये खेळू लागतो.सोबत्यां		राम
राम	सोबत कुस्त्या खेळतो.घरातून वस्तु घेऊन जातो आणि त्या वस्तुंनी खेळ बनवितो.		राम
राम	॥१३॥		राम
राम	लागे जीव रामत मांय ॥ बिसरे सुध या बिध जाय ॥		राम
राम	मोटो हुवो अब जोसाय ॥ इंद्रि दस बरते आय ॥१४॥		राम
राम	त्या बालकाचा जीव खेळण्यात लागून राहतो अशाप्रकारे बालपणात सर्व सुध विसरुन		राम
राम	जातो रामभक्तीची आठवण येत नाही.आता मोठा झाल्यावर जोश,मगरुरी आणि		राम
राम	मस्तीत येतो आणि दहाही इंद्रिये पाच कर्मेंद्रिये(हात,पाय,लिंग,तोंड,गुदा)आणि पाच		राम
राम	ज्ञानेंद्रिये(डोळे,नाक,कान,जीभ,त्वचा)हे आपला आपला व्यवहार करु लागतात.॥१४॥		राम
राम	राम त खेल पेले जाण ॥ माया काम ब्यापे आण ॥		राम
राम	देखे नेण म्हेरी गात ॥ लागे भूक इंद्याँ मांय ॥१५॥		राम
राम	बालपणाच्या पलिकडील जवानीचे खेळ खेळतो.माया आणि काम व्यापू लागते.डोळ्यांनी		राम
राम	स्त्रीयांचे शरीर पाहू लागतो आणि दुसऱ्या सर्व इंद्रियांना आपली आपली विषयरसाची		राम
राम	भूक लागते.॥१५॥		राम
राम	ब्यापे माहि अे सुण जोध ॥ तो सुं केहुँ सब ही सोध ॥		राम
राम	चवदे तीन मोठा जाण ॥ घेरे आत्मा कूं आण ॥१६॥		राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	आता हे योध्दे येऊन फैलून(पसरुन)जातात.ह्या योध्दयांमध्ये चौदा आणि तीन मोठे आहेत.हे आत्म्याला घेऊन घेतात.हे मी तुला शोधून सांगितले आहे.॥१६॥		राम
राम	याँ मे च्यार बांका होय ॥ ज्याँ संग भूलग्या सब लोय ॥	----- ----- १७	राम
राम	या योध्दयांमध्ये चार(काम,क्रोध,लोभ,मोह)खूप बाके आहेत.यांच्यामुळे सर्व लोक भजन-भक्ती करणे,स्मरण करणे विसरुन गेले आहेत.॥१७॥		राम
राम	वॉरी दोड भारी जाण ॥ पूँचे लाखा कोसा आण ॥		राम
राम	करले प्राण कुं आधीन ॥ भूले सुध सारी चीन ॥१८॥		राम
राम	या योध्दांमध्ये दौड खूप भारी आहे.हे लाखो कोसापर्यंत पोहचतात.हे प्राणाला आपल्या आधीन करून घेतात.ज्यामुळे हा प्राण रामनामाच्या भक्तीची सुध विसरुन जातो.॥१८॥		राम
राम	बरते बिष काया आण ॥ बोले बेण काला जाण ॥		राम
राम	दुजी ओर भी बोहो मांय ॥ माया झीण बरते आय ॥१९॥		राम
राम	हे विषयरस शरीरात येऊन राहू लागतात.याच्यातच वेढ्यासारखे वचन बोलू लागतो.आणखीही दुसरे सुध भुलविणारे घटाच्या आत खूप सारे राहतात.अनेक प्रकारची (झिनी)बारीक-बारीक माया घटात येऊ लागते. ॥१९॥		राम
राम	त्रिषा लोभ चिन्ता होय ॥ यां संग राम भूला जोय ॥		राम
राम	भारी भरम बादळ कोट ॥ भूले सरब यांरी ओट ॥१००॥		राम
राम	तृष्णा,लोभ,चिंताही घटात निपजतात.यांच्या संगाने सर्व लोक रामाला विसरुन जातात.जसे खूप ढग आल्यानंतर सुर्य दिसत नाही.अशाच प्रकारे घटात भारी भ्रम उपजल्याने गर्भातून मुक्त करविणारा सत्तराम दिसत नाही.॥१००॥		राम
राम	करणे लगे सो व्योहार ॥ भूला राम सिरजण हार ॥		राम
राम	हुवे इन्द्रियाँ बस जीव ॥ प्रगट क भूल ज्यावे पीव ॥१०१॥		राम
राम	अशा भारी भ्रमांमुळे मायेचे अनेक व्यवहार करू लागतो. याच्यात सिरजनहार राम विसरुन जातो.जीव शब्द,स्पर्श,रूप,रस,गंध या इंद्रियांच्या वश झाला आणि जो मालक गर्भात प्रगट रुपाने समजत होता त्याला जीव विसरुन जातो.॥१०१॥		राम
राम	चावे सुख इण सेंसार ॥ भूले ओम सिरजण हार ॥		राम
राम	आवे जोस अहुँ पद मांय ॥ या बिध राम भुला जाय ॥१०२॥		राम
राम	या संसारात त्रिगुणी मायेचे सुख जीव घेऊ इच्छीतो. अशाप्रकारे खरे सुख देणारा सिरजनहार विसरुन जातो.जीवात जोश उत्पन्न होतो ज्याच्याने अहंपद म्हणजे मीच सृष्टीचा मालक आहे.माझ्यापेक्षा बलवान सृष्टीत कोणी नाही अशी खोटी समज करून		राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	घेतो.यामुळे गर्भात प्रगट समजमध्ये आलेल्या रामाला विसरून जातो.॥१०२॥		राम
राम	जोरे चले इन्द्र्याँ देह ॥ बिषिया खाय बिके ओह ॥		राम
राम	पीवे मद अेमख खाय ॥ या बिध राम भूला जाय ॥१०३॥		राम
राम	शरीराच्या जोराने म्हणजे जवानीत आल्याने इंद्रिये जोशमध्ये येऊन चलायमान होतात		राम
राम	आणि ह्या इंद्रियांचे विषयरस खाल्ल्याने जीवात विकृती येऊन जाते.दारु पिऊ लागतो.		राम
राम	मास, मच्छी खाऊ लागतो.अशाप्रकारे रामनामाला विसरून जातो.॥१०३॥		राम
राम	हुवो जोध ही जवान ॥ मगजी कुबद ब्यापे आन ॥		राम
राम	वाँ सुं पडे परबस जीव ॥ लेच्याँ खाय भूले पीव ॥१०४॥		राम
राम	शरीरात जवानीचा जोश आल्याने योध्दा म्हणजे ज्याच्या त्याच्याशी भांडण करतो.		राम
राम	जवानीच्या जोराने देहात मगरुरी तसेच कुबुध्दी येऊन व्यापते.यामुळे जीव त्याच्या		राम
राम	वश होऊन पराधीन होऊन जातो.या कुमतीच्या लहरांमध्ये मालकाला विसरून जातो.		राम
राम	॥१०४॥		राम
राम	इतनी आण ब्यापे मांय ॥ खांच्यो दिसो दिस ने जाय ॥		राम
राम	सुण सिष सांभळो धर कान ॥ जुग सूं लाग बिसरे ग्यान ॥१०५॥		राम
राम	ही नशा शरीरात इतकी व्याप्त होऊन जाते ज्यामुळे मायेत चारीकडे खेटला जातो.हे		राम
राम	शिष्य तु कान देऊन ऐक याप्रकारे या संसारात लागून गर्भात झालेले मालकांचे ज्ञान		राम
राम	विसरून जातो.॥१०५॥		राम
राम	षड रस जीभ मांगे सवाद ॥ ब्यापे चाय चिंता बाद ॥		राम
राम	होवे सकळ को आधीन ॥ उपजे सोग सांसो कीन ॥१०६॥		राम
राम	ही जीभ सर्व ६ प्रकारच्या स्वादांचा रस मागते.जीवाला मायेची चाहणा व्यापते.ती प्राप्त		राम
राम	करण्याची चिंता उत्पन्न होते आणि प्राप्ती करीता विवादी स्वभाव प्रगटतो.इच्छा पूर्ण		राम
राम	होण्याच्या इच्छेने सर्व प्रकारच्या मायेच्या आधीन होऊन जातो.मोहमायेशी जुडलेल्या		राम
राम	व्यक्तीची मौत झाल्यावर सोग(दुःख)म्हणजे ज्याच्याशी मोह होता तो गेल्याने दुःखी		राम
राम	होतो.इच्छेनुसार सुख न मिळाल्यावर त्या सुखांसाठी फिकीर करतो तसेच सहन न		राम
राम	होणाऱ्या दुःखापासून निघण्याची चिंता फिकीर करतो.॥१०६॥		राम
राम	सरवण भूख लागे मांय ॥ मांडे कान बातां जाय ॥		राम
राम	पाचुँ भूत अेसा जाण ॥ बिकळे पडे जुग मे आण ॥१०७॥		राम
राम	कानांना गोष्टी ऐकण्याची तसेच राग रागिणी ऐकण्याची भूक लागते.या कारणात		राम
राम	आपले कान गोष्टी ऐकण्यात तसेच संगीत ऐकण्यात लावतो.अशाप्रकारे डोळ्यांनी		राम
राम	पाहण्याचे, नाकाने सुंधण्याचे तसेच स्पर्श सुखाची भुक लागते.हे सुख प्राप्त करण्या-		राम
राम	करीता संसारात व्याकुळ होऊन राहतो.॥१०७॥		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

भूले सुध सबही लार ॥ बांधे जुध घर सुं प्यार ॥

ओसी प्रीत उपजे माय ॥ परणु ब्याव कीजे जाय ॥ १०८ ॥

राम यांच्यामागे जीव सर्व शुद्ध विसरुन जातो.त्याला घराशी प्रेम होऊन जाते.परिवाराच्या सदस्याला कोणी कष्ट पोहचविले तर त्याच्याशी भांडण करण्याकरीता कमर कसु लागतो.अशा वेगळ्या मायावी वस्तुंशी घरात प्रिती उत्पन्न होते.आता जाऊन लग्न करून घेतले पाहिजे अशी प्रिती येते. ॥ १०८ ॥

राम सोभा सुख जग में मान ॥ ओसी चाय उपजे आन ॥

कीजे जग सोभा देह ॥ माने गोत भाई एह ॥ १०९ ॥

राम माझी जगात शोभा झाली पाहिजे तसेच मला सर्व प्रकारचे सुख असायला हवे अशी जीवात चाहणा(इच्छा)उत्पन्न होते.अशी गोष्ट बनावी की ज्याच्याने सर्व संसाराचे लोक शोभा करतील आणि मला माझ्या गोत्यातील सर्व भाऊ बंद मोठे मानतील. ॥ १०९ ॥

राम ओसी ऊपजे हे मन मांय ॥ सब सुं संग हुईये जाय ॥

राम लाजे लोक कुळ सुं जीव ॥ छाडे नहिं जग री सीव ॥ ११० ॥

राम असे मनात उत्पन्न होते की, सर्व कुटुंब परिवार, नातेवाईक, दोस्त, मित्रांमध्ये जाऊन सर्वाच्या सोबत राहू.हा जीव लोकांशी आणि कुळाशी लागून जगातील लोकांची मर्यादा सोडत नाही. ॥ ११० ॥

राम पुजे आन कूं तब जाय ॥ पलटे बुध सेंसा खाय ॥

राम नानाँ बिध का बोहार ॥ फेल्या जग इण संसार ॥ १११ ॥

राम आणि रामजी सोडून राक्षसी देवांची जाऊन पुजा करू लागतो.राक्षसी देवांची पुजा केल्याने बुध्दी पलटते आणि चिंता फिकीर खाऊ लागते आणि अन्य नाना तळेचे व्यवहार जे या संसारात पसरलेले आहेत त्यांना करू लागतो. ॥ १११ ॥

राम चूपां चीज बोहोती होय ॥ झाडा मूठ मंत्र जोय ॥

राम तां में पाँच गुण प्रवाण ॥ बरते तुरत साज्याँ आण ॥ ११२ ॥

राम जगाची दुसरी खुपशी चतुराई, वस्तु शिकतो.झाड-फुक, मूठ चालवणे तसेच अन्य मलीन मंत्र शिकतो. (तामे पाच गुण प्रवाण अर्थ नाही समजला) या मंत्र तसेच झाड-फुकच्या साधना साधल्याने मंत्राचा लगेच परिणाम होऊ लागतो. ॥ ११२ ॥

राम ओसे जीव लालच लाग ॥ धारे जग क्रिया जाग ॥

राम ज्युँ सुण पिंजरा कें मांय ॥ तोतो पड्यो बोहो दिन आय ॥ ११३ ॥

राम अशाप्रकारे जीव मायेच्या सुखाच्या लालसेत पडून जगाची क्रिया धारण करू लागतो. जसे पिंजर्यात पोपट खुप दिवस पडून राहतो. ॥ ११३ ॥

राम समियो एक बरतो आय ॥ तोतो मिल्यो भायाँ मांय ॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

भूले सरब बोली जोय ॥ धारे गोत कुळ ज्युँ होय ॥ ११४ ॥

राम परंतु ऐक वेळ अशी येते की, तो पोपट पिंजन्याच्या बाहेर येतो आणि उडून आपल्या भावांमध्ये जाऊन मिळतो. भावांमध्ये मिळाल्याने तो जी बोली पिंजन्यात शिकला होता ती विसरून जातो आणि आपल्या कुळात जाऊन कुळासारखा होऊन जातो. तसेही गर्भात रामजीची जी बोली जाणत होता ती बोली गर्भ सुटताच विसरून जातो. कुळाची मायेची बोली धारण करु घेतो आणि त्यानुसार चालु लागतो. ॥ ११४ ॥

राम सुण सिष अहे परसंग आय ॥ भूले जीव यूँ जग मांय ॥

भूले कोल इण बिध आण ॥ पकडे चाल कुळ की बाण ॥ ११५ ॥

राम हे शिष्य हा पोपटाचा प्रसंग पूर्ण ऐक. जसे पोपट भावांमध्ये जाऊन विसरून गेला तसेच हा जीव गर्भाचा करार संसारात विसरून जातो. हा आपल्या देहाची कुळाची चाल पकडून घेतो आणि रामजीची चाल विसरून जातो. ॥ ११५ ॥

राम करणे लगे सो बोहार ॥ लागे कर्म काया लार ॥

पहली करे हुँसा आय ॥ पिछे पडे प्रबस जाय ॥ ११६ ॥

राम येथे संसारात येऊन हा जीव सर्व प्रकारचे मायावी व्यवहारी कर्म करु लागतो. त्या व्यवहारांनी शरीराच्या मागे कर्म लागतात. आधी हौशे-हौशेने कर्म करतो नंतर या केलेल्या कर्मामुळे हा जीव कर्म म्हणजे काळाच्या वश होऊन जातो. ॥ ११६ ॥

राम घेरे आत्मा अग्यान ॥ बांधे करम पूजे आन ॥

दिन दिन मन मेला होय ॥ करणी नहिं सूझे कोय ॥ ११७ ॥

राम आत्म्याला अज्ञान येऊन घेऊन घेतो. जिवंत प्राण्यांची बळी चढते अशा देवतांना पुजून उलट नरकात पोहचविणारे कर्म बांधून घेतो. असे भैरु, बिजासन, कालिका, खेतपाल, यांना बळी देऊन पुजा केल्याने दिवसेंदिवस मन मलीन होते. परमात्म्याची चांगली करणी करणे सुचत नाही. ॥ ११७ ॥

राम सुख दुख पडे बे प्रवाण ॥ जब जीव होय कायर आण ॥

राम पूछे बेद भोपा देव ॥ लागे पाहण की जग सेव ॥ ११८ ॥

राम अशा बळी घेणाऱ्या देवतांची भक्ती केल्याने दुःख बेप्रमाण म्हणजे ज्याचे प्रमाण नाही असे पडू लागतात. या बेप्रमाण दुःखांमुळे जीव भित्रा होऊन जातो. असे भित्रे झाल्याने जीव बळी मागणाऱ्या देवता शरीरात प्रगटून खेळणारे भोप्याला पुजू लागतो आणि भोप्याच्या शरीरात प्रगट झालेल्या देवतांची भक्ती करतो व जगातील दगडाचे खंडोबा, म्हसोबासारखे मुर्तीची सेवा करु लागतो. ॥ ११८ ॥

राम ओसा भर्म उपजे माय ॥ बांधे धर्म न्यारो जाय ॥

राम पूजे मन मान्या देव ॥ गुरु मुख नाहिं माने सेव ॥ ११९ ॥

राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	अशाप्रकारे मनात रामजीच्या प्रती भ्रम उत्पन्न होऊन जातो आणि रामजीहून वेगळा धर्म बळी मागणाऱ्या देवतांचा चालवायला लागतो.आपले विकारी मन ज्याला मानते	राम	
राम	त्याला देवता मानून पुजतो आणि गुरुच्या मुखाने सांगितलेला रामजीचा धर्म मानत नाही व रामजीची सेवा करीत नाही असा भ्रमित होऊन जातो. ॥११९॥	राम	
राम	हे सिष कहुँ कहाँ लग तोय ॥ या बिध सर्व भूला लोय ॥	राम	
राम	काया भर्म बादळ माही ॥ युँ सब दुख सूझे नाही ॥१२०॥	राम	
राम	हे शिष्य कोठपर्यंत रामजी विसरण्याच्या गोष्टी तुला सांगु.या विधीने सर्व जगातील	राम	
राम	लोक रामजीला विसरून गेले.जसे ढगांमध्ये सुर्य दिसत नाही.तसे विकारी मायेच्या	राम	
राम	भ्रमांमध्ये कायेतील रामजी दिसत नाही.अशा भ्रमात अटकून गेल्यामुळे गर्भाचे तसेच	राम	
राम	मनुष्य गर्भात येण्याच्या आधीचे ४३,२०,००० वर्षापर्यंत ८४,००,००० योनीचे	राम	
राम	आवागमनाचे दुःख जीवाला सुचत नाही. ॥१२०॥	राम	
राम	अजहुँ सोच नहिं मन मांय ॥ युं जग सरब भूलो जाय ॥	राम	
राम	पच पच मिरग व्हे हेरान ॥ भूले प्रतबंब मे जान ॥१२१॥	राम	
राम	अशाप्रकारे विकारी मायेत भ्रमित झाल्याकारणाने जीवाच्या मनाला काळाच्या दुःखातून	राम	
राम	मुक्त होण्याची चिंता राहीली नाही.अशाप्रकारे सर्व जग रामजीला विसरून गेले.जसे	राम	
राम	तहानलेला मृग(हरीण)पाण्याकरीता रेताळ धरतीवर पाण्याचे प्रतिबिंब पाहून पाणी	राम	
राम	मिळविण्याच्या विचाराने खोट्या पाण्याच्या प्रतिबिंबात पळत राहतो तसेच जीव	राम	
राम	मायेमध्ये खरे सुख समजून खोट्या मायेमध्ये खरे सुख शोधत राहतो. ॥१२१॥	राम	
राम	हे सिष कहुँ कहाँ लग तोय ॥ गुरां बिन भेद भूले लोय ॥	राम	
राम	साची ओक आहि जाण ॥ गुरु बिन भगत भूले आण ॥१२२॥	राम	
राम	हे शिष्य मी तुम्हाला कोठपर्यंत सांगू?हे सर्व लोक सतस्वरूपाच्या गुरुच्या भेदाशिवाय	राम	
राम	विसरून गेले.खरी गोष्ट तर एकच समज सतस्वरूपाचे गुरु न मिळाल्याने हे सर्व लोक	राम	
राम	रामजीची भक्ती करणे विसरून गेले. ॥१२२॥	राम	
राम	भेदी गुरा बिन ओ जीव ॥ हे सिष बिसरे इम पीव ॥	राम	
राम	दिसा भूल व्हे नर कोय ॥ गुरु बिन सरब असे होय ॥१२३॥	राम	
राम	गर्भाच्या दुःखातून मुक्त करविणारे भेदी सतस्वरूपी गुरु न मिळाल्याने हे सर्व लोक	राम	
राम	रामजीला विसरून गेले.जसे कोणी मनुष्य मुंबई सारख्या मोठ्या शहरात जातो आणि	राम	
राम	दिशाभूल होऊन जातो.तसेच पूर्ण सतस्वरूपाचे गुरु न मिळाल्याने सर्व जगाचे लोक	राम	
राम	विकारी मायेत सुख शोधण्यात खन्या रामजीला विसरून गेले. ॥१२३॥	राम	
राम	माया मोह बरते आय ॥ या बिध कोल भूला जाय ॥	राम	
राम	काया देह बादळ जाण ॥ तां ते छिपे सो जीव भाण ॥१२४॥	राम	

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम सर्व जीवांमध्ये माया आणि मोह हे येऊन बरतने(बसु)लागतात.याप्रमाणे हे सर्व जीव गर्भात केलेला करार विसरून जातात.जसे जगाच्या नासमज मनुष्याला ढग आल्यावर सूर्य दिसत नाही.सुर्य तर ढगांच्या पलिकडे आधीच उगवलेला असतो,परंतु सूर्य उगवलेला आहे हे नासमज मनुष्याला समजत नाही.अशाप्रकारे काया म्हणजे देहात माया मोह बरतने जीवाला गर्भात समजलेला रामजी लपून जातो तो सूचत नाही.
॥१२४॥

राम गेलो भगत सुझे नाह ॥ उलटा करम बंधे जाह ॥

राम भूलो जीव युँ जग मांह ॥ सतगुरु बिना बिषिया खाय ॥१२५॥

राम या मोहमायेच्या विकारांनाही रामजीच्या भक्तीचा रस्ता सुचत नाही उलट मायेच्या विकारात रचून-मचून त्रिगुणी मायेसोबत पुढे काळापासून दुःख होणारे कर्म बांधतो. अशाप्रकारे जीव जगात विसरून जातो.जीवाला सतस्वरूपाचे सतगुरु न मिळाल्याने हा जीव शब्द,स्पर्श,रूप, रस,गंध हे विषय पोट भरून खातो.॥१२५॥

सिष वायक ॥ देह ॥

राम हो गुरुदेवजी ॥ बिष जग जो खावे तहाँ ॥ भगत जहाँ नहिं जोय ॥

राम वाँ री कुण गत होवसी ॥ भेद बताओ मोय ॥१२६॥

राम शिष्य गुरुदेवर्जीना विचारले की हे गुरुदेवजी,जगात जीव विषय रस खातात आणि विषय रसात रमून त्या जीवांकडून रामजीची भक्ती होत नाही त्याची पुढे काय गती होते हा भेद मला सांगा.॥१२६॥

गुरु वायक छंद मोती दान ॥

राम तको सिष भेद बताऊँ तोय ॥ जुगे जुग जीव दुखी युँ जोय ॥

राम अठे करे करम पहुँचे हे आय ॥ जके सुण जीवन छूटे हे जाय ॥१२७॥

राम जे जे मायेत रचूनमचून विषयरस खातात.होणकाळातच राहीले आहे.म्हणजेच अमरलोकात गेले नाही म्हणजेच युगायुगापासून काळाचे दुःख भोगून राहिले आहे.हाच त्याचा भेद आहे हे शिष्य तु समज.शिष्याने जे जे कर्म या मनुष्य देहाच्या आधी केले ते सर्व कर्म जीव भोगण्याकरीता देहा सोबत पोहचतात व ते कर्म जीवाने भोगल्या शिवाय सुटत नाही. ॥१२७॥

राम टळे नहि अेक कियोडा हा जाण ॥ युँ ग्रह जीव आगाऊँ हुं आण ॥

राम सुणो सिष दुख पडे बोहो मांय ॥ बिना हरि नाँव चोरासी ही जाय ॥१२८॥

राम या केलेल्या कर्मातून भोगल्याशिवाय एकही कर्म टळत नाही.हे केलेले कर्म आगाऊ येऊन जीवाला ग्रासून घेतात.हे शिष्य,या कर्मामुळे जीवावर खूप दुःख येऊन पडतात. हरीचे नाव नाही घेतले आणि कर्म करीत राहीले,यामुळे सर्व जीव ४३,२०,००० वर्षाकरीता ८४,००,००० योनीत जातात. ॥१२८॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम दुःख भोगतो.हरीनाम न घेतल्याने यमांच्या हाताचा त्रास भोगतो आणि जीव निघून गेल्यानंतर राहीलेला देह कुटुंब परिवाराच्या लोकांत पडलेला राहतो.त्या देहाला घर-परिवाराचे लोक जाळून टाकतात. ॥१३३॥

राम जिके सुण जीव बिषे मथ खाय ॥ चोरासी ही कुण्ड भुगते हे जाय ॥

राम करे जे कर्म न गावे हे राम ॥ तिके सुण जिव बंधे जम धाम ॥१३४॥

राम जे जीव विषयरस भोगतात ते नर्काच्या ८४ प्रकारच्या कुंडात आपले आपले निच

राम कर्माचे दुःखाचे भोग भोगतात.जे जीव विषयरसाचे निचकर्म करतात आणि रामनाचे

राम स्मरण करीत नाही ते जीव या यमाच्या धामास दुःख भोगण्याकरीता यमाच्या स्वाधीन

राम बांधले जातात. ॥१३४॥

राम पूजे सोहो भेरू खेतर पाळ ॥ तके सुण जीव बणे जम काळ ॥

राम करे सो बाद बिवाद अजाण ॥ इसा सोहो जीव हुवा जड आण ॥१३५॥

राम जे जीव भैरु,क्षेत्रपालाची पुजा करतात.त्या जीवाला यमाचे दूत म्हणजे काळ बनवून

राम देतात आणि कोणी जीव येथे अज्ञानात नेअक्षरी संतासोबत वाद-विवाद करतात त्या

राम जीवाला जड बुधदीचा यमाचा दूत बनवितात. ॥१३५॥

राम भळे बेहे जाय चोरासी ही बीच ॥ जुगे जुग जीव किया करम कीच ॥

राम पडेसो हो दुख अनंता हा आय ॥ बिना हर नाँव व्हे जख जाय ॥१३६॥

राम जे जीव लक्ष्चौच्यांशी योनीत जातात.जे युगांयुगांपर्यंतचे जीवांनी चिकट कर्म केले त्या

राम चिकट कर्मापासून निपजलेले अनंत प्रकारचे दुःख जीवावर येऊन पडतात.हरीचे नाव

राम घेतल्या बिना जीव राक्षस होतात. ॥१३६॥

राम भुगते हे जीव चोरासी ही लख ॥ पडे बोहो व्हाल मिले नहिं भख ॥

राम प्रगटे पितर भूत पलीत ॥ बिना हरि नाँव दुखी इण रीत ॥१३७॥

राम आणि ते जीव ८४ लक्ष योनी भोगतात त्या जीवांचे खूप वाईट हाल होतात.ज्या

राम जीवांना खाण्याकरीता भक्ष्य ही मिळत नाही.असे उपाशी तापाशी राहून कठीण दुःख

राम भोगत राहतात.निच कर्मामुळे अकाली शरीर सुट्टे ज्याच्याने जीव भूत,प्रेत,तसेच

राम पित्तर असे अति कष्टदायक शरीर धारण करून प्रगटतात.अशाप्रकारे हरीनाम न

राम घेतल्या कारणाने ८४ लक्ष योनी तसेच पितर,भूत बनून दुःख भोगत राहतात. ॥१३७॥

राम हुवे सो हो राक्षस दाणव गुघ ॥ पंखी सोहो कीट हुवे खर बुध ॥

राम पितर अगत गत न काय ॥ लिया बिन नाँव भवे जग मांय ॥१३८॥

राम अशाप्रकारे राक्षस म्हणजे दानव देह मिळवून दुःख भोगतात.घुबड बनून जन्मतात.पक्ष्यांच्या

राम योनीत जातात.किडे-माकोळ्याच्या योनीत जातात,गाढव बनतात,पितर बनतात ही

राम अगती योनी आहे.यांची गती खूप दुःखाने भरलेली राहते.रामनाम घेतल्या शिवाय अशा

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम प्रकारे जीव संसारात अनंत दुःख भोगत भ्रमण करतो ॥१३८॥

राम

हुवे सो हो स्वान सिसांग सलेस ॥ बथीजे हे जीव सुनाय बळेस ॥

राम

भटके हे जीव न पावे हे मोख ॥ सदा दुख होय काहुँ नहि पोख ॥१३९॥

राम

कुत्रा बनतो.सिसांग नावाचे जनावर बनतो.साप बनून जन्म घेतो.बथीजे हे जीव सुनाय

राम

बलेस जीव आपसात भांडतात आणि आम्ही बलवान आहे असे दाखवतात.अशाप्रकारे

राम

सर्व जीव दुःख भोगत भटकत असतात या जीवांना या दुःखांपासून मोक्ष म्हणजे

राम

सुटकारा मिळत नाही.त्यांना नेहमी दुःखच दुःख होत राहते.कधीही त्यांना शाश्वती

राम

मिळून पोषण होत नाही. ॥१३९॥

राम

पङ्गी जेह देहे अनंतु जाग ॥ लिया बिन नाँव करे जग काग ॥

राम

हुवे अंध रोग चुडेलम माह ॥ सलीटा हा साप स बिच्छु हु कहाय ॥१४०॥

राम

या कर्मी जीवांचे ८४ लक्ष वेळा देह बनतात आणि मिटतात.रामनाम घेतल्याशिवाय

राम

त्या जीवाला जगात कावळा बनवून देतात,जीव आंधळे बनतात,शरीराने खूप रोगीट

राम

जन्मतात, महिला चुडेल बनतात,पोट घासत चालणारे सापासारखे प्राणी तसेच विंचू

राम

बनतात. ॥१४०॥

राम

पडे सों हो देह अनंता बेर ॥ भले सो ही आण बंधे मोहो घेर ॥

राम

करे सो हो कर्म जिसो सुण जीव ॥ तिसी सो हो मार दिरावे हे पीव ॥१४१॥

राम

अनंत वेळा देह मिळतो आणि तो देह मरतो.तेच परत घरातल्या घरात मोहात

राम

बांधलेल्या कारणाने पलटून मनुष्य देह सोळून घरातच वेगळ्या योनीत जन्म घेतात.हे

राम

जीव जसे जसे निचकर्म करतो.तसे तसे त्या कर्माच्या हिशोबाने मालक संसारात मार

राम

देववितो. ॥१४१॥

राम

देहा ॥

कर्म जीव जो करत हे ॥ हर भक्ति नहिं होय ॥

राम

ते नेहचे दुःख पावसी ॥ जम लोक में जोय ॥१४२॥

राम

जे जीव निच कर्म करतात आणि हरीची भक्ती करीत नाही ते निश्चितच यमलोकात

राम

जाऊन दुःख भोगतात. ॥१४२॥

राम

सरब दुख भुगते सही ॥ बिन भक्ति बिन भेद ॥

राम

कहाँ लग दुख बताय कूँ ॥ ज्याँ त्याँ जीव सिर खेद ॥१४३॥

राम

हरीच्या भक्तीने यमाचा मार सुट्टो हा भेद न मिळाल्याकारणाने आणि विषय वासनेचे

राम

निचकर्म केल्याकारणाने जीव दुःख भोगतात.मी कोठपर्यंत यांचे दुःख सांगून दाखवू.जेथे

राम

तेथे जीवाच्या शिरावर भारी दुःख पडत राहतात. ॥१४३॥

राम

सिष वायक छंद मोती दान ॥

कहे सो सिष सुणो गुरुदेव ॥ कहीजे छाँट सबे दुख भेव ॥

राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	किसी सो हो जूण किसी बिध होय ॥ तको गुरु भेद बतावे हो मोय ॥१४४॥		राम
राम	तेंव्हा शिष्याने गुरुदेवांना सांगितले की, हे गुरुदेव, ऐका या सर्व दुःखांचा भेद मला निवङ्ग सांगा. कोणती योनी कोणत्या प्रकारची असते. ते सर्व भेद मला सांगा. ॥१४४॥		राम
राम	कहो गुरु भेद बिचार बिचार ॥ किसो सो हो कर्म किसा दुख लार ॥		राम
राम	कहो गुरुदेव कृपाल दयाल ॥ किमे जुग जीव मंडयो हे ख्याल ॥१४५॥		राम
राम	हे गुरुदेवजी, याचा भेद समजून-विचार करून मला सांगा की, कोणते कर्म केल्याने		राम
राम	कोणते दुःख जीवाच्या मागे लागते. हे गुरुदेवजी, आपण कृपाळू आणि दयाळू आहात. तर हे मला कृपा करून सांगा की, जीवांचा या जगात कशा तऱ्हेने खेळ बनविला आहे.		राम
राम	॥१४५॥		राम
राम	कुणा के बस केर ओ काम ॥ तको गुरु सोज बतावे हो राम ॥		राम
राम	कहो जम रूप किसो एक होय ॥ तिका सब मांड पछाडी हे लोय ॥१४६॥		राम
राम	हे गुरुदेवजी, हे जीव कोणाच्या वश होऊन काम करतात हे सर्व शोधून मला राम दाखवा. या यमाचे स्वरूप कसे आहे? आणि कोणत्या प्रकारचे आहे? ज्या यमाने या सर्व सृष्टीच्या लोकांना पघडले आहे. ॥१४६॥		राम
राम	कहो जम लोक कुण्डा प्रवाण ॥ किसी बिध जीव गहे जम आण ॥		राम
राम	पडे सो देह किसी बिध बेग ॥ कहो गुरुदेव सबे दुःख सेंग ॥१४७॥		राम
राम	त्या यमलोकाची सर्व हकीगत मला सांगा आणि नरककुँडाचे प्रमाण कसे आहे ते मला सांगा. हे यम या जीवांना कशाप्रकारे येऊन पकडतात ते ही मला सांगा आणि हा देह लवकर कशाप्रकारे पडतो. हे गुरुदेवजी, हे सर्व दुःख मला सांगा. ॥१४७॥		राम
राम	मेरे सो हो बुध कछु नहिं मांय ॥ सबे दुख बात न बूझी ही जाय ॥		राम
राम	कहो गुरुदेव सबे दुख आप ॥ कहाँ लग जीव भुगते हे पाप ॥१४८॥		राम
राम	माझ्यात विचारण्याची काही काही बुध्दी नाही सर्व गोष्टी आणि सर्व दुःख मला बुध्दी नसल्या-कारणाने मी विचार शकत नाही तर हे गुरुदेवजी, आपणच मला हे सर्व दुःख सांगून द्या की, कोठपर्यंत हे जीव पाप भोगतात. ॥१४८॥		राम
राम	भुगते हे जीव काहाँ लग कर्म ॥ कोहो गुरुदेव मिटावो हो भ्रम ॥		राम
राम	कोढी सो कलंकी होवे किम आय । जके कोहो कर्म किस्यो जग माय ॥१४९॥		राम
राम	हे जीव आपले केलेले कर्म कोठपर्यंत भोगतात. हे गुरुदेवजी, हे सांगून माझ्यात जो भ्रम आहे तो मिटवून द्या. हे जीव या जगात येवून मागे केलेल्या कोणत्या कर्मामुळे कोढी होतो आणि ते कसे होतात ते मला सांगा. ॥१४९॥		राम
राम	हुवे सो हो अंध गुंगो किम जाण ॥ तके गुरु कर्म बतावो आण ॥		राम
राम	अंगे अंग हीण किसी बिध होय ॥ तके गुरु कर्म बतावो हो मोय ॥१५०॥		राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	हे गुरुदेवजी,आधीच्या कोणत्या कर्मामुळे जीव येथे आंधळे होतात.तसेच आधीच्या कोणत्या कर्मामुळे जीव मुके होतात ते मला सांगा.कोणत्या अंगाने अंगहीन कोणत्या कर्माने होतो ते कर्म मला सांगा. ॥१५०॥		राम
राम	पडे सो हीण निचे कुळ जाय ॥ तके कोहो कर्म किस्यो जग मांय ॥		राम
राम	रहे सो हो बांझ किमे गुरुदेव ॥ कृपा कर आप बतावो हो भेव ॥१५१॥		राम
राम	आम्ही आधीच्या कोणत्या कर्माने जीव हिणकुळात म्हणजे निच जातीत जाऊन जन्म घेतो.तर हे हिणकुळात संसारात कोणते कर्म आहे की,ज्याच्याने जीव हिणकुळात जाऊन जन्म घेतो.हे गुरुदेवजी,ह्या स्त्रीया कोणत्या कर्माने वांझ राहतात हा भेद कृपा करुन मला सांगा. ॥१५१॥		राम
राम	क्रोधी अंग करूपी देह ॥ किसे गुरु पाप बणे अंग एह ॥		राम
राम	घणा सो बाळ आवे हे खुक ॥ किसे गुरु कर्म सदा रहे भूख ॥१५२॥		राम
राम	हे गुरुदेवजी,कोणत्या पापाने हा क्रोधी आणि कुरुप देहाचा होतो हे मला सांगा.आणि कोणकोणत्या स्त्रीच्या कोखमधून म्हणजे पोटातून खुपसे मुले जन्म घेतात ते कोणत्या पापाने होते हे मला सांगा.आणि गुरुजी,आधीच्या कोणत्या कर्माच्या कारणाने नेहमी भूक लागलेली असते. ॥१५२॥		राम
राम	हुवे सो पंग अपंग अधीश ॥ तके कर्म किण कोहो गुरु ईश ॥		राम
राम	गिरे सो ग्रभ अधूरा बाल ॥ तके गुरु कर्म कहो ज बङ्गाल ॥१५३॥		राम
राम	कोणी पांगळे असतात तसेच कित्येक अपंग अधीश म्हणजे अपंग असतात यांनी कोणते कर्म केले ज्याच्याने हे असे झाले,गुरुजी,तुम्ही ईश्वर मला सर्व सांगा.कित्येक स्त्रीयांचा गर्भपात होऊन अपूर्ण मुल पङ्गून जातात.तर गुरुजी,हे कोणत्या कर्माने असे होते.हे असे बङ्गाल म्हणजे मोठे कर्म मला सांगा. ॥१५३॥		राम
राम	जणे सोहो बोहोत न जीवे हे एक ॥ तिके गुरु पाप किस्या जुग पेख ॥		राम
राम	दलद्री होय कहो किण पाप ॥ तके गुरु मोय बतावो हो आप ॥१५४॥		राम
राम	कोणत्या कोणत्या स्त्रीयांना खुपशे मुले होतात.परंतु मुले होऊन मरुन जातात.गुरुजी हे कोणत्या पापाने होते ते पाहून मला सांगा आणि मनुष्याने पूर्व जन्मात कोणते पाप केले ज्यामुळे तो दरिद्री होऊन गेला.हे गुरुजी आपण मला सांगा. ॥१५४॥		राम
राम	कमी वाहाँ बुध कोहो किम होय ॥ तके गुरु कर्म कहीजे मोय ॥		राम
राम	पडे किम लछ कुं लछण देह ॥ किसे गुरु कर्म बणे अंग ओह ॥१५५॥		राम
राम	हे गुरुदेवजी,निच बुधी कोणत्या कर्माने होते ते मला सांगा तसेच कोणत्या कर्माने ह्या देहात लक्षण-कुलक्षण पङ्गात.हे आधीच्या कोणत्या कर्माने असे लक्षण होतात.ते गुरुदेवजी मला सांगा. ॥१५५॥		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम लपटी हो होय न बोले हे साच ॥ इसा गुरु अग बण किण पाच ॥

काणुं किण पाप हुवे गुरुदेव ॥ तको मुझ आप बतावो हो भेव ॥१५६॥

राम

आधीच्या कोणत्या कर्मामुळे मनुष्य लंपट(स्त्री लंपट)होतो. तसेच बोलण्यात खरे सत्य बोलत नाही हे कोणत्या कारणाने होते ? गुरुजी हे सांगा. एका डोऱ्याचा तिरळा कोणत्या पापाने होतो ? हे गुरुदेवजी, याचा मला भेद सांगा . ||१५६||

राम

राम लूलो सोहो मांजर बाडो खेब ॥ किसे गुरु कर्म पड़े यह अब ॥

बोळो किम बाळ रण्डुजे हे नार ॥ तके कर्म कोहो किसा संसार ॥१५७॥

राम

कोणत्या पापाने लुळा म्हणजे हात,पाय,तुटलेला असा होतो.आणि कोणत्या पापाने मांजरा-मांजरी सारखे डोळे असणारा होतो आणि तिरपे पाहणारा आणि डोळे बसलेले कोणत्या पापाने होतात.आधी केलेल्या कोणत्या कर्मने असे पडतात.गुरुजी,बहिरा कोणत्या पापाने होतो.आणि स्त्री बालपणापासून विधवा होते तर यांनी आधी संसारात कोणते कर्म केले ते सांगा.॥१५७॥

३

मरे सो हो नार जोड़ो खण्ड होय ॥ परणे हे फेर न जीवे हे कोय ॥

ਪੜੇ ਸੋ ਧੇਕ ਨਾਰੀ ਨਰ ਮਾਂਧਿ ॥ ਕਲਹ ਸੋ ਹੋ ਨਿਤਿ ਅਬੋਲਿਆ ਹਾ ਜਾਧਿ ॥੧੫੮॥

1

पुरुषाची पत्नी मरुन जाते तर जोडा खंडित होऊन जातो, तो पुरुष परत लग्न करतो आणि ती ही मरुन जाते. हे कोणत्या कर्माने होते व पति-पत्नीत कोणत्या कारणाने कलह(भांडण) होते ज्यामुळे ते दोघे आपसात बोलत नाही. हे कोणत्या कर्मामुळे होते ? ||१५८||

४८

11

ਪਡੇ ਸੋ ਹੋ ਬਾਲ ਬਿਛੋਵਾਹਾ ਲੋਯ ॥ ਕਿਸਚਾ ਗੁਰੂ ਕਰਮ ਕਿਧਾ ਏਹ ਹੋਯ ॥

1

पड़े सो हो बंध बिके नर नार ॥ किसा गुरु कर्म किया सेंसार ॥१५९॥

八

बालपणातच आपल्या आई-वडिलांपासून मुलाचा वियोग होतो.हे तर गुरुजी आधी त्याने कोणते कर्म केले ज्यामुळे वियोग झाला.स्त्री आणि पुरुष गुलामासारखे बंधनात बांधले जातात आणि पुरुष तसेच स्त्री विकले जातात.हे गुरुदेवजी,यांनी संसारात कोणते कर्म केले होते ज्यामुळे ते विकून परतंत्र होऊन गेले?॥१५९॥

राम

दासी दर चाकर चुकर खाण ॥ किस्या गुरु कर्म किया हुवे आण ॥

1

दवागण पीव न बुझे हे सार ॥ किस्या गुरु कर्म किया उन लार ॥१६०॥

१८

आधीच्या कोणत्या कर्माने दासी होते तसेच दुसऱ्यांच्या घरात चाकर-चुकर, नीच-खाणीत कोणत्या कर्माने होतात. आता अशा खाणीत जातात तर आधीच्या जन्मात यांनी कोणते कर्म केले होते कि, हे असे झाले हे गुरुदेवजी, हे मला सांगा. आणि गुरुजी दवागण म्हणजे त्या स्त्रीचा पति तिला अमान्य करून देतो. तिचा सार सांभाळ करीत करीत नाही, तिला सोडून देतो तर तिने मागच्या जन्मात कोणते कर्म केले होते की,

४८

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम ज्याच्याने त्या स्त्रीला दवागण करून देतो. ॥१६०॥

राम

हुवे किम नाजर खोजा हा हीज ॥ किसे गुरु कर्म पडे यह बिज ॥

राम

पलटे पुरष हुवे किम नार ॥ तके कर्म कोण कहोनी विचार ॥१६१॥

राम

पुरुष आधीच्या कोणत्या कर्माने नाजर(हिजडा)आणि ठेंगणे होतात.तर गुरुजी,हे आधीच्या

राम

कोणत्या कर्माने यांच्या आईच्या गर्भात असे बीज पडते.पुरुषांपासून पलटून स्त्री होते.

राम

तर हे पुरुषांपासून स्त्री बनण्याचे कोणते कर्म आहे हे विचार करून मला सांगा. ॥१६१॥

राम

किस्यो कर्म कियाँ किसो दुख होय ॥ तिका विध सरब कहीजे मोय ॥

राम

मरे सोहो मोत कुमीचां बदेस ॥ किस्या गुरु कर्म कहो सब रेस ॥१६२॥

राम

आणि कोणते कर्म केल्याने कोणते दुःख होते त्याची सर्व विधी मला सांगा.अकाली

राम

मृत्यू कशाने होतो.वाईट प्रकारच्या दुर्घटनेने कोणत्या कर्माने मरतो आणि विदेशात

राम

मृत्यु कोणत्या कर्माने मरतो आणि विदेशात मृत्यु कोणत्या कर्माने होतो?यांनी कोणते

राम

कर्म केले होते हे गुरुदेवजी,त्याचा भेद मला सांगा. ॥१६२॥

राम

किसे सोहो क्रम कियाँ हुवे काग ॥ किणे गुरु दोष फुटे नर भाग ॥

राम

दासी के पेट लहे अवतार ॥ किस्या गुरु कर्म किया उण लार ॥१६३॥

राम

आणि आधी कोणते कर्म केले ज्याच्याने कावळा झाला व आधीच्या कोणत्या कर्माने

राम

भाग्यहीन झाला.आधी कोणते कर्म केले त्यामुळे दासीच्या पोटी जन्मला.तर यांनी पूर्व

राम

जन्मात कोणते कर्म केले? गुरुजी,ते सांगा. ॥१६३॥

राम

हुवे सो हो भंगी मेहतर स्वान ॥ किस्या गुरु कर्म किया व्हे आन ॥

राम

दुमा घर घोड स ऊँठ कतार ॥ किस्या गुरु कर्म किया आ हां मार ॥१६४॥

राम

गुरुजी आधी कोणते कर्म केले होते.ज्यामुळे भंगी आणि मेहतर होतो.कोणत्या कर्माने

राम

कुत्रा बनतो.हे कोणत्या कर्माने येऊन होतात?डोमाच्या घरचा घोडा तसेच कतारीचा

राम

उंट कोणत्या कर्माने होते यांनी पूर्वजन्मात कोणते कर्म केले होते ज्यामुळे यांच्यावर हा

राम

मार पडतो हे गुरुदेवजी हे सांगा. ॥१६४॥

राम

दशरावे हे जेम मेहे की सुत होय ॥ किसे गुर कर्म से डाकण जोय ॥

राम

बालदा बैल रिखां घर गाय ॥ किसे गुरु कर्म बंधे ओ आय ॥१६५॥

राम

व दसन्याच्या दिवशी हेला कापला जातो तर तो हेला कोणत्या कर्मामुळे होतो आणि

राम

कोणत्या कर्मामुळे स्त्रीया डाकीण होतात.हे गुरुदेवजी,हे सांगा.गुरुदेवजी बालदा म्हणजे

राम

बैलाच्या पाठीवर माल इकड्या तिकडे घेऊन जाणारा अशा बालद्याच्या घरचा बैल

राम

कोणत्या कर्माने होतात तसेच ऋषीच्या घरी गाय बनून कोणत्या कर्माने बांधली जाते.

राम

॥१६५॥

राम

तेली घर बेल गाडे तीही जाण ॥ किस्या गुरु कर्म कियाँ हुवे हे आण ॥

राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

किसबण लार भडवा हा होय ॥ तिके गुरु कर्म कहीजे मोय ॥१६६॥

राम गुरुजी, तेलीच्या घरचा बैल होतो तसेच पांचाळाच्या गाडीचा बैल बनतो तर हे कोणत्या कर्माने येऊन झाले हे सांगा. रंडीच्या मागे भडवा होतात हे असे आधीच्या कोणत्या कर्माने येऊन बनतात हे गुरुजी, ते कर्म मला सांगा. ॥१६६॥

राम मेहेरी के बस हुवे भरतार ॥ काहा उन कर्म कियो गुरु लार ॥

राम हुवे किम पितर भूत चुडेल ॥ तके गुरु कर्म किसा जुग खेल ॥१६७॥

राम गुरुजी, मागच्या जन्मात कोणत्या कर्माच्या कारणाने पुरुष आपल्या पत्नीच्या वश होऊन जातो. कोणत्या कर्माने मनुष्य पितर तसेच भूत होतो व स्त्री चुडेल बनते. हे कोणत्या कर्माने जगात येऊन होतात. ॥१६७॥

राम ऊंधे सो सीस आकासा हा पाव ॥ किसे गुरु कर्म बणे ब्रछ आव ॥

राम हुवे किम डुंगर पत्थर पाण ॥ तके गुरु कर्म कहो मुज आण ॥१६८॥

राम खाली डोके व आकाशाकडे पाय अशाप्रकारे हे झाड कोणत्या कर्माने होते. कोणत्या कर्माने डोंगर म्हणजे पर्वत होतात व कोणत्या कर्माच्या पापाने पाषाण होतात. हे गुरुजी, हे सर्व कर्म मला आणून सांगा. ॥१६८॥

राम सदा अंग रोग लकुबा होय ॥ तके गुरु कर्म कहिजे हे मोय ॥

राम सदा दुख हार सला नहिं जीत ॥ तके गुरु कर्म किसा किण रीत ॥१६९॥

राम गुरुजी, अंगात नेहमी रोग राहतो, असा रोगी कोणत्या कर्माने होतो आणि पूर्व जन्माच्या कोणत्या कर्माने लकवा होतो. हे गुरुजी हे पाहून मला सांगा. आणि नेहमी दुःखी राहतो व जेथे-तेथे नेहमी त्याची हार होते, त्याच्या सल्याने कोठेही विजय होत नाही, नेहमी हार होते. हे असे कोणत्या कर्माने कोणत्या रीतीने होते. ॥१६९॥

राम हुवे जग भूप न जमे हे राज ॥ तके गुरु कर्म किसा किम बाज ॥

राम पिण्डत होय के आवे हे रीस ॥ काहा उन करम किया गुरु ईस ॥१७०॥

राम जगात राजा होऊन त्या राजाचे राज्य जमत नाही तर गुरुजी, हे कोणते कर्म बाजे जाते. राम पंडित असून क्रोध येतो तर त्याने पूर्वजन्मात कोणते कर्म केले होते? हे गुरुदेवजी, मला सांगा. ॥१७०॥

राम जोगी ही होय न आवे हे बिचार ॥ काहा गुरु कर्म कियो उन लार ॥

राम हुवे सो हो साध संतो कन मांय ॥ काहा गुरु पुरब पाप कहाय ॥१७१॥

राम हे गुरुदेवजी, योगी असून ही त्याने पूर्वजन्मात कोणते कर्म केले ज्यामुळे त्याला योगाचा विचार सुचत नाही व साधु झाला परंतु त्याला संतोष नाही असे त्यांनी पूर्वजन्मात कोणते पाप केले होते ते मला सांगा. ॥१७१॥

राम भजे सो हो नाँव नहिं इतबार ॥ काहा गुरु करम कियो उन लार ॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

बणायर भेष कमावे हे खेत ॥ काहां उण कर्म कियो जुग हेत ॥ १७२ ॥

राम हे गुरुदेवजी, रामनामाचे भजन तर करतो आहे. परंतु रामनामाचा त्यांना विश्वास येत नाही तर त्यांनी पूर्वजन्मात कोणते कर्म केले होते आणि शरीरावर साधूचा वेश घेतात व शेतीचे काम करून शेतीची कमाई करतात तर त्यांनी पूर्व जन्मात कोणते कर्म केले होते की, ते या जगाशी प्रिती करतात. ॥ १७२ ॥

राम कथे सो हो ग्यान न सूजे हे भेद ॥ काहा गुरु कर्म किवी जग खेद ॥

राम पढे नित अरथ न सुजे हे कोय ॥ काहा कर्म पूरब वाँ उर होय ॥ १७३ ॥

राम

राम</p

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

अनेक तरे बिध कर्म उपाय ॥ ऐकु कोहो छांट बतावो हो आय ॥ १७७ ॥

राम जे-जे कर्म केल्याने त्या कर्मापासून हानी होते तर हे कोणते कर्म केल्याने कोणती हानी होते हे सर्व मला वर्णन करून सांगा. अनेक प्रकारचे अनेक विधीचे कर्म उत्पन्न होतात ते सर्व वेगवेगळे निवडून मला सांगा. ॥ १७७ ॥

राम गुरु वायक ॥ दोहा ॥

सुण सिष मे तो कुं कहुँ ॥ साच अरथ ओ जाण ॥
बिन भक्ति सब दोष रे ॥ लगे जीव कुं आण ॥ १७८ ॥

राम तेव्हा गुरुदेवांनी शिष्याला सांगितले की, हे शिष्य, तु ऐक मी तुम्हाला सांगतो, खरा अर्थ तर हा जाणा की, भक्ती केल्याविना हे सर्व कर्म जीवाला येऊन-येऊन लागतात. ॥ १७८ ॥

राम तुं कहतो सब छांट कर ॥ निरणो करां बजाय ॥

राम पिण साच अरथ तो ओ सही ॥ सुण सिष माने आय ॥ १७९ ॥

राम तु सांगतो तर हे सर्व कर्म निवडून वेगवेगळे करून याचा निर्णय मी तुला समजाऊन सांगतो. परंतु खरा अर्थ हा आहे की, हे शिष्य तु मानत असशील तर येऊन ऐक. ॥ १७९ ॥

राम कुंडल्यो ॥

राम भक्त बिना सब करम रे ॥ उड उड लागे आय ॥

राम ज्युँ सिष सूना खेत में ॥ मिरग ढोर चर जाय ॥ १८० ॥

राम भक्ती केल्या शिवाय हे सर्व कर्म उडून-उडून येऊन लागतात. जसे सुन्या शेतात म्हणजे राखणदारा शिवाय शेतात हरीण आणि ढोर येऊन चरून जातात. ॥ १८० ॥

राम मिरग ढोर चर जाय ॥ खेत सो जाय भरिजे ॥

राम निस दिन नेहचळ बास ॥ हर्ष केळा नित कीजे ॥ १८१ ॥

राम राखणदारा शिवाय शेत हरीण आणि ढोरांनी भरून जाते. ते रात्र-दिवस निश्चित होऊन शेतात राहतात व आनंदाने खेळ क्रिया नेहमी करतात. ॥ १८१ ॥

राम भजन रुखाळो जे रहे ॥ मृग खेत नर्ही खाय ॥

राम भजन बिना सब कर्म रे ॥ उड उड लागे आय ॥ १८२ ॥

राम या शरीरात भजन राहील्यावर कर्म लागत नाही. जसे शेतात राखणदार राहील्यावर हरीण आणि ढोर येऊन खाऊ शकत नाही. परंतु भजन केल्याशिवाय हे सर्व कर्म येऊन-येऊन लागतात. ॥ १८२ ॥

राम सिष वायक ॥ दोहा ॥

राम हो गुरुदेवजी साची कर्ही ॥ केहेण फेर नहिं कोय ॥

राम कोण करम को दोष हे ॥ छांट बतावो मोय ॥ १८३ ॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम	शिष्याने गुरुदेवतांना सांगितले की, हे गुरुदेवजी, आपण खरे सांगितले. सांगण्यात काही अंतर नाही ठेवले. परंतु कोणत्या कर्मचे दोष आहे ते माझ्या प्रश्नांना अनुसार निवङ्गून	राम
राम	मला सांगा. परापरीपासून चार पद आहेत हे चारपद आधीपासून आहे. जीव, पारब्रह्म-	राम
राम	इच्छा हे तिन्ही कोणत्या ना कोणत्या प्रकारच्या सुखाचे चाहते आहेत. हे जे सुख चाहतात. ते सुख हे तिन्ही एकटे एकटे किंवा तिन्ही मिळून ही स्वतःच्या बळावर प्राप्त करू शकत नाही. यांना जे ही छोट्याहून छोटे सुख पाहिजे असेल तर सतस्वरूप या तिधांना आपला सतस्वरूप विज्ञानाचा आधार जोपर्यंत देत नाही तोपर्यंत हे तिधं एकट्याच्या बळावर किंवा तिधांच्या बळावरही कितीही त्या सुखांकरीता प्रयत्न केले तरीही तरसत राहूनच जातात. परंतु ते सुख मिळत नाही. सतस्वरूप गुरुला या सर्वाना तृप्त सुख देण्याची इच्छा असते. तृप्त सुख फक्त सतस्वरूप गुरुच्या देशात राहते.	राम
राम	जीवा सोबत मन आणि ५ आत्माही माया आधीपासून आहे. या मायेमुळे सतस्वरूप गुरु जीवाला आपल्या देशास घेऊन जाऊ शकत नाही. जोपर्यंत सर्व जीव सतस्वरूप गुरुच्या देशात जात नाही तोपर्यंत इच्छा माता आणि पारब्रह्म पिता ही पूर्ण विकार रहीत वैरागी विज्ञान स्वभावाचे बनत नाही. ते ही पूर्ण सुख बनत नाही. ते ही जीवाला उत्पन्न करणे मोठे करणे आणि मारुन खाणे या माया काळ प्रकृतीचे बनलेले राहतात.	राम
राम	म्हणून साईची सर्व जीवांना आपल्या महासुखाच्या पदात घेऊन जाणे ही पहीली गरज असते. जीव मन आणि ५ आत्मा या सोबतच्या मायेमुळे सतस्वरूप गुरुच्या महासुखाच्या देशाला जाऊ शकत नाही. म्हणून साईला जीवाला मन आणि ५ आत्म्यापासून मुक्त होण्याची विधी देण्याची महान अवर्णनीय इच्छा झाली. त्या इच्छेनुसार सतस्वरूप गुरुने जीवाला सहजात सतस्वरूप गुरुच्या देशात पोहचण्याकरीता लागणारी व जोपर्यंत सतस्वरूप गुरुच्या देशात जीव पोहचत नाही तोपर्यंत निर्मल मायेचे सुख घेतात अशी होणकाळी सृष्टी बनविली आणि जीव पण सतस्वरूपास पोहचतील. तोपर्यंत होणकाळात मायेचे निर्मळ सुख घ्यावे व सुख घेतांना सहजमध्ये सतस्वरूप गुरुच्या देशास निघून यावे असा मनुष्य देह दिला. आणि प्रत्येक जीवाला सतस्वरूप देशाची विधी व ज्ञान सहजमध्ये मिळावे आणि प्रत्येक जीव लवकरात लवकर सहजात महासुखात जावा.	राम
राम	म्हणून सतस्वरूप गुरु स्वतः मनुष्य देहात प्रगट होतात. जीवाकरीता जीवातच आई-वडिल गुण तसेच गुरु गुण कसे प्रगट होतात हे समज. असे सतस्वरूप गुरु जीवात आधीपासून कोठे राहतो आणि तो मनुष्य देहात कसा प्रगट होता ज्याकारणाने तो जीव तसेच त्याचा देह जगात सतस्वरूप गुरुच्या रूपात ओळखला. सतस्वरूप पारब्रह्म आणि होणकाळ पारब्रह्म जसे जीवात्मा आधीपासून आहे तसे हे दोघेही आधीपासून आहे. जीवात्मा स्वतः दोन प्रकृतीचा आहे. जीवात्म्याचा हंस ब्रह्म प्रकृतीचा आणि मन व	राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम	५आत्मा माया प्रकृतीची सतस्वरूप पारब्रह्म जीवात्मापेक्षा सुक्ष्म आहे म्हणजे जीवाची	राम
राम	ब्रह्म हंस प्रकृतीपेक्षा तसेच मन व ५ आत्मा माया प्रकृतीपेक्षा झिना आहे.म्हणून	राम
राम	जीवात्म्याच्या प्रत्येक अंशात म्हणजे ब्रह्म स्वभावाच्या हंसात,मनात आणि ५	राम
राम	आत्म्यात आधीपासून विराजमान आहे.होणकाळ पारब्रह्म हा जीवाच्या ब्रह्म प्रकृतीच्या	राम
राम	हंसापेक्षा जड आहे आणि जीवांच्या मन आणि आत्म्यापेक्षा झिना आहे.म्हणून जीवाच्या	राम
राम	ब्रह्म प्रकृतीच्या हंसात होणकाळ पारब्रह्म थोडासाही नाही तसेच जीवाचे मन आणि ५	राम
राम	आत्म्यात ओतप्रोत आहे.	राम
राम	सतस्वरूप पारब्रह्म	राम
राम	१.जीवात्म्याचे हंस(ब्रह्म)मध्ये ओतप्रोत आहे,याच्यासोबत आहे.	राम
राम	२.जीवात्म्याच्या मन आणि ५ आत्म्यांमध्ये ही ओतप्रोत आहे.	राम
राम	होणकाळ पारब्रह्म	राम
राम	१.जीवात्म्याचे हंस(ब्रह्म)मध्ये थोडासाही नाही.	राम
राम	२. फक्त जीवात्म्याच्या मन आणि ५ आत्मा या मायेत ओतप्रोत आहे.	राम
राम	असा सतस्वरूप जीवात आधीपासून विराजमान आहे.परंतु जीवाकरीता माया भ्रमामुळे	राम
राम	अप्रगट आहे.जसे देहात सतस्वरूप गुरु प्रगट झाले.मनुष्य देह मिळता जीवात	राम
राम	सतस्वरूप गुरु प्रगट होऊन जातात.हे सतस्वरूप गुरु म्हणजे ने:अक्षर जीवात प्रगट	राम
राम	होताच जीवाच्या घटाला हा सतशब्द खंड-ब्रह्मंड बनवून देतो.खंड-ब्रह्मंड बनवून	राम
राम	हृदयकमळ, मध्यकमळ, नाभी कमळ, लींगस्थान, गुदाघाट आणि ६ पश्चिमचे स्थान	राम
राम	(बंकनाळ,मेरुदंड,त्रिगुटी,चिदानंदब्रह्म,शिवब्रह्म,पारब्रह्म)पार करून हंसाला दहाव्याद्वारात	राम
राम	घेऊन जातो.व हंसा सोबतची माया ५ आत्मा आणि मन नाभीत व त्रिगुटीत काढून	राम
राम	टाकतो.तसेच हंसाने त्रिगुणी मायेसोबत कर्माच्या रूपाने कृत्रिम रूपाने बनवलेली माया	राम
राम	दहाव्याद्वारात पूर्णपणे मिटवून देतात.अशाप्रकारे घटातील निराकारी होणकाळ पारब्रह्म	राम
राम	आणि जीवासोबतची मूळ निराकारी ५ आत्मा आणि मूळ निराकारी मन नाश करून	राम
राम	हंस आणि हंसाचा घट जसा सतस्वरूप मायेपासून मुक्त कोरा आहे तसा पूर्ण कोरा	राम
राम	सतस्वरूप बनवून देतो.यामुळे मूळ सतस्वरूप गुरु आणि जीवात सतस्वरूप प्रगट	राम
राम	झाल्यावर माया मुक्त कोरा सतस्वरूपी हंसापासून आणि हंसाच्या देहापासून बनलेला	राम
राम	सतस्वरूप गुरु या दोन्हीचे गुण सारखे असतात.सतस्वरूप गुरु ह्या दोघांचे गुण सारखे	राम
राम	राहतात.जसे सतस्वरूप आधीपासून सर्व आत्म्यांचा तसेच सर्व सृष्टीचा म्हणजे	राम
राम	होणकाळ आणि इच्छा मायेचा गुरु आहे तसाच हंसात आणि हंसाच्या देहात प्रगट	राम
राम	झालेला सतस्वरूप ही तसाचा तसा गुरु आहे कारण दोघे एक आहे.	राम
राम	हर म्हणजे काय ?	राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम जगात सतस्वरूपालाही हर म्हणतात. होणकाळालाही हर म्हणतात व विष्णूलाही हर म्हणतात. सतस्वरूप हा सर्वाना सुख देणारा परमात्मा आहे. गुरुच्या रूपात आहे आणि पूर्ण विज्ञान वैरागी आहे. त्याच्यात माया जराही नाही. होणकाळ हा ब्रह्म असून मायेचा भोगी आहे आणि उत्पत्ती कर्ता तसेच वेळेनुसार दुःख देणारा काळस्वरूपी आहे. विष्णू हा त्रिगुणी मायेपासून उत्पन्न झालेली सतोगुणी माया आहे. जी महाप्रलयात नष्ट होऊन जाते म्हणजे प्रलयात जाते. आदि सतगुरु सुखरामजी महाराजांनी या ग्रंथात जो हर सांगितला आहे तो सर्वाचा सुख देणारा विज्ञानस्वरूपी सतस्वरूप परमात्म्याला सांगितला आहे. होणकाळ पारब्रह्म तसेच मायेपासून उत्पन्न झालेले विष्णु व विष्णूसारखे मायावी देवता ब्रह्मा, शंकरला नाही सांगितले.

राम आन म्हणजे काय ?

राम आन म्हणजे सतस्वरूप परमात्मा देव सोङ्गून जितकेही देव त्रिगुणी मायेपासून उत्पन्न झाले आहेत आणि महाप्रलयात जातात, त्या सर्व देवतांना आन म्हणतात. आनमध्ये दोन प्रकार आहेत.

राम १. पुण्य कर्ता-ब्रह्मा, विष्णू, महादेव अवतार

राम २. पापकर्ता भैरु, क्षेत्रपाळ, सितला, दुर्गा इ. या ग्रंथात आदि सतगुरु सुखरामजी महाराजांनी आन विशेष रूपाने बळी मागणारे देवता जसे भैरु, क्षेत्रपाळ, सितला इत्यादीला म्हटले आहे.

राम गर्भातील करार

राम हे साई, सिरजनहार आपण ऐका, आपण माझ्याकङ्गून दुसरे दुःख जसे पाहिजे तसे भोगवून ध्या परंतु या गर्भवासातून बाहेर आणा. आता तर मी हरीच्या जवळ राहील आणि हर म्हणजे रामजीची भक्ती खूप कडक राहून करेल. आता माझा बाहेर बसेरा करा म्हणजे हे हर, मी रात्र-दिवस आपलाच जाप करील आणि जर मी बाहेर आलो तर आपल्याला कधीही भुलणार नाही. हर म्हणजे रामजीला सोङ्गून दूसऱ्या देवी-देवतांचे ध्यान, भजन, पुजन करणार नाही. हे हर, कृपा करून मला बाहेर आणा. माझे आधी केलेले सर्व दोष बक्षीस म्हणजे माफ करून द्या.

राम धर्मरायाच्या दरबारातील करार -

राम मी रामनामात रचमच होऊन रामनामाची भक्ती करेल. तीर्थ, धाम, होम, यज्ञ, तपस्या, तसेच मायावी सर्व भक्त्या या सर्वाहून वेगळे राहून सर्वाचा त्याग करेल, आपल्या पासून जराही ताळी तोडणार नाही. मी सर्व मनुष्य देह धरून अन्य सर्व ८४,००,००० योनीचे दुःखीत पिंडित जीवांवर दया करेल. मुखाने नेहमी सत्यवचन बोलेल आणि सर्वांशी सज्जन म्हणजे आपला बनून राहील. मी नित्य खन्या सतस्वरूप देवाची सेवा करेल

राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम आणि मनात जो कालही होता, आजही आहे आणि उद्याही राहील अशा सत्त देवाला पाहिल.संसारात जे जीव आहेत त्या सर्व जीवांच्या रूपातून मी माझ्या सारखे परमात्म्याचेच जीव आहेत या रूपाने जाणेल.मी रामजीच्या साधूची सेवा करेल आणि फक्त एका अनघड नाथाचे भजन करेल व रामजी मिळविण्याच्या शुभ शुभ गोष्टी करेन. साहेब प्राप्त करण्याची इच्छा ठेवणारे दुःखीत-पिडीतांना दान देईल.म्हणजे माझ्याने जितके होईल तितके जास्त तन, धनाने, मदत करेल.आणि ८४,००,००० योनीच्या निरपराधी प्राणी मात्रांना खाणे-पिणे आणि राहण्याचे दान करेल.मी आपल्या सांगितलेल्या मार्गावर नेहमी चालेल.मी दुसऱ्यांचा द्वेष, निंदा हे काम त्यागून देईल.मी रामजीचे भक्तांचे लाड करेल व सर्व प्रकारचे मद व मगरुरी तसेच सर्व प्रकारचा कडवटपणा सोडून देईल.मी सिरजनहाराचे नाव प्रत्येक श्वासात घेईल.मी हरला हृदयात नेहमी करीता ठेवेल.याच्या शिवाय अन्य कोणत्या देवताची भक्ती करणार नाही.॥१८३॥

गुरु वायक ॥ छंद उधोर ॥

हे सिष अंध हुवे इण कर्म ॥ गुरु को रूप निंदे धर्म ॥
गुंगो होय हे इम जाय ॥ गुरां सूं चबे सामो आय ॥१८४॥

राम जीवाने सतस्वरूप परमात्मा गुरुला मनुष्य देह मागितला.त्यावेळी हे परमात्मा तुझीच राम भक्ती करेल व काळाची फाशी नेहमीकरीता कापेल हा जीवाने सतस्वरूप परमात्म्याच्या राम दरबारात यमराजासोबत कडवट करार केला.यमराजाने करारानुसार धरतीवर मनुष्य राम देह दिल्यावर भक्ती नाही केली तर या गुन्ह्याचा परीणाम नर्क राहील असे उघड उघड राम जीवाला समजवून दिले.जीव मनुष्य देहात आल्यानंतर ज्या मनुष्य देहात सतस्वरूप राम परमात्मा म्हणजे सतस्वरूप गुरुच्या घटात प्रगट झाला तो जीवाला ओळखता यावा राम आणि त्या सतस्वरूप गुरुच्या शरणात जीव येऊन काळाची फाशी कापावी म्हणून डोळे राम दिलेत.असा सतस्वरूप गुरु मिळाल्यावरही हा जीव त्या सतस्वरूप गुरुला ओळखण्याची राम पर्वा करीत नाही उलट त्या सतस्वरूप गुरुच्या रूपाची निंदा करतो, आलोचना करतो. राम या गुन्ह्यामुळे ज्या सतस्वरूप विज्ञानाने जीवाला डोळ्यांनी पाहण्याची जी माया दिली राम होती ती माया त्याने सतस्वरूप गुरुला डोळ्यांनी न ओळखल्या कारणाने तसेच सतस्वरूप राम गुरुची उलट निंदा केल्यामुळे डोळ्यांना न दिसणारी म्हणजे आंधळे बनण्याची अशी राम उलटी माया त्याच्यात प्रगट होऊन गेली.ज्यामुळे पुढच्या जन्मात त्याला डोळे असूनही राम दिसले नाही असा आंधळा बनला.जीवाला आंधळा बनविण्याचे काम सतस्वरूप राम परमात्म्याने नाही केले.कारण सतस्वरूप विज्ञान स्वतः तर कोठे येत नाही व जातही नाही.तसेच काही करत ही नाही.परंतु जीवाच्या इच्छेनुसार तो बनतो.अशाचप्रकारे राम जीवाच्या इच्छेनुसार सतस्वरूप परमात्म्याने जीवाला सतस्वरूप गुरु ओळखता यावे.

राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम म्हणून डोळ्यांनी पाहण्याचे विज्ञान दिले होते. परंतु जीवाने सतस्वरूप गुरुला न ओळखल्याने व आंधळा बनून उलट त्यांची निंदा केल्यामुळे डोळ्यांनी न दिसणारा म्हणजे आंधळा बनणारा विज्ञान स्वतःमध्ये प्रगट होऊन गेले.

राम काळापासून मुक्त करविणारे सतस्वरूप गुरुच्या मुखातून ज्ञान न ऐकता त्यांच्याच सोबत मगरुरीने पेश होऊन काळाच्या मुखात ठेवणाऱ्या मायेच्या ज्ञानाचा चबर-चबरपणा करतो. सतस्वरूप परमात्म्याने सतस्वरूप गुरुंशी नम्रतेने पेश होऊन आपली काळाच्या मुखात ठेवणाऱ्या मायेच्या शंका, भ्रम काढण्याकरिता सतस्वरूप परमात्मा म्हणजे सतस्वरूप गुरुंनी तोंडाने बोलण्याची जी माया प्रगट करून दिली होती. तीच माया जीवाने सतस्वरूप गुरुच्या मुखाने ज्ञान न ऐकल्यामुळे तसेच त्यांच्यासोबत उलट मगरुरीने वागून मायेच्या ज्ञानाचा चबर-चबरपणा केल्यामुळे तोंडाने न बोलण्याची म्हणजे मुका बनण्याची अशा उलट माया त्याच्यात प्रगट होऊन गेली. ज्यामुळे पुढच्या जन्मात त्याला तोंड असूनही बोलू शकला नाही असा मुका बनला. जीवाला मुका बनविण्याचे काम सतस्वरूप परमात्म्याने नाही केले. जीवाच्या इच्छेनुसार सतस्वरूप परमात्म्याने जीवाला सतस्वरूप गुरुंशी मायेच्या शंका व भ्रम काढण्याकरीता तोंडात बोलण्याचे विज्ञान प्रगट करून दिले होते. परंतु जीवाने सतस्वरूप गुरुच्या मुखाने ज्ञान न ऐकता उलट त्यांच्यासोबत मगरुरीने वागून मायेच्या ज्ञानाचा चबर-चबरपणा करून तोंडाने बोलण्याचे दिलेले विज्ञान जीवानेच उलटवून दिले. याचा स्वतःहून परीणाम हा ज्ञाला की, जीवामध्ये तोंडाने न बोलणारा म्हणजे मुका बनणारे विज्ञान स्वतःमध्ये प्रगट होऊन गेले. ॥१८४॥

निंदे ग्यान कूं नर आय ॥ बोळो हुवे जुग जुग जाय ॥

पंगो होय इण प्रकार ॥ दर्शण जात बेसे हार ॥१८५॥

राम सतस्वरूप परमात्म्याने जीवाला कान वैराग्य-विज्ञान ऐकून समजून धारण करण्याकरिता दिले होते. जीव असे ज्ञान ऐकून धारण न करता त्या ज्ञानाची निंदा करतो या गुन्ह्यामुळे सतस्वरूप परमात्म्याने जीवाला सतस्वरूप वैराग्यज्ञान-विज्ञान ऐकून धारण करण्याकरीता कानांनी ऐकण्याची जी माया दिली होती ती माया जीवाने वैराग्य-विज्ञान धारण न केल्यामुळे आणि उलट त्या सतस्वरूप ज्ञानाची निंदा केल्यामुळे कानांनी न ऐकण्याची म्हणजे बहिरा बनण्याची अशी माया त्याच्यात प्रगट होऊन गेली. ज्यामुळे युगानयुग ८४,००,००० योनीत कान असूनही ऐकू आले नाही असा बहिरा बनला. जीवाला बहिरा बनविण्याचे काम सतस्वरूप परमात्म्याने केलेले नाही. जीवाच्या इच्छेनुसार सतस्वरूप परमात्म्याने जीवाला सतस्वरूप वैराग्य ज्ञान-विज्ञान ऐकून धारण करण्याकरीता कानांनी ऐकण्याचे विज्ञान दिले होते. परंतु जीवाने सतस्वरूप

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम वैराग्य-ज्ञान-विज्ञान ऐकून धारण न केल्यामुळे तसेच त्या सतस्वरूप ज्ञानाची उलटी निंदा केल्याकारणाने ऐकण्याचे दिलेले स्वतःहून परिणाम हा झाला की, जीवात कानांनी न ऐकणारा म्हणजे बहिरा बनणारे विज्ञान स्वतःमध्ये प्रगट होऊन गेले. देहात प्रगट झालेले सतस्वरूप गुरुंचे दर्शन करण्याकरीता जायला निघतो. परंतु सतस्वरूप गुरु जेथे विराजमान आहे तेथेपर्यंत न जाता रस्त्यांतच मायेच्या भ्रमात येऊन किंवा शरीराच्या आळसामुळे दर्शनाची इच्छा त्यागून देतो आणि रस्त्यातच हारून बसून जातो. या गुन्ह्यामुळे ज्या सतस्वरूप परमात्म्याने जीवाला पायांनी चालण्याची जी माया दिली होती ती माया त्याने सतस्वरूप गुरुंच्या दर्शनास न जाता रस्त्यात हारून बसून गेल्यामुळे पायांनी न चालण्याची म्हणजे लंगडा बनण्याची अशी उलटी माया त्याच्यात प्रगट होऊन गेली. यामुळे ४३,२०,००० वर्षापर्यंत पाय असूनही चालू शकत नाही असा लंगडा बनून दुःख भोगले. जीवाला लंगडा बनविण्याचे काम सतस्वरूप परमात्म्याने केलेले राहत नाही. जीवाच्या इच्छेनुसार सतस्वरूप परमात्म्याने जीवाला सतस्वरूप गुरुंचे दर्शन करण्यास जाऊ शकेल म्हणून पायांनी चालण्याचे विज्ञान दिले होते. असे विज्ञान असतांनाही जीवाने सतस्वरूप गुरुंच्या दर्शनास न जाता रस्त्यात हारून बसून गेल्या कारणाने पायांनी चालण्याचे दिलेले विज्ञान जीवानेच उलटवून दिले. याचा स्वतःहून परीणाम हा झाला की, जीवात पायांनी न चालण्याचे म्हणजे लंगडा बनणारे विज्ञान प्रगट झाले. ॥१८५॥

हुवे हीण बुध युँ माय ॥ निंदे धर्म अपनो जाय ॥

तिरिया बांझ हुवे इण पाप ॥ निंदे भक्त हर को जाप ॥१८६॥

परमात्म्याने जीवाला आपला धर्म समजण्याकरीता तेज बुध्दी दिली होती. ही तेजबुध्दी परमात्म्याकड्हून मिळाल्यावर ही जीव त्या तेजबुध्दीने सतस्वरूप गुरुपासून जीवाचा सनातन धर्म काय आहे? हे ऐकल्यानंतरही धारण करीत नाही तो जीव आपला जो सनातन धर्म आहे त्याचीच निंदा करतो. यामुळे पुढे युगानयुगापर्यंत ४३,२०,००० वर्षा पर्यंत तीव्र विचार न करणारी लहान कुबुध्दी हलकी मिळते. महिला सतस्वरूप हर म्हणजे रामजीच्या भक्तांची तसेच रामनामाचा जप करतात त्या जापाची निंदा करतात त्या महिला या कुपापामुळे पुढच्या जन्मात वांझ होतात. महिला ही संतांना जन्म देणारी माता असते. महिला कोणीही असली तरीही जगातील प्रत्येक पुत्र तिला पुत्र जन्म देण्याची विधी दिली होती त्या विधीने जन्मला असा जगातील कोणताही पुत्र संत बनून हरीचा जाप करतो आहे. त्या संताची हर भक्ती मातागुण प्राप्त केलेली स्त्री त्या संताची व हरी जापाची निंदा करते त्याच्याने ही स्त्री पुढच्या जन्मी वांझ बनते. ॥१८६॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

मारे बाल कुं बिष पाय ॥ तां ते बांझ व्हे इम जांय ॥

तोतो होय इन सुं जाण ॥ बोले मगज तेढी ही बाण ॥१८७॥

राम

त्रिया परण मर मर जाय ॥ पुरब पाप पहुँचे हे आय ॥

पुरब पाप सुण सिष एह ॥ खादा ह दरब अर दुख देह ॥१८८॥

साईने पुरुषाला नितीने, मेहनतीने धन कमविण्याचा धर्म दिला होता. जो पुरुष नितीने,

मेहनतीने धन कमवत नाही तो आपल्या अबला स्त्रीवर अनेक भिती, बळ दाखवून

अनेक दुःख देऊन त्या स्त्रीच्या माहेराहून धन मागवून धन खातो. अशा पुरुषाची

पुढच्या जन्मी आलेली पत्नी रोग-उपचारात पतीने धन लावून दुःख देऊन मरते.

तिच्या मरणानंतर परत तो लग्न करतो ती पण मरून जाते. परत लग्न करतो ती

देखील मरते असे दुःख पडते. ॥१८८॥

बिकळी हि होय ईणे सुण करम ॥ गुरां सुं अडे छाडे हे धरम ॥

काणो पाप ईणसुंह जाण ॥ आतम देव निंदे आण ॥१८९॥

विकळी म्हणजे गुरुपासून ज्ञान ऐकल्यानंतर ही सतस्वरूप ज्ञान आणि मायेचे ज्ञान

याचा फरक जाणून गुरुज्ञान धारण करण्याची समज आणू शकत नाही असा विकळी

होतो. कारण मागच्या जन्मात गुरुचा धर्म मिळाल्यावरही गुरुंनी सांगितलेल्या धर्माशी

आडतो. तो आपल्या विषय विकारात रमतो या कारणाने विकळी होतो. डोळ्यांनी काना

म्हणजे एका डोळ्याने आंधळा या कारणाने होतो की, सतस्वरूप गुरुंनी सांगितलेला

आत्म्याचा देव, सतस्वरूपाची निंदा करतो. ॥१८९॥

बाडो करे हे ईण पाप ॥ निंदे हे नेण नरका हा आप ॥

हुवे मांजरो ईण दोष ॥ दुखिया देख नहिं दे पोष ॥१९०॥

बाडु म्हणजे तिरपा पाहणारा या पापाने बनतो की जगातील मनुष्यांच्या डोळ्यांची निंदा

करतो. मांजरा-मांजरी म्हणजे सारखे डोळ्यांवाला या पापाने होतो की, स्वतः जवळ

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम गरजेपेक्षा अती जास्त असूनही दुःखी जीवांना आधार देत नाही. साईने प्रत्येकाला
राम गरजेपेक्षा जास्त याकरीता दिले की दुःखी जीवाला पाहून आधार द्यावा आणि दुःखी
राम जीव का पाहिजे म्हणून डोळे देखिल दिलेत. हा मनुष्य आपल्या सुखासमोर दुःखी जीव
राम जाणत नाही आणि दुःखी जीव न जाणल्या-कारणाने दुःखी जीवाला आधारही देत
राम नाही. याकारणाने तो मनुष्य मांजरा होतो. म्हणजे जो गर्भात करार केला होता दुःखी
राम जीव पाहून पोषण करेल ते दुःखी जीव पाहण्याचे विज्ञान गमवून देतो. ॥१९०॥

नाजर होय हे ईम आण ॥ तप में हे बिकळ इन्द्रि हि जाण ॥

खोजा होय हे इण कर्म ॥ मैरी हि रूप निंदे धर्म ॥१९१॥

तपस्या करतांना इंद्रिये चलायमान होतात. या कारणाने तो जीव पुढच्या जन्मात नाजर
होतो म्हणजे नपुसक बनतो. स्त्रीच्या माता बनण्याच्या धर्माची निंदा करतो तो पुरुष
पुढच्या जन्मात बुटका बनतो. स्त्री नसती तर सृष्टीच बनली नसती आणि सृष्टी
बनली नसती तर संत निपजले नसते. इतक्या भारी धर्माची जो मनुष्य निंदा करतो तो
पुढच्या जन्मात खोजा म्हणजे कमी उंचीचा बनतो. ॥१९१॥

ध्यावे हे आन बिषिया हा खाय ॥ या बिध नीच कुळ में हे जाय ॥

दूजी हि जीव दया दिल नाह ॥ ता ते नीच कुळ में हे जाय ॥१९२॥

सतस्वरूप देवताची भक्ती सोडून भैरु, भोपा, खंडोबा, म्हसोबा, सितला, दुर्गा, खेतपाल
अशा पापकर्ते देवतांची भक्ती करतो आणि निच प्रकाराने विषयरस भोगतो, तो पुढच्या
जन्मात निचकुळात जन्मतो. जो मनुष्य निरअपराधी प्राण्यावर दया न दाखवता मारून
मारून खातात व आन देवतांना बळी देतो. तो मनुष्य निचकुळात जन्मतो. ॥१९२॥

तीजो धर्म करणी हि नाह ॥ ताते हीण कुळ मे हे जाह ॥

मंतर मूठ सीखे आय ॥ जद ओ पडे मिधम जाय ॥१९३॥

ज्याचा धर्म तसेच संसारात राहण्याची करणी नीच आहे तो हीनकुळात म्हणजे जेथे
मनुष्य देह मिळाल्यावरही सतस्वरूप भक्ती मिळू शकत नाही. अशा कुळात जन्मतो. जो
मूठ मारण्यासारखी नीच विद्या शिकतो तो देखिल नीच कुळात जन्मतो. सतस्वरूप
विज्ञानाची विद्या शिकण्याकरीता मनुष्य देह दिला होता. तो देहहीन मंत्रांत लावला
म्हणून तो नीच कुळात जाऊन पडतो. जेथे सतस्वरूप विज्ञान कधीही मिळत नाही.
॥१९३॥

कर्मा बिध नाना हि किन ॥ लघु अब कहुँ गुरु के लीन ॥

राखे गुरां सुं अण राय ॥ जद ओ जीव नरका हां जाय ॥१९४॥

नर्कात घेऊन जाणाच्या निचकर्माच्या विध्या नानाप्रकाराने करतो आणि सतस्वरूपाचे
शुभ शुभ कर्म सांगणाच्या गुरुला हलका समजतो आणि अशा गुरुशी भिन्न भाव बनवून

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम ठेवतो. या कारणाने तो जीव नक्ति जाऊन पडतो. ॥१९४॥

राम

गुरां कुं मिनष जाणे हे कोय ॥ इणे सुण दोष भरमे हे लोय ॥

राम

सेली जाण ले गुरां सीख ॥ जद सुण भर्म फेले बिष ॥१९५॥

राम

ज्या देहात सतस्वरूप गुरु प्रगट झालेले आहे.अशा गुरुला सतस्वरूप न समजता

राम

जगाच्या बरोबरीचा मनुष्य समजतो या दोषाने तो मनुष्य पुढच्या जन्मात भ्रमित

राम

राहतो.ज्या देहात सतस्वरूप प्रगट झाला आहे.अशा गुरुच्या उपदेशाला जगाच्या

राम

बरोबरीचा साधारण उपदेश जाणून त्यागतो.तो पुढच्या जन्मात भ्रमीत राहतो म्हणजे

राम

खरे काय आणि खोटे काय हे समजू शकत नाही. ॥१९५॥

राम

रखे कपट दर्शन जाय ॥ इणे सुण दोष रोगी ही थाय ॥

राम

मेहेमा करत जाणे कम ॥ इणे सुण दोष ओछा ह दम ॥१९६॥

राम

गुरुच्या दर्शनाला निर्मळतेने न जाता कपटाने जातो याकारणाने तो मनुष्य पुढच्या

राम

जन्मात रोगी बनतो.सतस्वरूप ज्ञान सांगणाऱ्या गुरुची महिमा सतस्वरूपाच्या पराक्रमाची

राम

न करता अन्य भैरु,भोपा,अशा विकारी मायेच्या संतांच्या पराक्रमापेक्षा कमी दाखवून

राम

महिमा करतात त्यांना पुढच्या जन्मात ७७,७६,००,००० श्वासापेक्षा कमी श्वासाचा

राम

मनुष्य देह मिळतो.मनुष्य देहात समज आल्यानंतर सतस्वरूप गुरुची महिला सतस्वरूपा

राम

सारखी न करता ना समज देहासारखी करतो.या कारणाने त्या मनुष्याची आयु

राम

नासमज देहापर्यंतची बनून जाते. ॥१९६॥

राम

लागे तीन फेर सुण पाप ॥ जे कम साध जाणे आप ॥

राम

दुबध्या राख बंदे हे कोय ॥ इणे सुण दोय बिकळी होय ॥१९७॥

राम

जो मनुष्य सतस्वरूपी साधूला आपल्या बुध्दीच्या समजने कमी समजतो.या कारणाने

राम

तो मनुष्य पुढच्या जन्मात विकळी होतो.म्हणजे खरा सतस्वरूप काय आणि काळाच्या

राम

मुखातील खोटी माया काय या निर्णय घेण्याच्या क्षमतेचा राहत नाही.दुबध्या म्हणजे

राम

बुध्दीने साधूला सतस्वरूप न समजता माया समजतो आणि भैरु,भोपा सारखी माया

राम

समजून वंदन करतो.या कारणाने तो पुढच्या जन्मात विकळी होतो.परमात्म्याने जी

राम

बुध्दी साधु समजण्याकरीता दिली होती ती बुध्दी नीच प्रकृतीने वापरतो.(उपयोग

राम

करतो)म्हणून तो मनुष्य पुढच्या जन्मात विकळी होतो. ॥१९७॥

राम

धारे साध सुं सुण धेष ॥ या दोष सुं सुण बिटंबे भेष ॥

राम

जन सुं मिल्या बोले नाह ॥ इणे सुण दोष गुंगो हुव जाय ॥१९८॥

राम

ज्या मनुष्याने काळ सुटण्याकरीता जोगी,जंगम,सेवडा,संन्यासी,फकीर,ब्राम्हण हा वेष

राम

धारण केला.आणि काळापासून मुक्त करून देणाऱ्या साधुशी द्वेष करतो त्याचे जोगी,

राम

जंगम,सेवडा,संन्यासी,फकीर,ब्राम्हण या वेषाचा अनादार होतो.तो मनुष्य ८४,००,०००

राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	योनीत कठीण दुःख भोगतो.सतस्वरुपी साधु मिळाल्यावर जो मनुष्य बोलत नाही.		राम
राम	अहमपणात राहतो या पापाने तो मनुष्य पुढच्या जन्मात मुका होतो. ॥१९८॥		राम
राम	हरजन देख मन रोसाय ॥ इणे सुन दोष नरकां जाय ॥		राम
राम	जन सुं बाद मांडे कोय ॥ इण सुण दोष क्रोधी होय ॥१९९॥		राम
राम	हरीजन म्हणजे सतस्वरुप साधुला पाहून मनात रोष(राग)आणतो.तो मनुष्य शरीर		राम
राम	सुटताच नरकात पडतो.सतस्वरुपी संतांशी क्रोध आणून विवाद करतो.तो मनुष्य पुढच्या		राम
राम	जन्मात गोष्टी गोष्टीत बुध्दी आणि शुध्दी जाईल असा क्रोधी बनतो. ॥१९८॥		राम
राम	बाळक बोहोत हुवे इम जोय ॥ तसकर पीव परहर होय ॥		राम
राम	सदा भूख रहे इण पाप ॥ गुरा सुं पेल जीमे आप ॥२००॥		राम
राम	ज्याने याच्या आधीच्या मनुष्य जन्मात व्यभिचारींच्या स्वाधीन होऊन आपल्या पतीचा		राम
राम	त्याग केला आहे.तिला या जन्मात तिच्या उदरातून पालन-पोषण करु शकत नाही.		राम
राम	इतके बालक जन्मतात.गुरु म्हणजे सतस्वरुपी संत जेवणाकरीता घरी आले आहे		राम
राम	आणि त्यांना प्रेमाने जेवण करविण्याच्या आधीच घरातील कोणी सदस्य त्या संतावर		राम
राम	मनातल्या मनात किंवा उघडपण नाराज होतो आणि मला जेवणाला काही उरणार नाही		राम
राम	हे समजून गुरुला भोजन करविण्याच्या आधी स्वतः जेवण करून घेतो.अशा हंसाला		राम
राम	पुढच्या जन्मात पोटभर अन्न कधी न मिळाल्याने नेहमी भूक राहते. ॥२००॥		राम
राम	काचा गिरे सुण ईण दोष ॥ दीयो नहिं सरणे आया पोष ॥		राम
राम	बाळक जलम मर मर जाय ॥ बांधे बेर ज्याँ त्याँ आय ॥२०१॥		राम
राम	सतगुरु परमात्म्याने आईला शरीरानेच दोन दुधाचे स्तन देऊन पोषण करण्याचा		राम
राम	स्वभाव कुद्रती दिला आहे.अशा मातेच्या शरणात अबला स्थितीचा बालक येतो आणि		राम
राम	तिच्या जवळ बालकाची पोषण करण्याची स्थिती असूनही ती त्याचे पोषण करत		राम
राम	नाही.या गुन्ह्यामुळे पुढच्या जन्मात त्या मातेला गर्भ राहतो.परंतु तो गर्भ पूर्ण शरीर		राम
राम	धारण न करता कच्चा पणातच मातेचे शरीर त्यागून देतो असे दुःख त्या मातेवर		राम
राम	वारंवार पडते.जी स्त्री पहिल्या स्त्री जन्मात जेथे-तेथे बेकसूर,अबला स्थितीच्या		राम
राम	स्त्री-पुरुषांसोबत त्यांचा काही दोष नसतांना वैर बांधून दुःख देते. या दोषामुळे		राम
राम	पुढच्या जन्मात त्या स्त्रीच्या उदरातून बालक जन्मतात.काही दिवस तिच्या सोबत		राम
राम	रमतात, मोह लावतात आणि मरुन जातात.अशाप्रकारे त्या स्त्रीवर या गुन्ह्याचे दुःख		राम
राम	पडते. ॥२०१॥		राम
राम	दलद्रि रहे हे ईण पाप ॥ छाडे भक्त हर को जाप ॥		राम
राम	लछण पडे निरसा ओम ॥ गुरु सुं निरस दूजा प्रेम ॥२०२॥		राम
राम	सतस्वरुपाची भक्ती समजून घेतली आणि धारणही केली.परंतु मायेच्या वश रामजीची		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम भक्ती त्यागून दिली आणि लोभ पूर्ण करण्याकरीता दुसऱ्या भक्त्या धारण करून राम घेतल्या या पापामुळे जेव्हा पुढचा मनुष्य देह मिळाला तेव्हा अती दरिद्रीचे दुःख पडते. राम स्त्री-पुरुष मोक्ष देणाऱ्या सतगुरुला ज्ञानाने जाणून ही प्रेम करीत नाही उलट निरस राम बनून राहतात आणि अन्य जगाचे मायावी साधु तसेच स्त्री-पुरुषांसोबत मनापासून राम प्रेम करतात असे मनुष्य पुढच्या जन्मात दरिद्री सारखे हलक्या लक्षणांसोबत जन्म राम घेतात. स्त्री-पुरुष मोक्ष देणाऱ्या सतगुरुला ज्ञानाने जाणूनही त्यांच्याशी प्रेम करीत नाही उलट निरस बनून राहतात आणि अन्य जगातील मायावी साधु तसेच स्त्री-पुरुषां राम सोबत मनापासून प्रेम करतात. असे मनुष्य पुढच्या जन्मात दरिद्री सारखे हलक्या लक्षणासोबत जन्म घेतात. ॥२०२॥

लंपटी होवे हे इण पाप ॥ सतगुरु संगम निंदे आप ॥

अेसी रेहे दिल में जाण ॥ उर मे ओर मुख कहे बाण ॥२०३॥

राम सतगुरुंच्या संगतीत महिला व पुरुष दोघेही असतात. अधिकतर सतगुरुंच्या संगतीत राम पुरुषांपेक्षा महिला अधिक राहतात आणि महिलांचा भक्ती करण्याचा भावही पुरुषांपेक्षा राम अधिक राहतो. या कारणाने त्या सतगुरुंच्या आजु-बाजु म्हणजे जवळ जास्त राहतात. राम अशा निर्मळ महिलांच्या प्रती निर्मळ सतगुरुं सोबताचा निच भाव म्हणजे व्यभिचारी राम भाव जो मनुष्य मनात आणतो. तो मनुष्य पुढच्या जन्मात स्त्री लंपट असे निरसे लक्षण राम घेऊन जन्मतो. जो मनुष्य महिला संतासोबत हृदयात व्यभिचारी प्रकृती ठेवतो आणि राम तिला भ्रमविण्याकरीता तोंडात आपल्या शिलपणाची महिमा करतो. असे हृदयात एक राम विचार आणि मुखात वेगळी गोष्ट असा मनुष्य पुढच्या जन्मात स्त्री लंपट बनतो. ॥२०३॥

ते सुण निपट लंपटी होय ॥ दुबध्या रहे गुरां बिच जोय ॥

उर मुख रखे निस दिन दोय ॥ जब अंग कुबरो हुवे जोय ॥२०४॥

राम ज्या मनुष्याच्या मनात कुद्रतीच व्यभिचारी स्वभाव असतांना स्वतःला शिलवान समजतो राम आणि त्याचा गुरु कुद्रतीच शिलवान स्वभावाचा आहे त्यांना व्यभिचारी स्वभावाचा राम समजतो. असा द्वेतभाव ठेवून सतगुरु सोबत वर्तन करतो. तो मनुष्य पुढच्या जन्मात खुप स्त्री लंपट होतो. सतगुरु सोबत वर्तन करतांना ज्या मनुष्याच्या हृदयात रात्र-राम दिवस एक गोष्ट आणि मुखात दुसरी गोष्ट राहते तो मनुष्य पुढच्या जन्मात शरीराने कुबडा होतो. ॥२०४॥

छंद मोती दान ॥

छुडावे हे नाम नाँ नाँ बिष सार ॥ इण सुण दोष रंडीजे हे नार ॥

जना बिच ब्रोध लगावे हे कोय ॥ इण सुण दोष मरे घर जोय ॥२०५॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम पुरुष संताला अनेक प्रकारच्या विषय वासनेत मोहित करून त्या संत पुरुषाचे रामनाम सोडविते ती स्त्री पुढील जन्मात विधवा होते.जे मनुष्य प्रत्येक वेळी सोबत बसणाऱ्या रामनामी संतांना एक-दुसऱ्या प्रती समजावून आपसात एक दुसऱ्यां प्रती गैरसमज करून देतो.ज्याच्याने दररोज सोबत उठ-बैस करणारे प्रेमी संतांमध्ये विरोध निर्माण होतो.या दोषामुळे त्या मनुष्याची पुढच्या जन्मात लग्न केलेली स्त्री जिच्याशी त्याला भारी प्रेम असते ती मरुन जाते. ॥२०५॥

राम पडे सो ब्रोध सुणो इण पाप ॥ जना कुं मोहो छोडावे हे जाप ॥

राम माझ सुण बाळ बिछो हो ओम ॥ संता प्र ताव पडया सुं हुवे प्रेम ॥२०६॥

राम रामनाम होणाऱ्या संतांचा आपल्या मायावी ज्ञानात कसा मोक्ष आहे हे पटवून मोहित करते आणि त्या संताचा खरा मोक्ष देणाऱ्या रामनामाचा जप सोडविते या पापाने त्या स्त्रीला पुढच्या जन्मात पती-पत्नी म्हणून नेहमी सोबत राहूनही आपल्या पतीशी खूप वैर तसेच नाराजी राहते.ज्या स्त्रीला रामनामी संतावर ताप म्हणजे कष्ट पडल्यावर खुशी होते.या पापाने पुढच्या जन्मात त्या स्त्रीशी तिच्या उदरातून जन्मलेल्या बालकाचा(ज्याच्याशी तिला भारी प्रेम लागलेले होते)वियोग होऊन जातो. ॥२०६॥

राम बंधी सो हो जीव पडे इण पाप ॥ भुलावे हे नाम छुडावे हे जाप ॥

राम दवागण कर्म इणे सुं दुख ॥ सदा प्रत द्रोह दियो नहिं सुख ॥२०७॥

राम जे मनुष्य किंवा स्त्री होणकाळाच्या बंदीतून सुटण्याच्या सतस्वरूपी नामाचा जाप करतो आणि अशा संताचा जो कोणी मनुष्य जाप भुलवितो.असा मनुष्य पुढच्या जन्मात गुलाम बनतो.ज्या स्त्रीने मागच्या जन्मात नेहमी पतीचा द्रोह केला.तसेच पतीला कधी सुख दिले नाही.या आधीच्या पापामुळे ती स्त्री दवागण म्हणजे पतीला नापसंतीचे दुःख भोगते. ॥२०७॥

राम गुरा की टेल करै तहां जाण ॥ तिका पर दोष लगावे हे आण ॥

राम इणे सुण दोष हुवे बिभचार ॥ चाकर चुकर दासी हुवे नार ॥२०८॥

राम महिला हंस वेळी अवेळी जेथे तेथे आपल्या सतस्वरूपी सतगुरुची निर्मळ तसेच निजभावाने सेवा करते अशा स्त्रीवर व्यभिचारणी सारखा जी स्त्री निच डाग लावते.ती स्त्री पुढच्या जन्मात व्यभिचारणी बनविली जाते किंवा दासी,चाकर-चुकर बनून व्यभिचारणी प्रकृतीत(स्वभावात)खेचली जाते हे पाप तिला लागते. ॥२०८॥

राम गुन्हा सो क्रोड करै नर कोय ॥ तबे सुण अवरत या गत होय ॥

राम पलटे पुरुष हुवे ईम नार ॥ भवानी जाप जपे संसार ॥२०९॥

राम जो पुरुष महिलांसोबत महिलांना सहन होत नाही अशा कोट्यावधी निच गोष्ट करतो या गुन्ह्यामुळे तो पुरुष पुढच्या जन्मात पुरुषाचा स्त्री बनतो आणि त्याने ज्या

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम महिलांसोबत सहन होऊ न शकणाऱ्या अशा अनेक निच गोष्टी केल्या होत्या त्या हरकती त्याला पुरुषाचा स्त्री बनल्यानंतर भोगाव्या लागतात.या संसारात जो पुरुष भवानीचा जाप करतो आणि पूर्णपणे भवानीच्या स्वभावाने राहतो तो पुरुष पुढच्या जन्मात पुरुषाचा पलटून स्त्री बनतो. ॥२०९॥

राम तजे सुण नाँव न केवळ कोय ॥ जप्या सुं जाप भवानी ही जोय ॥

राम मरे इण कर्म कुमीचा जाय ॥ गुरां पत दोष लगावे हे आय ॥२१०॥

राम जो मनुष्य न केवळ सतस्वरूप समजल्यानंतरही गुरुच्या धर्माला दोष लावतो आणि सतस्वरूपाचे न केवळ नाम त्यागून देतो व सतस्वरूपापेक्षा श्रेष्ठ भवानीला मानून तिचा जाप जपतो आणि भवानीला निरअपराधी प्राण्यांची बळी देतो.या कारणाने तो मनुष्य कुमौत म्हणजे खुप निचप्रकारे मरतो.आणि कठीण भूत योनी सारख्या अती दुःखाच्या योनीत जाऊन पडतो. ॥२१०॥

राम गुरां सुं बाद उथापे ग्यान ॥ इसे कर्म काग होवे नर आन ॥

राम भंगी इण कर्म हुवे सिष जोय ॥ गुरां सुं रेण रखे भिन कोय ॥२११॥

राम सतगुरुंशी कपट प्रकृती ठेवून सतगुरुंशी वाद-विवाद करून त्यांचे सत्य ज्ञान उलटवून देतो.तो मनुष्य पुढच्या जन्मात कावळ्याच्या अती दुःखीत अशा कावळ्याच्या योनीत जातो.आणि कठीण दुःख भोगतो.८४,००,०००योनीत जाणारा प्रत्येक जीव कावळा योनीत जातो.परंतु हा वाद-विवादी,कपटी मनुष्य त्यांच्या सारखाच कावळा योनीत जरुर जातो. परंतु इतर कावळ्यापेक्षा अतिशय दुःख भोगतो.जो जीव उच्च आचारी तसेच ज्ञानाच्या समजवान कुळात जन्मल्यानंतरही सतगुरुला हलक्या आचारणाचा समजून भिन्न भाव ठेवतो.तो मनुष्य पुढच्या जन्मात मैला डोक्यावर उचलणारा मेहतर बनतो हे दुःख झेलतो. ॥२११॥

राम फुटे नर भाग सदा रेहे एम ॥ गुरां का बेण उथापे हे नेम ॥

राम इणे सुण दोय डुमा घर घोड ॥ गुरां कंहुँ टेहेल उदक न चोळ ॥२१२॥

राम सतगुरुंनी सतस्वरूपाच्या सांगितलेल्या नियमांनी जो मनुष्य चालत नाही तो मनुष्य पुढच्या जन्मात भाग्यहीन बनलेला राहतो.सतगुरुंच्या जीव उध्दार कार्यात टहल म्हणजे सेवा करणे मान्य करतो.तसेच त्या कार्यात काही वस्तु देणेही मान्य करतो. परंतु वेळ आल्यावर मोठ्या हुशारीने ती वस्तु देणे व सेवा देणे हे टाळतो.तो मनुष्य पुढच्या जन्मात डोम म्हणजे डोंबरीच्या घरचा घोडा बनतो.डोंबारी म्हणजे तारेवर कसरत करणारे.त्यांची छोटी मुल,सर्व संसाराचा सामान व खाट,कोंबडा,बकरी,चालु शकत नाही अशी पिल्ले एका गावाहून दुसऱ्या गावाला विश्रांती न घेता डोंबारीचा खेळ जगाला दाखविण्याकरीता व भार सहन होत नाही असा अन्य सामान घोऱ्यावर लादून

राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम जात राहतो.या घोङ्याला कधी खायला मिळते तर कधी नाही मिळत.कधी पाणी प्यायला मिळते तर कधी मिळत नाही.कधी विश्रांती मिळते तर कधी मिळत नाही असे भारी दुःख भोगतो. ॥२१२॥

भळे सुण दोष करे इण रीत ॥ तजे हर नाम अलापे हे गीत ॥

राम कतारा ऊँठ इणे कर्म होय ॥ गुरां बिच टेल भोळावे हे कोय ॥२१३॥

राम हरिनाम समजल्यावरही हरीचे नाव सोळून देतात अणि राग-रागिणीत जगाच्या स्त्री-

राम पुरुषांच्या मनाला भावेल असे मायेचे वासनिक गीत गातात.साहेबाने कंठ गोड दिला.

राम अशा कंठाने हरीचे गीत गायले असते तर अनेक स्त्री-पुरुषांनी काळाच्या दुःखातून

निघणारी इच्छा केली असती.परंतु असे न करता आपला कंठ स्त्री पुरुषांना मायेच्या

वासनिक गीतांमध्ये रिझ्वून स्वतः सोबत अनेकांचे श्वासही मातीत मिळविले.या

राम कारणाने डोमाचा घोडा बनतो.सतगुरु काही परिस्थिती वश कोणती सेवा कोण्या

राम मनुष्यास मागतात आणि ती सेवा ती स्वतःची क्षमता असतांना स्वतः न करता

राम हुशारीने टाळतो आणि दुसऱ्यांकळून ती सेवा करणे करवितो.याकारणाने तो मनुष्य

राम कतारीचा उंट बनतो.कतारीचा उंट म्हणजे अनेक उंट एका रांगेत एकामागे एक असे

राम बांधलेले असतात.त्यांच्यावर खूप माल एका गावाहून अती दूर अशा गावात पोहचविण्या

राम करीता लादलेले राहते.ते असे बांधलेले असते की, सर्व उंटांना सोबत चालावे लागते.

राम यातील काही उंच ओङ्यामुळे व चालत चालत थकूनही गेला तरीही त्याला चालतच

राम राहावे लागते.कारण रांगेच्या पहिल्या उंटांला एक मनुष्य ओढत राहतो.याकारणाने

राम रांगेतील इतर उंट एक दूसऱ्याला ओढतात.याच्यात कोणी थकलेला उंट थोडीही

राम विश्रांती घेणे चाहतो तरीही घेऊ शकत नाही. ॥२१३॥

भळे ओ ऊँठ इणे कर्म जाण ॥ अणभे हे ग्यान उथापे हे आण ॥

राम दसरावे मेह की सुत मरे इण कर्म ॥ जना हर घेर छुडावे हे धर्म ॥२१४॥

राम अशाप्रकारे जो मनुष्य सतगुरुचे अनभय देशाचे वैराग्य ज्ञान उलटवून देतो आणि ज्ञान

राम चाहणाऱ्या हंसांना ही मायेच्या ज्ञानात गुंतवून ठेवतात असे मनुष्य देखिल कतारीचा

राम उंट बनतो.जो मनुष्य संतजनांना हेरून घेरतो आणि त्यांनी केलेला रामनामाचा सनातन

राम धर्म बळजबरीने करून सोळण्यास लावतो.तो मनुष्य पुढच्या जन्मात दुसऱ्याच्या दिवशी

राम तडपून तडपून मारला जाणारा रेडा बनतो. ॥२१४॥

रिषा घर गाय इणे कर्म होय ॥ गुरां घर आय र भाव न कोय ॥

राम हटके टहल भिचकी देह ॥ भळे बोहो भाँत दुखी बिन छेह ॥२१५॥

राम महिला सतस्वरूपी गुरुच्या घरी येते.परंतु मनात गुरुच्या प्रती तिरस्कारासारखा कुभाव

राम राहतो व कोणी गुरुची सेवा करून राहत राहिला किंवा करवून राहिला असेल त्याला

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम बिचकून देते, भडकावून देते, घाबरून देते. ती स्त्री क्रष्णच्या घरची गाय बनते. क्रष्णी
अनेक वेळा समाधीत जातात आणि खूप दिवसांपर्यंत समाधीत राहतात. अशा क्रष्णच्या
समाधीच्या वेळी गायीची देखरेख करणारा, क्रष्णी समाधीत गेल्याने कोणी राहत नाही.
याकारणाने ती गाय एका जागी बांधलेली असते. तिला तहान लागते परंतु पाणी
पाजणारा कोणी राहत नाही. तिला भूक लागते. परंतु तिला चारा टाकणारा कोणी राहत
नाही. उन्हात, पावसाळ्यात आपल्या केलेल्या घाणीमध्ये आजारांसोबत शेवट होत नाही
असे अनेक प्रकारचे दुःख भोगत जगते. ॥२१५॥

हुवे सो स्वान इणे कर्म आय ॥ गुरा के हे पास अग्या बिन खाय ॥

बालदां बेल हुवे अहे दोष ॥ उथापे हे टेल चले मन जोस ॥२१६॥

सतगुरुच्या सोबत राहतो आणि सतगुरुकरीता खाण्यासाठी आलेल्या वस्तु सतगुरुला
भनक न लागु देता बिना आझेने खात राहतो. तो मनुष्य पुढच्या जन्मात भूकेमुळे अन्ना
-करीता घरोघरी भटकणारा कुत्रा बनतो. त्याला इतक्या जागी भटकल्यावरही पोटभर
भाकरी मिळत नाही. आणि भूक लागल्यामुळे खुप तडफडत राहतो. असे दुःख भोगतो.
सतगुरुंनी काम सांगितले त्या सांगितलेल्या कार्याला आपल्या मनाच्या जोशमध्ये
आणि सतगुरुच्या इच्छेच्या विरुद्ध कार्य करतो. (उलट) याकारणाने बालदयाचा बैल
बनतो. या बैलावर एका देशातून दुसऱ्या देशात पाठवणारी भारी वजनदार मालाचे पोते
लादतात. त्या बैलाला माल लवकर पोहचविण्याकरीता एकसारखे भुकेले तहानलेले
चालत राहावे लागते. तो बैल खूप थकून जातो, आजारी पङ्गून जातो तरीही लवकर
माल पोहचविण्याकरीता त्याला विश्रांती न घेता पळत रहावे लागते असे दुःख भोगतो.
॥२१६॥

किसबण होय अहे प्रकार ॥ जके पत निंदे सरावे जार ॥

गुरा घर काम रखे अंग कोय ॥ गाडे तीहिं बैल इण कर्म होय ॥२१७॥

जी स्त्री पूर्व जन्मात आपल्या शिलवान पतीची निंदा करते आणि व्यभिचारी यारांची
शोभा करते ती स्त्री वेश्या बनून अनेक दुःख भोगते. जो पुरुष सतगुरुंच्या घरी काम
करण्यात पूर्ण मेहनतीने न करता अंग चोरून करतात तो पुरुष पुढच्या जन्मात
पांचाळाच्या गाडीला बैल बनतो. पांचाळाचे काम करण्याचे एक गाव नाही राहत. त्याला
पोट भरण्याकरीता गावो-गावी जाऊन काम शोधावे लागते. याकारणाने पांचाळ आपला
पूर्ण संसार गाडी हेच घर समजून लादतो. ती गाडी ज्या बैलाला जोतली जाते त्याला
पांचाळाचा बैल म्हणतात. त्या बैलाला आराम कधी मिळत नाही. त्याला पांचाळाच्या
गरजेनुसार भूकेला, तहानलेला, आजारी पणात गावोगावी गाडी पाठीवर घेऊन ओढावी
लागते. ॥२१७॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

प्रकमा धर्म उथापे हे आण ॥ तेली केहे बेल इणे कर्म जाण ॥

भळे सुण दोष बताऊँ ल्याय ॥ गुरां सुण ठाम नखे नर्ही जाय ॥२१८॥

राम सतगुरुला मस्तक नमविल्याने शिष्याचे मोठे मोठे कर्म गळून जातात.अशाचप्रकारे

राम सतगुरुला प्रदक्षिणा घातल्याने मोठे कर्म गळून जातात.असे मोठे कर्म गाळण्याचा

राम प्रदक्षिणाचा धर्म जो पुरुष उलटवून देतो. तो पुरुष तेल्याच्या घाणीचा बैल बनतो.त्या

राम बैलाला रात्रं-दिवस विश्रांती न घेता चालत राहावे लागते.वेळेवर प्यायला पाणी नाही,

राम खायला चारा नाही,थकल्यावर विश्रांती नाही.अशाप्रकारे दुःख भोगत राहतो.इतके

राम फिरल्यावरही तेल्याला बैल खूप चालला हे वाटत नाही कारण की बैल जिथे बांधला

राम तितक्याच अंतरावर सुटतो.या कारणाने तेल्याची समज बैल थोडासाच चालला हीच

राम बनलेली राहते.सतगुरुला राहायला आग्रह करतो आणि आग्रहावश गुरु थांबूनही

राम जातात.परंतु तो मनुष्य गुरुजवळ बिलकूल जात नाही या दोषाने तो मनुष्य पुढच्या

राम जन्मात(अपमानीत होण्याचे दुःख)भोगतो. ॥२१८॥

किसबण कर्म इणे सुं हुँ जाण ॥ गुरा पत निंद सरावे हे आन ॥

भळे ओ कर्म करे इण रीत ॥ जना कुं दोष देहे बिन प्रीत ॥२१९॥

राम सतगुरुच्या सतस्वरूप धर्माची निंदा करते आणि शक्ती मायेपासून बळी उपजलेल्या

राम निरअपराधी प्राण्यांची बळी देण्यासारख्या निचधर्माची महिमा करते. याकारणाने ती

राम स्त्री पुढच्या जन्मात वेश्या कर्मात लागते.संतापासून सतस्वरूप समजून निर्मळ प्रेम तर

राम करत नाही.उलट निर्मळ संत जगाच्या व्यभिचारी मनुष्यासारखा समजून हे संतही

राम व्यभिचारी सारखे निच कृत्य करतात हा दोष लावते.याकारणाने पुढच्या जन्मात ती

राम स्त्री वेश्याकर्मात लागते. ॥२१९॥

नारी के बस इणे कर्म जाण ॥ गुरां कुंहुँ सीस निच्यो नर्ही आण ॥

दुजो सुण दोष बताऊँ हुं तोय ॥ गुरा सत्त बेण बिदुखे कोय ॥२२०॥

राम जो पुरुष सतगुरुला तर मस्तक नमवित नाही उलट सतगुरुसोबत मगरुरीने वर्तन

राम करतो या पापाने तो पुरुष पुढच्या जन्मात स्त्रीच्या वश झालेला असतो.तसेच जो

राम पुरुष सतगुरुच्या सतस्वरूपाच्या खन्या भयरहीत देशाच्या वाणीला कापतो तो पुरुष

राम सुध्दा पुढच्या स्त्रीच्या वश राहतो. ॥२२०॥

तिजो सुन फेर भळे ओहो होय ॥ भवानी हि सेव अलापे हे जोय ॥

होवे नर भूत इण प्रकार ॥ जना सुं हुँ क्रोध बिचारे हे मार ॥२२१॥

राम जो पुरुष सतस्वरूपाला शरण न जाता भवानीच्या शरणात राहून निजमनाने दिवस-

रात्र भवानीची सेवा करतो तसेच भवानीचे गुणगाण गातो. तो पुरुष ही पुढच्या जन्मात

स्त्रीच्या वश राहतो.जो मनुष्य संतांशी वैर करतो आणि वैर ठेवून जीवानीशी मारण्याचा

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम विचार करतो.तो मनुष्य अकाली मौत मरतो आणि मेल्यावर अती दुःख पडणाऱ्या भूत योनीत जातो. ॥२२१॥

राम भळे सुण भूत इणे सु हुँ होय ॥ प्रभु निंदे आन सरावे हे कोय ॥

राम हरि कोहो नाव बिखोडे हे कोय ॥ निंदा कर भूत जुगे जुग होय ॥२२२॥

राम जो मनुष्य सतस्वरूप प्रभूची निंदा करतो आणि खेतपाल, भैरु, खंडोबासारख्या बळी

राम घेणाऱ्या देवतांची बळी देऊन-देऊन शोभा करतो.तो मनुष्य ही मृत्यू नंतर भूताच्या

राम दुःखी योनीत जातो.मोक्ष देणाऱ्या हरीच्या नामाचा द्वेष व निंदा करून-करून हरीचे

राम नाव घेणाऱ्या संतांच्या निजमनात हरीच्या नामाच्या प्रती घृणा आणून देतो.तो मनुष्य

राम युगानुयुग दुःख भोगणारा भूत बनतो. ॥२२२॥

राम होवे इण कर्म चुडेली ही नार ॥ जना सुं हुँ चब बिखोडे बार ॥

राम भळे सुण दोस बताऊँ हुँ तोय ॥ बिडारे हे बाल बिषो पीहि जोय ॥२२३॥

राम मुलांना विष पाजून-पाजून मारून टाकते ती स्त्री या दोषाने मेल्यानंतर चुडेलीन बनते.

राम ॥२२३॥

राम इसा फेर कर्म करे संसार ॥ गुरां पत बिष बिचारे हे मार ॥

राम होवे इम पित्तर मोगा ही जाण ॥ एको कोहो धर्म न धाऱ्यो हे आण ॥२२४॥

राम सतगुरुंना विषयास टाकून गुरुचे शिल गमवून देते आणि गुरुंना विष पाजून मारण्याचा

राम ही विचार करते ती स्त्री अकाली मृत्यूने मरते तसेच चुडेल बनते.जो मनुष्य पूर्व

राम जन्मात सर्व सृष्टीचा जो एकमात्र सतस्वरूप धर्म आहे.तो धारण करत नाही.उलट

राम निरअपराधी प्राण्याची बळी घेणारे आन हृदयातून धारण करतो.तो मनुष्य अकाली

राम मृत्यू प्राप्त करून मोगा तसेच पित्तर बनतो. आणि अनेक दुःख भोगतो. ॥२२४॥

राम भळे सुण कर्म बताऊँ हुँ तोय ॥ बिखोडे धर्म सनातन जोय ॥

राम रहे सुण मन मत्ते मग जाय ॥ उथापे हे नाँव न केवळ आय ॥२२५॥

राम आधीपासून चालत आलेला आहे असा सर्व आत्म्यांचा तसेच सृष्टीचा सनातन धर्म

राम आपल्या मन मताने धर्माचा खोटा अर्थ काढून सनातन धर्माचे खरे तत्व बिघडवून देतो

राम व मन मताने विकारी मायेलाच ज्ञान समजून मगरुरीत येऊन ज्याच्यात मायेचा जराही

राम अंश नाही.अशा माया रहीत निकेवळ म्हणजे वैराग्य विज्ञानाचा धर्म जोर लावून

राम उथापून देतो असे जीवही पुढच्या जन्मात अकाली मृत्यू होऊन मोगा, पित्तर बनतो

राम आणि अनंत दुःख भोगतो. ॥२२५॥

राम करे सुण कर्म हजारं हुँ लोय ॥ तबे सुण पित्तर मोगा हा होय ॥

राम उंधे सुण शीस रहे इण कर्म ॥ हरि बिन ग्यान बके बिन धर्म ॥२२६॥

राम अशाप्रकारे सनातन धर्माचे हजारो प्रकारचे निचकर्म करून उथापत जातात. ते लोक

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम पुढच्या जन्मात मोगा व पितर बनतात आणि युगानुयुग अनंत सहन न होणारे दुःख भोगतात. हरीचा सनातन धर्म समजल्यानंतर ही सनातन धर्माचे हरीच्या ज्ञाना विना अन्य मायावी ज्ञान डिंगल पिंगल करून जगात बकतात ते जीव पुढच्या जन्मात डोके खाली आणि पाय वरती असे झाड बनून पाणी मिळणार नाही अशा कठिण जागी जन्म घेऊन वर्षानुवर्ष पाण्याकरीता तरसतात व वर्षानुवर्षे सहन न होणारी गरम हवा सहन करतात असे वर्षानुवर्ष दुःख भोगतात. ॥२२६॥

भळे सुण कर्म बताऊँ हुँ पाप ॥ कहे मुख ग्यान न साझे हे आप ॥

होवे इण दोष सबे बन राय ॥ गुरां सुं घात बिचारी हे आय ॥२२७॥

राम जो ज्ञानी जगात वेळी अवेळी मुखाने सनातन धर्माचे ज्ञान सांगतात आणि सनातन धर्माशी कपट ठेवून स्वतः मात्र पाप कमी देवतांची आराधना करतो. या निचकर्माने वर्षानुवर्षे तहानेने तरसणारा व तुफान वाहणाऱ्या गरम हवेने व्याकुळ झालेले झाड बनतो. अशाच प्रकारे सनातन धर्माचे ज्ञान सांगणारे गुरु अती कष्टात पडतील. असा गुरुशी घात करण्याचा विचार करतो. या पापाने तो मनुष्य पुढच्या जन्मात वर्षानुवर्षे पाण्याकरीता तरसणारा तसेच तुफान वाहणाऱ्या गरम हवेने व्याकुळ झालेले झाड बनतो. ॥२२७॥

होवे जड पाहण ईसी बिध जोय ॥ गुरां कुं देख न ऊभा होय ॥

रखे दिल गर्भ निवे नहिं कोय ॥ रहे मुख झूट सरावो हो मोय ॥२२८॥

राम काळापासून मुक्त करून देणाऱ्या गुरुला पाहून उभे राहून नमन न करता मगरुरीत येऊन निगरगठसारखे गुरु अपमानीत होतील असा बसून राहतो. तो मनुष्य पुढच्या जन्मात जागेवरून न हालणारा असा जड दगड बनतो. अशाचप्रकारे जो मनुष्य काळाच्या मुखातून ठेवणाऱ्या मायेच्या बलबुत्यावर आपल्या मनात गर्व गुमानात येतो आणि माया मोहाच्या पलिकडील सुख देणाऱ्या सतगुरुंची शोभा शिष्यांकङ्ग ऐकून दुःखी होतो आणि त्या सतगुरुंची शोभा न करता आपली सर्वांनी शोभा केली पाहिजे ही इच्छा ठेवतो आणि तसा प्रयत्नही करतो. तो मनुष्य पुढच्या जन्मात जागेवरून न हालणारा जड दगड बनतो. ॥२२८॥

इसो सुण करे फिर ओह ॥ पखा लेहे पाहणे बिखोडे हे देह ॥

भळे सुन दोष इणे सुं हुँ जाण ॥ बङा पुरष पूज बिखोडे हे आण ॥२२९॥

राम जो मनुष्य दगडांना देवता बनवून त्याची पुजा करतो व त्या दगडाच्या देवाला निरपराध प्राण्यांचा वध करून प्रसाद चढवतो. तो जीव पुढच्या जन्मात त्या दगडा सारखा जड दगड बनतो. अशाचप्रकारे जो मनुष्य प्रथम सतस्वरूपाच्या महापुरुषांची पुजा, सेवा करतो आणि पुढे चालून जगात त्या महापुरुषात दोष सांगत फिरतो. तो मनुष्य पुढच्या

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम जन्मात जागेवरुन न हालू शकणारा जड जगड बनतो. ॥२२९॥

सदा अंग रोग रहे इण कर्म ॥ जना बिच ब्रोध उपावे हे भर्म ॥

राम

भळे सुण जीव हते बिन खून ॥ चडावे हे मांस भटी पर छून ॥२३०॥

राम

आपसातील प्रेमी संतजनांच्या मध्ये भ्रम टाकून म्हणजे एका संताची दूसऱ्या संताच्या

राम

प्रती आपसात चुगली करुन संतांमध्ये आपसात प्रेमाच्या जागी वैर उत्पन्न करतो.तो

राम

मनुष्य पुढच्या जन्मात शरीराने नेहमी रोगी बनतो.असे दुःख भोगतो व जो मनुष्य

राम

ज्याने कोणाचे वाईट केले नाही.कोणावर अन्याय केला नाही व कोणाला नुकसान

राम

पोहचविले नाही.अशा निरअपराधी प्राण्यांचा वध करुन त्याचे मास भट्टीवर चढवतो.

राम

शिजवतो आणि खातो तो मनुष्य पुढच्या जन्मात नेहमी रोगी राहतो असे दुःख भोगतो.

राम

॥२३०॥

राम इसा सुण दोष भळे बोहो होय ॥ एकु कोहो छाट बताऊँ हुँ तोय ॥

राम

राम होवे इम घूब कुब्रो इण पाप ॥ देहि तन निर्ख उथापे हे जाप ॥२३१॥

राम

राम असे असे आणखी ही खुप दोष आहेत त्यातील काही वेग-वेगळे करुन तुला

राम

राम सांगतो.जो मनुष्य ज्या संताने आपल्या तनात सतस्वरूप प्राप्त केले आहे.त्याला

राम

राम हलका समजतो आणि आपले शरीर वारंवार-वारंवार पाहून-पाहून मगरुरीत येऊन

राम

राम फुलत राहतो तो मनुष्य पुढच्या जन्मात कुबडा-घुबडा बनतो. ॥२३१॥

राम

राम सदा दुःख हार रहे रण कर्म ॥ अग्या लेहे नीच उथापे हे धर्म ॥

राम

राम गुरां सुं बोध रहे मुरडाय ॥ अग्या कूं लोप कर मन भाय ॥२३२॥

राम

राम जो मनुष्य विज्ञानी संतांशी विज्ञानी धर्म चालविण्याची आज्ञा घेतो आणि पुढे चालून

राम

राम त्याच संतांशी द्रोह करतो,अहंकारात अझून राहतो.आणि संतांनी धर्म चालविण्याची जी

राम

राम आज्ञा दिली त्याचे उल्लंघन करुन आपल्या विकारी निच मनाला आवडेल त्याप्रकारे

राम

राम निचकर्माने संतांच्या विज्ञान धर्माला चालवितात या पापामुळे तो मनुष्य पुढच्या

राम

राम जन्मात नेहमी दुःखी राहतो व संसारात त्याची जेथे-तेथे हार होते. ॥२३२॥

राम

राम जम्यो नहिं राज इणे कर्म जान ॥ गुरु हर निंद बखाने हे आन ॥

राम

राम भळे सुन दोष इण सुं हुँ हार ॥ गुरां सुं बिणज ठगे बोपार ॥२३३॥

राम

राम ब्रम्हा,विष्णू महादेव,शक्ती या आनदेवतांची शोभा करतो आणि त्यांनी वेदात

राम

राम सांगितलेल्या विधीने तप करतो.ज्याच्याने त्याला पुढच्या जन्मात राज्य मिळते.परंतु

राम

राम जसे ब्रम्हा,विष्णू महेश यांची स्तुती करतो.तसेच सोबत सोबत ब्रम्हा,विष्णू महेश

राम

राम ज्याच्या आधारावर तप केल्यावर तपीला राज्य देतात.तोच आधार म्हणजे सतस्वरूप

राम

राम गुरु आणि रामजीची तो तपी निंदा करतो.याकारणाने तपीला तपाने मिळालेले राज्य

राम

राम हर आणि सतगुरुची निंदाही केल्याने थोडेही जमत नाही.राज्य न जमल्यामुळे राजाची

राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम प्रजेकडून जागोजागी भारी निंदा होते असे दुःख प्राप्त करते. मनुष्य गुरुसोबत व्यापार करतो. परंतु कपट नितीने गुरुला व्यापारात ठगवून घेतो. या पाप कर्माने ही तप करून जीवाला मिळालेले राज्य जमत नाही. उलट जागोजागी हार झाल्याने दुःखी राहतो. ॥२३३॥

राम न मान्या हे भेद दिया गुण ताह ॥ कियो तप मन मते मुरडाय ॥

राम अंहुँ बळ संत बिदुख्या हे जाण ॥ इणे कर्म राज जमे नहिं आण ॥२३४॥

राम ज्या संताने राज्य मिळण्याकरीता तप करण्याचा भेद दिला. त्यांचेच उपकार मानले नाही आणि अहंकाराच्या बळावर आपल्याच मनाच्या मताने तप करून पाची इंद्रियांना तापवले आणि सोबत भेद देणाऱ्या गुरु ज्ञानाची तोडमरोड करून निंदा केली आणि गुरुशी अकडलेला राहीला. याकारणाने त्या मनुष्याला तपाचे फळ म्हणजे राज्य मिळाले. परंतु गुरुशी राहील्याने तपामुळे मिळालेले राज्य जमले नाही. ॥२३४॥

राम भळे तुज सोज बताऊँ हुँ जोय ॥ पाँचु तप माह सजी नहिं कोय ॥

राम घणी सुण रीस इणे प्रकार ॥ प्रसादी हि भिन उपाई हे लार ॥२३५॥

राम राज्य मिळणाच्या इच्छेने पाच इंद्रियांना तापवतो आणि राज्य प्राप्तही करतो. परंतु पाची इंद्रियांना तापवून राज्य मिळाल्यावर राज्य जमले पाहिजे अशा पाची इंद्रियांना नाही तापवू शकत. यामुळे मिळालेले राज्य जमत नाही. आणखी राज्य न जमण्याचे कारण शोधून मी तुला सांगून राहिलो आहे. सतगुरुच्या प्रसादी घेण्यास भिन्न भाव ठेवला आणि त्या भिन्नच्या कारणाने सतगुरुंची प्रसादी घेण्यास प्रीत येण्याच्या जागी ग्लानी उत्पन्न झाली आणि क्रोध आला याकारणाने पुढच्या जन्मात खूप क्रोधी स्वभाव मिळाला. ॥२३५॥

राम होवे पढ पिंडत रीस अपार ॥ जिणे यो कर्म कियो सुण लार ॥

राम गुरां को हो ताव सेहयो नहिं कोय । उचाच्या हा बेण स बेमुख होय ॥२३६॥

राम विद्या शिकून पंडित होऊन गेला तसेच त्याच्यामध्ये अपार क्रोध आहे, तर त्याने पूर्व जन्मात हे सर्व कर्म केले होते की, गुरुचा ताप सहन केला नाही आणि गुरुशी बेमुख होऊन वचन उच्चारण करू लागला तर या पूर्व जन्माच्या कर्माने पंडिताला खूप क्रोध येतो. ॥२३६॥

राम जोगी सो हो जोगन पावे हे एम ॥ हरि गुरु ग्यान उथाप्यो हे प्रेम ॥

राम भळे सुण दोष बताऊँ हुँ तोय ॥ गुरां सुं बिरचर न्यारो होय ॥२३७॥

राम योगीने मागच्या जन्मात गुरुने दिलेले हरिचे ज्ञान उलटविले. गुरुशी आणि हरीशी अप्रीती केली आणि गुरुशी बदलून म्हणजे गुरुची मर्यादा सोळून वेगळा होऊन गेला आणि आपल्या मनामताने जगाला योग शिकवला. या विकारी कर्माने या जन्मात योगी

राम

</div

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	योग साधण्याचा प्रत्येक प्रयत्न करतो.परंतु योगीला योग जराही साधला जात नाही. ॥२३७॥		राम
राम	किया सो बाद बिबाद अनेख ॥ हरि सत नाँव उथाप्यो हे देख ॥		राम
राम	भळे सुन दोष घणा जुग माय ॥ कहाँ लग तोय बताऊँ हुँ आय ॥२३८॥		राम
राम	योगीने मागच्या जन्मात निजनामी गुरु सोबत अनेक प्रकारे वाद-विवाद केला आणि		राम
राम	हरीचे सतनाम नेहमी उलटवित राहीला.अशा प्रकारच्या विकारी कर्माने ही या जन्मात		राम
राम	योगीने योग साधण्याचा प्रत्येक प्रयत्न केल्यावरही योगीकडून योग साधला जात		राम
राम	नाही.आदि सतगुरु सुखरामजी महाराज म्हणतात शिष्याला सांगतात की,या जगात		राम
राम	मोजून सांगता येऊ शकत नाही असे अनेक दोष आहेत ते सर्व दोष मला तुम्हाला		राम
राम	सांगणे संभव नाही. ॥२३८॥		राम
राम	इणे दुःख साध संतोष न कोय ॥ हण्यो मे गुरु माल उदासी होय ॥		राम
राम	कहुँ सिष तोय भळे इण कर्म ॥ सराया हे आन बिषे सब धर्म ॥२३९॥		राम
राम	साधुने मागच्या जन्मात निजनामी गुरुचा माल हरण केला आणि परत करण्यात		राम
राम	उदासीनता दाखवली याकारणाने या जन्मात साधुची साधना करून साधु बनला. परंतु		राम
राम	साधुने संतोष लक्षण प्राप्त केले नाही. उलट जगाच्या लोकांसारखा लोभीचा स्वभाव		राम
राम	प्रगट झाला आणि असंतोष राहण्याचे दुःख प्राप्त केले.अशाचप्रकारे साधुने मागच्या		राम
राम	जन्मात पाची विषयांत टाकणाऱ्या इतर सर्व धर्माशी अप्रीती केली यामुळे या जन्मात		राम
राम	पचून-पचून साधुन बनला.परंतु साधु बनल्यावरही असंतोषी राहण्याचे दुःख प्राप्त		राम
राम	केले. ॥२३९॥		राम
राम	रटे निजनाव नहिं इतबार ॥ तिणे सिष दोष कियो ओ हो लार ॥		राम
राम	हण्यो गुरदेव बिचारी हे घात ॥ दुखिं तन देखन बूजी हे बात ॥२४०॥		राम
राम	मागच्या जन्मात निजनामी गुरुसोबत कपट खेळून परमात्म्याच्या निजनामाला नुकसान		राम
राम	पोहचविले या पाप दोषाने या जन्मात संतांनी निजनामाचे रटण केले.परंतु निजनामाचा		राम
राम	म्हणजे परमात्म्याचा विश्वास नाही आला.अशाचप्रकारे मागच्या जन्मात निजनामी		राम
राम	गुरुचा शिष्य बनला.परंतु गुरुच्या निजनामावर विश्वास ठेवला नाही आणि कपट		राम
राम	खेळून दुसऱ्या शिष्यांच्या मनातही गुरुच्या निजनामाच्या प्रती अविश्वास निर्माण केला.		राम
राम	या दोषानेही या जन्माने त्याच शिष्याने विश्वासाने निजनाम रटण्याचा प्रयत्न केला.		राम
राम	परंतु त्याला निजनाम रटल्यावर ही निजनामावर विश्वास नाही आला,तर दोष लागला.		राम
राम	अशाचप्रकारे मागच्या जन्मात काळाच्या त्रासांपासून दुःखी बनलेला साहेबाला		राम
राम	चाहणारा शरीर पाहूनही जो मनुष्य त्याचे दुःख विचारीत नाही अशा मनुष्यालाही या		राम
राम	जन्मात निजनाम रटण करण्याचा खुप प्रयत्न केल्यानंतरही निजनामावर विश्वास येत		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम नाही. ॥२४०॥

भळे सुण दोष बंध्यो सिर एह ॥ गुरा घरा बिषे बिचाच्यो हे नेह ॥

राम

इणे दुःख खेत कमावे हे भेष ॥ उथाज्या हा ग्यान जना सुं ह धेष ॥२४१॥

राम

जो साधु निजनामी गुरुच्या घरात गुरुच्या पत्नीसोबत स्नेह करून विषय वासनेत

राम

ओढण्याचा प्रयत्न करतो. तो साधु पुढच्या जन्मात वैरागी साधु बनून ही पोट भरण्या-

राम

करीता गृहस्थासारखा शेतात राबतो. अशाचप्रकारे साधु बनून संतांचे ज्ञान उधापतो

राम

आणि संतांचा द्वेष ही करतो. तो साधु पुढच्या जन्मात वैरागी साधु जरुर बनतो. परंतु

राम

साधु बनल्यावर पोट भरण्यापुरते ही अन्न न मिळाल्याने त्रासदायक शेतीचे काम

राम

करतो. ॥२४१॥

राम

ओरुं फेर तोह बताऊँ हुँ सिष ॥ तजे घर बार पियो मन बिष ॥

राम

जना की टेल न किवी हे हेत ॥ इणे कर्म साध कमावे हे खेत ॥२४२॥

राम

पत्नी, मुले असे घरदार सोडून वैरागी साधु बनतो आणि वैरागी साधु बनल्यावर

राम

आपल्या मनात येईल असे विषय भोग भोगतो. या दोषाने शेती करण्याचे कष्टाने काम

राम

करतो. मोक्ष देणाऱ्या केवळी संतांशी प्रीत ही करत नाही आणि त्यांची गरज असणारी

राम

सेवाही करीत नाही. या दोषी कर्मामुळे तो जीव पुढच्या जन्मात वैरागी साधु बनतो. परंतु

राम

उदर निर्वाह करण्याकरीता शेतकच्यासारखी शेती करतो. ॥२४२॥

राम

न सुजे हे अर्थ इणे प्रकार ॥ गुरां सुं छीप पियो बिष लार ॥

राम

रखे मन द्रोह किया सुभ कर्म ॥ डेहकाया जीव बताया ह भर्म ॥२४३॥

राम

आणि या कारणाने अर्थ दिसत नाही की, गुरुशी लपून, गुरुच्या मागे विषय रसाचा भोग

राम

केला. तर आधीच्या या कर्मामुळे, ज्ञानाचा अर्थ सुचत नाही आणि चांगले कर्म करून

राम

मनात द्रोह ठेवतो अणि जीवाला धर्मपासून बहकून देतो आणि जीवांना दुसरा कोणताही

राम

भ्रम सांगून, जीवांना भ्रमात टाकून देतो. ॥२४३॥

राम

कथे सो हो ग्यान न सूझे हे भेद ॥ तके गुण मेट करी गुरु खेद ॥

राम

भळे सुण दोष लग्यो सिर एह ॥ बिडारी ही नार बिखोडी देह ॥२४४॥

राम

आधीच्या या पापामुळे, तो ज्ञान जीवाला सांगतो. परंतु स्वतः त्याला त्या ज्ञानाचा भेद

राम

सुचत नाही की, त्याने गुरुचा दिलेला भेद मानला नाही आणि गुरुला कष्ट दिले. गुरुने

राम

ज्ञान दिले, तर त्या गुरुचा गुण(उपकार नाही मानले) तर या दोषाने तो ज्ञान सांगतो.

राम

परंतु त्याचा भेद त्याला दिसत नाही. बिडारी ही नार बिखोडी हे देह, बिडारी स्त्रीला

राम

सोडून दिले, मारले देह को बिखोडी मारा किंवा निंदा केली. ॥२४४॥

राम

नहिं पतिं दोष इणी सुं जाण ॥ बिखोडी हे आतम देहे बखाण ॥

राम

कच्या ओ पाप पिछाडी सिष ॥ बध्या पण भांज लगाया हे बिष ॥२४५॥

राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	आणि या दोषाने पत येत नाही की, पूर्व जन्मात आत्मदेहाचा बिखोड() हे शिष्य,		राम
राम	पूर्व जन्मात हे पाप केले. ॥ २४५॥		राम
राम	भळे सुण दोष इणे प्रकार ॥ तजे गुरु मोहो कियो संसार ॥		राम
राम	भळे गुरु धर्म इणे कर्म नाह ॥ दियो दुःख संत समागम जाह ॥ २४६॥		राम
राम	आणखी ही दोष याप्रकारे आहेत, त्यांना ऐका गुरुला सोङ्गून संसाराचा मोह केला. या		राम
राम	आधीच्या कर्माने गुरु धर्म राहीला नाही. संतांच्या सोबत जाऊन संतांना दुःख दिले तर		राम
राम	पूर्वजन्माच्या कर्मामुळे गुरुधर्म राहत नाही. ॥ २४६॥		राम
राम	हरे द्रव ग्यान दगे सुं आय ॥ इणे कर्म धर्म बधे नहि जाय ॥		राम
राम	सबे अंग लछ इणे कर्म नाह ॥ बिदुख्या हे जीव बिखोडया हे माय ॥ २४७॥		राम
राम	कोणी संतांजवळ जाऊन त्यांचे ज्ञान आणि द्रव्य हरण केले, तर या आधीच्या कर्मामुळे		राम
राम	त्यांचा धर्म वाढत नाही. आणि सर्व चांगले लक्षण या कर्माने राहत नाही की, जीवांचा		राम
राम	विध्वंस केला आणि आत्मदेवाचे बिखोडया()या कर्माने चांगले स्वभाव आणि		राम
राम	चांगले लक्षण राहत नाही. ॥ २४७॥		राम
राम	ओरां कुं ग्यान न साजे हे आप ॥ तिके ओ कर्म कियो सुण पाप ॥		राम
राम	कैया मुख बेण सदाई झूट ॥ रैयो अध बिच गुरांसुं रूठ ॥ २४८॥		राम
राम	दुसऱ्यांना ज्ञान सांगतो परंतु तसा स्वतः चालत नाही. तर त्याने मागच्या जन्मात असे		राम
राम	पाप केले होते की, सदैव तोङ्गने खोटेच खोटे बोलला होता आणि मध्येच गुरुशी रुसुन		राम
राम	बसला होता. या पापाने दुसऱ्यांना ज्ञान सांगतो. परंतु स्वतः त्या ज्ञानाच्या प्रमाणानुसार		राम
राम	चालत नाही. ॥ २४८॥		राम
राम	भळे सुण कर्म कियो हो लार ॥ हरि गत जान मिल्यो संसार ॥		राम
राम	बखाणे हे नांव करे सुर सेव ॥ तके ओ कर्म कियो सुण भेव ॥ २४९॥		राम
राम	आणखी ही ऐका, त्याने पूर्व जन्मात हे कर्म केले होते की, हरीची गती समजून, परत		राम
राम	संसारात जाऊन मिळून गेला. या पापाने तो दुसऱ्यांना ज्ञान सांगतो. परंतु स्वतः तसा		राम
राम	चालत नाही आणि रामनामाची शोभा करतो आणि अन्य देवतांची सेवा करतो. तर		राम
राम	त्याने पुर्व जन्मात हे असे कर्म केले होते, ते ऐका. ॥ २४९॥		राम
राम	हथ्यो निज संत उथापे हे ग्यान ॥ इणे करम जड सेवे सुर आन ॥		राम
राम	अजु फिर दोष बंध्यो सिर एह ॥ जनागत जान उथापे हे देह ॥ २५०॥		राम
राम	त्याने पूर्व जन्मात निजसंताला मारले आणि त्या संताचे ज्ञानाला उलटवून दिले. तर या		राम
राम	आधीच्या पापामुळे, दगडाच्या मुर्तीची पुजा करतो आणि अन्य देवतांची सेवा करतो		राम
राम	आणिकही त्याच्या शिरावर दोष बांधला गेला की, संत जनांची गती जाणून (या संतजनाना		राम
राम	मोठे समजून) त्यांच्या ज्ञानाला खंडित करून, त्यांचे ज्ञान उलटवून देतो. ॥ २५०॥		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

पियो बिष मद संता पेहे जाय ॥ जना की मेर न मानी हे आय ॥

रख्यो नहिं कारण कुरब लगार ॥ अहुँ गुरु निंद झक्यो सैंहेसार ॥२५१॥

राम संतांच्या घरी जाऊन विषय रसाचा मद पिले.तसेच त्या संतजनाची मर्यादा मानली नाही आणि संतांचे काही कारणही नाही ठेवले आणि त्या संतजनांची मान मर्यादाही बिल्कुलही ठेवली नाही आणि अहंकाराने गुरुची निंदा केली.संसारात बकत फिरत राहीला.या अशा आधीच्या पापाने जड दगडाच्या देवाची पुजा करु लागला(आणि रामनामाला सोडून)अन्य देवांची पूजा करतो. ॥२५१॥

होवे तज साध गरीबी नाय ॥ जका गुरु ग्रास न पायो हे जाय ॥

भख्यो अमेख जनाको हो होय ॥ इण कर्म नाह गरीबी जोय ॥२५२॥

राम आणि सर्व सोडून साधु होऊन जातो,परंतु गरीबी ठेवत नाही,आधीच्या या पापाने की, त्याने जाऊन गुरुची शीत प्रसादी घेतली नाही.या कर्माने साधु होऊन गरीबी राहत नाही आणि कोणी संतजनांचे शिष्य होऊन,मास भक्षण करतात,तर या कर्माने ही साधुमध्ये गरीबी राहत नाही. ॥२५२॥

भळे सुण दोष घणा जुग होय ॥ छुछम सा छांट बताया हे तोय ॥

हमे सुण तोही कहुँ जम लोक ॥ जाहा जड जीव भुगते हे दोक ॥२५३॥

राम आदि सतगुरु सुखरामजी महाराज शिष्याला सांगतात की,या जगात आणखी ही दोष आहेत.त्यातील थोडेसेच दोष निवडून करून तुला सांगितले आहे.आता मी तुला यमलोकाचे वर्णन करून सांगतो आहे.जेथे हे जड बुध्दी जीव आपल्या केलेल्या कर्माचे दोष भोगत राहतात. ॥२५३॥

अठे करे पाप तके कर्म लार ॥ उठे जम घेर दिरावे हे मार ॥

करावे हे सोज सबे सत्त न्याव ॥ रतिसो चूक न चाले हे चाव ॥२५४॥

राम येथे या मृत्यूलोकात जीव जे पाप करतात ते कर्म जीवासोबत चालतात.त्या कर्माच्या प्रमाणाने यम त्याला घेऊन मार देतात.तेथे याच्या केल्या गेलेल्या कर्माना शोधून-शोधून त्याचा सत्य न्याय करवितात.तेथे रत्तीभरही चूक किंवा चाव चालत नाही. ॥२५४॥

कहा रंक राव त्रिलोकी हि जाण ॥ करे हे न्याव बराबर आण ॥

इसो जम दूत जोरावर होय ॥ धुजे जम लोक त्रिलोकी हि जोय ॥२५५॥

राम यमलोकात कोणी रंक असो वा राजा असो किंवा त्रिलोकाचा कोणताही जीव असो सर्वाचा बरोबर म्हणजे योग्य न्याय करतात.तो यमराज असा जबरदस्त आहे की, त्याला सर्व यमलोक आणि स्वर्गलोक,मृत्यूलोक,पाताळलोक हे तिन्ही लोक धुजतात म्हणजे कापतात. ॥२५५॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

जमा को हो रूप कहुँ मै आण ॥ सुण अस्तूल बरणू जाण ॥

तेरे द्रिगपाल गहे अस्तूल ॥ तिको सब जम जमा को हो मूळ ॥२५६॥

राम या यमाचे स्थुल रूप कसे आहे हे मी तुला वर्णन करून सांगतो.तेरा द्रगपाळांना पकडून जे बळ बनते.(पृथ्वीच्या खाली शेष आणि शेषाच्या खाली कासव आणि त्या कासवाला पकडून ठेवणारे फक्त दहा द्रगपाल आहे)तितके एकट्याचेच जबरदस्त बळ यमाचे आहे आणि तो यम सर्व यमांचा मूळ आहे. ॥२५६॥

बङ्ग बिक्राल करूपी देह ॥ नहिं घर गाँव भवे जग एह ॥

चवदे क्रोड तणो प्रवाण ॥ तिका में हे एक बङ्गो सत्त जाण ॥२५७॥

त्याचा देह म्हणजे शरीर खुप कुरुप आणि मोठा विक्राळ आहे.त्या यमाच्या दूतांना राहण्याकरीता घर किंवा गाव काहीही नाही.ते रात्र-दिवस जगात चक्कर मारतात.(हे यमदूतही पाप कर्मी मनुष्यालाच यमदूत बनवितात तेथे पापी मनुष्यालाच यमदूत केले. मग ते आपल्या पाप कर्माचे दुःख यमदूत बनून भोगतात.त्या यमदूताला बसण्याकरीता जागा किंवा राहण्याकरीता घर नाही.तो रात्र-दिवस जगात चक्कर मारत राहतो. ज्यामुळे त्या यमदूताला खुप दुःख होते.)अशाप्रकारे हे चौदा कोटी गणतीत आहेत.या चौदा कोटी यमदूतांवर त्यांचा एक मोठा मालक राहतो. ॥२५७॥

लडे इऊँ जम जमासुं जोय ॥ चवदे क्रोड न जीते हे कोय ॥

इसो जमराण भमे जग माय ॥ घणा कर्म कीट जहाँ चल जाय ॥२५८॥

जर चौदा कोटी यमदूत त्या एका यमाशी लढू लागले तर तो एकटा चौदा कोटी यमदूतांशीही हारणार नाही.ते चौदा कोटी यमदूत त्या एकट्या यमाला जिंकू शक्त नाही.असा यमराज संसारात चक्कर मारत राहतो.तो खुपच वाईट कर्माचा जीव असेल तर हा यमराज तेथे चालला जातो. ॥२५८॥

देख्यां सुं ताव न झेले हे कोय ॥ काया झट छोड चले हंस जोय ॥

इसा जमदूत सुणो सिष ओर ॥ तिकारी पौच बताऊँ हुँ ठोर ॥२५९॥

अशा यमराजाला पाहून त्या जीवाला त्याचा ताप सहन होत नाही.त्याला बघताच तो हंस लगेचच शरीर सोडून चालला जातो.हे शिष्य आणखी ही असे यमदूत आहे त्यांना ऐक. त्यांची पोहच म्हणजे पराक्रम आणि जागा मी तुला सांगतो. ॥२५९॥

चवदे हे फेर बङ्ग जमराण ॥ एक एक क्रोड तिकां बस जाण ॥

तके जम जीव गिरे हे जाय ॥ बोहो बिध मार दिरावे हे आय ॥२६०॥

यांच्यात चौदा मोठे यमराज आहेत.एका यमराजाच्या वश एक कोटी यमदूत आहेत.हे यम जाऊन जीवांना धरतात आणि हे अनेक तळ्हेने जीवांना मार देतात. ॥२६०॥

सुणो सिष फेर जताऊँ हुँ तोय ॥ इसा करवाँ के आवध होय ॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

सिला गुरज फास क्याहि कर धूँत ॥ इना सुं मार करे जीव सूत ॥२६१॥

राम हे शिष्य आणिक ही तुला मी जतवून सांगतो.त्यांच्या हातात आयुध म्हणजे शस्त्र
राम आहे.शिला म्हणजे मोठा दगड,गुरुज आणि जीवांना पकड्याकरीता फांसी,धूंत यांच्याने
राम मारून जीवांना सरळचोट करून घेतात. ॥२६१॥

राम भढे सुण आँकस फेर अनेक ॥ चोरासी हि लक्ष सबे सत्त पेख ॥

राम जिसो करे कर्म तिसी दे मार ॥ सुणो सिष जमा तणो बौहार ॥२६२॥

राम आणखी ऐक,त्यांचे जवळ अनेक अंकुश ही आहेत.अशाप्रकारे चौच्यांशी लक्ष प्रकारचे
राम सर्व शस्त्र आहेत.जीवाने जसे-जसे कर्म केले असतील तसेच त्या जीवांना ते यम मार
राम देतात. हे शिष्य,ऐक.त्या जमाचा असा व्यवहार आहे. ॥२६२॥

राम बडे सुण जम जीवो में आय ॥ दूजी सुण देह बणावे हे जाय ॥

राम करे जम झेर ईसी बिध मार ॥ गुरजां घमघोर पडे सिर तार ॥२६३॥

राम त्यातून यम येऊन जीवांमध्ये घुसतो आणि दूसरा देह बनवितो.ते ऐक.ते यम त्या
राम जीवाला घेरून त्याच्या डोक्यावर याप्रकारे मारतात.गुरुजाने घमघोर मारण्याचा एकसारखे
राम एकतार लावून देतात. ॥२६३॥

राम बावे घण घूत बजावे दांत ॥ डडके हे नाल तोडे नल खाँत ॥

राम होवे जम लार काया सुं काड ॥ केइ एक दोड खावे जम बाड ॥२६४॥

राम कोणी घन मारतो तर कोणी धूंत म्हणजे धूंसा मारतो आणि कोणी आपले दात वाजवून
राम घाबरवितो.कोणी यमदूत धडपासून गळ्याच्या नसा तोङ्न खातो.अशाप्रकारे देहातून
राम जीवाला काढून जीवाच्या मागे लागून जातात.त्यातून कैक यम जीवाला पकडून दातांनी
राम तोङ्न-तोङ्न खातात. ॥२६४॥

राम गहे जम जीव ईसी बिध आण ॥ न खावे हे फास करे बंधिवाण ॥

राम जडे नव ताक धसे तन मांय ॥ गृहे जम जीव बखेटे हे धाय ॥२६५॥

राम अशाप्रकारे ते यम त्या जीवाला येऊन पकडतात.जीवावर फाशी टाकून त्याला कैद
राम करतात.त्याच्या शरीराचे नऊही दरवाजे बंद करून शरीरात घुसतात आणि त्या जीवाला
राम पकडून खदडून काढून घेतात. ॥२६५॥

राम एको दम लेण न पावे हे कोय ॥ झट के छोड चले हंस जोय ॥

राम रहे सब लार हेतु जग माय ॥ जमा संग जीव अकेलो जाय ॥२६६॥

राम परत तो जीव एकही श्वास घेऊ शकत नाही.झटक्यात कुडी देह सोङ्न निघून जातो.
राम त्याचे हेतु म्हणजे हितैषी संसारात मागेच राहून जातात.त्या यमसोबत जीवाला
राम एकट्यालाच जावे लागते. ॥२६६॥

राम तको सुण भेद बताऊँ हुँ तोय ॥ हवे सोहो गेल ईसी सो होय ॥

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

बिकटा हा घाट बडा बन पाड ॥ रुंखा सुं रुंख अडया बोहो झाड ॥२६७॥

राम त्याचा मी तुम्हाला भेद सांगतो. आता या यम लोकाचा रस्ता असा आहे. तो खुप बिकट घाट मोठे-मोठे वन, मोठे-मोठे पहाड असा आहे. झाडांनी अडलेले झाड असे झाड खुप प्रकारचे असतात. ॥२६७॥

राम बहे नदी बिचे इसी अदभूत ॥ जहाँ होय जीव चलावे हे दूत ॥

राम मांहि जळ आग सरोबर जाण ॥ वहाँ हम जीव बकारे हे आण ॥२६८॥

राम त्या रस्त्यांत एक अशी अदभूत नदी वाहते. त्या नदीतून जीवाला यमदूत चालवितात. त्या नदीत पाणी अग्नी सारखे आहे. तेथे जीवाला ते यमदूत विचारतात. ॥२६८॥

राम कहे मुख बेण इसा जम राण ॥ कीवी कुछ टेल उदको हो आण ॥

राम ज्यूं तुज आँच न लागे हे कोय ॥ इसा जम बेण सुणावे हे जोय ॥२६९॥

राम ते यम तोंडने त्या जीवाशी असे वचन बोलतात की, तुम्ही संतांची काही ठहल म्हणजे

राम सेवा केली असेल किंवा कोणाला दान दिले असेल तर ते सांगा. तु केले असेल तर

राम आठवण कर ज्यामुळे आगीसारख्या त्या पाण्याची आस तुला लागणार नाही. अशा

राम प्रकारे यमदूत त्या जीवाला सांगतात. (हा यमलोक याचनिक आहे तेथे यमलोकात

राम मनुष्य आपल्या मनुष्य शरीराने केलेले कर्म मागून घेईल तरच ते त्याला मिळतील.

राम जीवाने चांगले कर्म केले असतील आणि त्याने तोंडने सांगून मागितले नाही तर ते

राम त्या जीवाला मिळत नाही. कारण की यमलोकाच्या जीवांचा देह याचनिक आहे. तेथे

राम केलेले कर्म मागण्याने मिळतात. मागितल्याशिवाय चांगल्या कर्माचे फळ आपोआप मिळत

राम नाही. म्हणून ते यमदूत काही केले असेल तर मागून घ्या असे म्हणतात. ॥२६९॥

राम करो कुछ याद किया उपकार ॥ नर्ही तो प्राण पडे सिर मार ॥

राम बेहे जळ लाल रगत सा जोय ॥ तले तल कांटा खिलास होय ॥२७०॥

राम सोबतचे यमदूत त्या जीवाला सांगतात की, तु काही उपकार केले असतील तर त्याची

राम आठवण कर नाही तर तुमच्या प्राणांच्या शिरावर मार पडेल. त्या नदीत रकतासारखे

राम लाल पाणी वाहते आणि त्या नदीच्या तळात खिळ्यांसारखे काटे असतात. ॥२७०॥

राम सुणो सिष घाट अबखा हा ओर ॥ आंतो तुझ सेल बताई हे ठोर ॥

राम काहां लग फेर कहुं मै हे तोय ॥ बिषमी गेल जमाकी ही होय ॥२७१॥

राम हे शिष्य, त्या यमलोकाचे अवघड घाट आणखी ऐक हे तर तुला सहज सोपे ठिकाण मी

राम सांगितले आहे. अधिक मनुष्य कोठपर्यंत सांगूया यमलोकाचा रस्ता खुपच बिकट आहे.

राम ॥२७१॥

शिष वायक छंद मोती दान ॥

राम कहो गुरुदेव कुण्डा प्रवाण ॥ किसे किण दोष पडे जीव आण ॥

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	जमा को हो रूप बतावो हो मोय ॥ पुरी किण रंग कठीने हे होय ॥२७२॥	राम	राम
राम	शिष्याने सांगितले की,हे गुरुदेवजी,आता नरककुडांचे प्रमाण सांगा.कोणत्या दोषाने	राम	राम
राम	कोणत्या नर्ककुंडात जीव येऊन पडतात आणि यमाचे स्वरूप मला सांगा.ही यमपूरी	राम	राम
राम	कोणत्या रंगाची आहे व कोठे आहे. ॥२७२॥	राम	राम
राम	कहिजे हे आप सबे बिस्तार ॥ किसे कर्म कोण पडे वा मार ॥	राम	राम
राम	कहो गुरुदेव सबे बिध मोय ॥ जमा का रूप किसी बिध होय ॥२७३॥	राम	राम
राम	त्या सर्व विस्तार आपण मला सांगा.कोणत्या कर्माने तेथे कोणता मार पडतो.गुरुदेवजी,	राम	राम
राम	ही सारी विधी आपण मला सांगा.त्या यमाने स्वरूप कोणत्या प्रकारचे आहे.॥२७३॥	राम	राम
राम	गुरु वायक ॥ दोहा ॥	राम	राम
राम	कर्म बिध सब सोङ्ग के ॥ कहुँ सकल बिध तोय ॥	राम	राम
राम	एक भजन बिन आत्मा ॥ जद दुख पावे जोय ॥२७४॥	राम	राम
राम	गुरु शिष्याला बोलले की,हे शिष्य,कर्माची सर्व विधी मी तुला सांगतो.एक सततस्वरूप	राम	राम
राम	परमात्म्याचे भजन केल्याशिवाय ही आत्मा जेव्हा-तेव्हा दुःख भोगत राहतो.॥२७४॥	राम	राम
राम	छंद ॥ मोती दान ॥	राम	राम
राम	कहुँ सिष कुण्ड चोरासी ही होय ॥ तिकांरा नाँव बताऊँ हुँ तोय ॥	राम	राम
राम	अहुँ अहंकार अलेजन अख ॥ बिषे बिरियाण चुहली हि चख ॥२७५॥	राम	राम
राम	हे शिष्य आता तुला मी चौच्यांशी प्रकारचे नर्ककुंड सांगतो. त्या नर्ककुंडाचे वेगवेगळे	राम	राम
राम	नाव मी तुला सांगतो ते याप्रकारचे आहेत.१. रौख २.सुकर ३.रोध ४.ताल ५.विशासन	राम	राम
राम	६. महाजाल ७.तप्तकुंभ ८. लवण ९.लोहित १०.रथीराम्भ ११.वैतरणी १२. कृमिश	राम	राम
राम	१३. कृमीभोजन १४.असित १५.पत्रवन १६.कृष्ण १७.लाभक्ष १८. दारण १९.पूयवह	राम	राम
राम	२०.पाप २१.वन्हीजाल २२.अधःशिरा २३.सन्दंश २४.कालसुत्र २५.तमस २६.अविचिश्र	राम	राम
राम	भोजन २७.अप्रतिष्ठ २८.अप्रचि २९.अहं ३०.अहंकार ३१.आलेजन ३२.आख ३३.विषे	राम	राम
राम	३४.विरियाण ३५.चहुली २६. चक ॥२७५॥	राम	राम
राम	सिला गुळ पाख अभिचर कुण्ड ॥ माहा भवे भाण कटुंबी हि झुण्ड ॥	राम	राम
राम	अगोचर द्रष्ट अदिटर भंग ॥ निगोदर फास बिषमी हि झंग ॥२७६॥	राम	राम
राम	३७.शिला ३८.गुडपाक ३९.अभिचार ४०.महाभव ४१.भाण(सुर्य)४२.कुटुंबी ४३.झुंड	राम	राम
राम	४४.अगोचर ४५.द्रष्ट ४६.अदिटर ४७.भग ४८. निगोद ४९.फास ५०.विषमी ५१.झंग	राम	राम
राम	॥२७६॥	राम	राम
राम	महाखि भिष्ट रगत र जेर ॥ सिला रह जंत्र अधुकण केर ॥	राम	राम
राम	अमूजी हि भीड बिडारण भर्म ॥ लोहागर कूंपस अंध फिर गरम ॥२७७॥	राम	राम
राम	५२.महापी भ्रष्ट ५३.रक्त जहर ५४.शिला ५५.रहयंत्र ५६.अघुकण(जळती आग) ५७.	राम	राम
राम	कहा ५८.भीड ५९.विधारण ६०.भ्रम ६१.लोहागर(लोखंडाचे पाणी झालेले)६२. अंघकूंप	राम	राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम (अंधारी विहीर) ६३. गरम विहीर इत्यादी. ॥२७७॥

सबे कुण्ड नाँव इसी बिध होय ॥ अबे तुज दोष बताऊँ जोय ॥

राम

राम जनापर हात चलावे कोय ॥ तिको बिष नरक पडे नर लोय ॥ २७८॥

राम

राम सर्व कुडांचे नाव याप्रकारे आहेत.आता मी तुला कोणत्या दोषाने कोण-कोणत्या कुंडात

राम

राम हे जीव येऊन पडतात ते सांगतो.कोणी संतजनांवर हात चालवितो.ते मनुष्य विष

राम

राम म्हणजे जहर नर्कात पडतात.(जहर असे आहे-तेथे विंचूचे जहर(विष)विंचू डंक मारतो

राम

राम तर एका गुंजाचा एक हजारवा-हजारवा हिस्सा विष शरीरात जाते.त्या इतक्या विषाने

राम

राम शरीरात किती आग होते,हे ज्याला विंचवाने चावले असेल तोच जाणेल.तर अशा

राम

राम विंचवाच्या विषाच्या अपेक्षा हजार पट तीव्र त्या विषकुंडाचे विष आहे.असे विषाने

राम

राम भरलेल्या कुंडामध्ये संतजनांवर हात चालविणाऱ्या जीवाला टाकून देतात. ॥२७८॥

राम

राम हरिजन देख धरे अभिमान ॥ तके अहुँ कुण्ड पडे नर जान ॥

राम

राम जना बिच ब्रोध उपावे हे कोय ॥ तिके भिष्ट कुंड पडे नर जोय ॥ २७९॥

राम

राम कोणी केवली हरीजनांना पाहून अभिमान करतो.तो अहम नर्कुंडात पडतो आणि

राम

राम कोणी मनुष्य केवली संतजनांमध्ये विरोध उत्पन्न करून देतो.तो मनुष्य भ्रष्टकुंडात पडतो.

राम

॥२७९॥

राम

राम छोडावे हे नाम हरे बिध आय ॥ तिको नर नरक निगोदाँ हा जाय ॥

राम

राम अनेकुं हुँ जिग करे सिष लोय ॥ छोडाया हा नाम न माने हे कोय ॥ २८०॥

राम

राम मनुष्य कोणत्या कोणत्या त-हेने सोडवून देईल तो मनुष्य निगोद नर्कुंडात पडेल.हे

राम

राम शिष्य रामनाम सोडविणाऱ्या मनुष्याने अनेक यज्ञ केले तरीही त्याची गोष्ट मानणार

राम

राम नाही आणि त्याचा दोष सुटणार नाही. ॥२८०॥

राम

राम डरावे हे नरक निगोदाँ हा माय ॥ एके इण खून सबे सुख जाय ॥

राम

राम सुणो सिष नाव झिलावे हे कोय ॥ अनेकुं हुँ खून सबे रद होय ॥ २८१॥

राम

राम कोणी स्त्री-पुरुष रामनाम घेत असेल आणि अशा स्त्री-पुरुषांचे रामनाम घेणे कोणी

राम

राम त्या रामनाम सोडविणाऱ्या जीवाला निगोद नावाच्या नर्कुंडात यमदूत घेऊन जाऊन

राम

राम घाबरवितात.फक्त या एकाच गुन्ह्याने त्याचे दुसऱ्यासु कुरूतांचे जे काहीही सुख

राम

राम असतील ते सर्व सुख जळून जातात.जसे घरात आग लागल्याने घरातील सर्व सामान

राम

राम जळून जातो. जर कोणी दुसऱ्यासु कोणाला रामनाम घेण्याकरीता प्रेरित करेल तर अशा

राम

राम मनुष्याने गुन्हे असले तरीही त्याचे सर्व गुन्हे रद्द होऊन जातील. ॥२८१॥

राम

राम इसो हरि नाँव दिया फळ जाण ॥ माहा कर्म दुष्ट न लागे हे आण ॥

राम

राम इसो सुण अर्थ बिचारे हे कोय ॥ तिको नर आप निरंजण होय ॥ २८२॥

राम

राम असे हरीनाम दुसऱ्यासु घेण्यासु सांगितले तर त्याचे फळ हे होते.दुसऱ्यांकळून रामनाम

राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम म्हणविणाचा मोठा दुष्कर्म राहीला तरीही ते कर्म त्याला लागत नाही आणि असे हरिनाम तो दुसऱ्यांना देत राहीला, देत राहीला तर तो स्वतः निरंजन म्हणजे सतस्वरूप साहेबाचे पद प्राप्त करतो. ॥२८२॥

राम हवे तुज और बताऊँ हुँ दोख ॥ बिना हरि नाँव नहि गत मोख ॥

राम करे सो कर्म इतो जग माय ॥ भुगते हे जीव जमा घर जाय ॥२८३॥

राम आणखी ही तुला दोष सांगतो या हरीच्या नामाविना गती किंवा मोक्ष काही ही होत

राम नाही. येथे या जगात जीव जे कर्म करतात ते यमाच्या घरी जाऊन केलेल्या कर्माचे फळ भोगतात. ॥२८३॥

राम जना सुं बेर रखे दिल कोय ॥ तिको नर नरक पडे धुम जोय ॥

राम उथापे हे ग्यान चले मन जोर ॥ तिको नर खंभ बंध्यो उन ठोर ॥२८४॥

राम कोणी संतजनांशी मनात वैर ठेवेल. तो मनुष्य धुम्रनावाच्या नर्कात जाऊन पडतो.

राम संतजन काळाच्या मुखातून निघण्याचे सतस्वरूप ज्ञान सांगतात. अशा ज्ञानाला उलटवून

राम जो मनुष्य आपल्याच मनाच्या जोराने काळाच्या मुखात ठेवणाऱ्या मायेचे अनेक प्रकारच्या धर्माने चालतात. तो मनुष्य यमलोकात तप्त खांबाला घेऊन जाऊन बांधले जातील. ॥२८४॥

राम जना गत जाण लेहे जग साथ ॥ तिको नर नरक निगोदा हा जात ॥

राम होवे नर लीन मिले जग माय ॥ सावे नर नरक निसास्या हा जाय ॥२८५॥

राम सतस्वरूपी संतजनांची गती जाणतो (त्यांचा संग खुप चांगला आहे असे मनात जाणून)

राम ही जाणून-बुझून निचकर्मी जगाचा संग करतो तो मनुष्य ही निगोद नावाच्या नर्कात

राम जाईल आणि कोणी मनुष्य संतजनांशी लीन होऊन नंतर तो मनुष्य संसारात मिळून जाईल तर तो निसाऱ्या (ज्याच्यात श्वास घेत नाही) अशा नर्कात जाईल. ॥२८५॥

राम अग्या ले फेर अफूटो होय ॥ तके धर्म कुण्ड पडे नर लोय ॥

राम भळे सुण मार पडे इण जात ॥ भरे मुख भिष्ट बढावे हे हात ॥२८६॥

राम सतस्वरूपी संताचा शिष्य बनून म्हणजे संतांला धारण करून त्या संताचा धर्म सोङ्गून

राम देतो व संतांशी बदलून जातो आणि ज्या देवतांना बली चढते अशा देवतांना विकारी

राम निच मायेचा धर्म धारण करतो. याकारणाने तो भ्रम नावाच्या नर्ककुंडात पडतो आणि अधिक या जातीचा भार त्याच्यावर पडतो की त्याच्या तोंडात विष्टा भरून त्याचे हात

राम कापतात. ॥२८६॥

राम तजे हरि नाम गहे सुर जाप ॥ तका शिर मार देहे हरि आप ॥

राम भळे सुण नरक न खावे हे जोय ॥ मैला मल मंत्र सीखे हे कोय ॥२८७॥

राम हरीनाम जपने सोङ्गून दुसऱ्या देवतांचा म्हणजे पापकर्मी देवतांचा जप करेल तर त्याच्या

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम शिरावर हरी काळाच्याद्वारे मार दईल आणि त्याला नरकात टाकला जाईल आणि येथे कोणी मळकट मैले मंत्र शिकेल. ॥२८७॥

राम करे बस देव मंगावे हे माल ॥ तिकारी हि जम कढावे हे खाल ॥

राम जना सुंखेद करे जग माय ॥ तके नर कुंभी नरका जाय ॥२८८॥

राम हे असे मैले मंत्र शिकून मैल्या देवांना वश करून त्या मैल्या देवापासून माल म्हणजे

राम वस्तु मागून घेतो तर त्याची कातडी यम काढेल आणि कोणी संसारात संतजनाला

राम त्रास दईल. तर तो कुंभी नावाच्या नर्कात जाईल. (कुंभी नर्क म्हणजे त्या माठाच्या

राम तोंडाएवढे तोंड आणि आत चार कोस लांब व चार कोस चवडा आणि चार कोस खोल

राम इतका खोल नर्ककुंड असून त्याचे तोंड फक्त घरडी एवढे असते. याच्यात आधीपासून

राम अनंत जीव पडलेले राहतात. आणि याच्यात या संताला त्रास देणाऱ्या माणसाला टाकून

राम देतात. ॥२८८॥

राम एकु कोहो दोस बताऊँ हुँ तोय ॥ भळे सुण खून अनेकुं होय ॥

राम सबे तुज खून बताऊँ लाय ॥ जमी पे पाव न मेल्यो हो जाय ॥२८९॥

राम हे शिष्य मी तुला एक-एक वेग-वेगळे दोष सांगितले आणखीही अनेक प्रकारचे दोष

राम आहेत. जर सर्व दोष आणून तुला सांगु तर जमीनीवर पायही ठेवला जाणार नाही.

राम ॥२८९॥

राम तुजै मै छाट बडा कहुँ लाय ॥ जका कर नरक अवसां जाय ॥

राम क्युँ हि कर खून मिटे नहि कोय ॥ तिके सुण दोष बताऊँ हुँ तोय ॥२९०॥

राम आता मी तुला जे मोठे दोष आहेत ते सांगतो त्या मोठ्या कर्मानी नक्कीच ते नर्कात

राम जातात. त्या मोठ्या दोषांचा गुन्हा काहीही केल्याने मिटत नाही. असे ते मोठे दोष मी

राम तुला सांगतो. ॥२९०॥

राम गुरां को खून न मिटे हे कोय ॥ अनेकुँ हुँ धर्म उपाया हाँ होय ॥

राम भळे सुन नाँव लेवारी हि होय ॥ तिकारा खून न छूटे हे कोय ॥२९१॥

राम एक गुरुचा केलेला गुन्हा काहीही केल्याने मिटत नाही अनेक उपाय केले तरी गुरुचा

राम गुन्हा सुटत नाही. अधिक नाव घेणारे संत आहेत. त्यांचा केलेला अपराध सुटत नाही.

राम ॥२९१॥

राम आगा होय फेर धसे जग माय ॥ तके सुण खून कहुँ नहि जाय ॥

राम भळे ओ तीन बडा सुण होय ॥ तके सुण खून बताऊँ हुँ तोय ॥२९२॥

राम संताकङ्गुन शब्द घेऊन भक्ती करू लागला. नंतर संतांनी सांगितलेल्या भक्ती सोङ्गुन

राम संसारात घुसुन संसारासारखे विकारी कर्म करू लागला हा गुन्हा कोठेही गेला तरी

राम सुटणार नाही बाकी सर्व गुन्ह्यांपेक्षा हे गुन्हे खुप मोठे आहेत. मी तुला आणखी सांगतो.

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

राम ॥२९२॥

दोहा ॥

सुण सिष मै तो कुं कहुँ ॥ बड़ा दोष इम होय ॥
फेरे कहे तो दोष रे ॥ सरब बताऊँ तोय ॥२९३॥

राम आदि सतगुरु सुखरामजी महाराज शिष्याला सांगतात की, हे शिष्य मी तुला जे सांगतो
ते मोठे दोष याप्रकारचे आहेत. अजूनही जर म्हणशील तर सर्व दोष तुला मी सांगेल.
राम ॥२९३॥

राम सिष वायक ॥ दोहा ॥

हो गुरुदेवजी बड़ा दोष किम छूटसी ॥ सो मुझ कहो उपाय ॥
ओर कर्म मै काहा सुणूं ॥ जे हर भजियाँ जाय ॥२९४॥

राम शिष्याने गुरुदेवाला सांगितले की, हे गुरुदेवजी, हे मोठे दोष कसे सुटतील? याचा उपाय
मला सांगा आणि दुसरे कर्म मी काय ऐकू? जे गुन्हे रामनामाचे भजन केल्याने मिटून
जातात. ॥२९४॥

राम गुरु वायक ॥ छंद मोतीदान ॥

बड़ा सुण कर्म गळे इम जाण ॥ गुरां कूं सीस निवावे हे आण ॥
सबे सुण दोष इमे गळ जाय ॥ गहे हर नाँव गुरापे आय ॥२९५॥

राम गुरुने म्हटले हे शिष्य, हे मोठे कर्म अशाप्रकारे गळून जातात ते मोठे कर्म फक्त गुरु
समोर डोके झुकविल्यानेच कापले जातात. दुसरे सर्व दोष असे गळून जातात सतगुरु
जवळ जाऊन रामनाम धारण केले तर सर्व दोष मिटून जातात. ॥२९५॥

राम कर्म अनेक न लागे हे कोय ॥ होवे सब रद कियोडा हा होय ॥
परमेसर नाँव अपरम्पार ॥ लगे दुष्ट कर्म रहे सब लार ॥२९६॥

राम सतगुरु जवळ जाऊन हरनाम धारण केल्यानंतर दुसरे कोणतेही अनेक कर्म जे
असतील ते कर्म काहीही लागणार नाही आणि आधीचे जे केले गेलेले कर्म आहेत ते
गुरुजवळ जाऊन हरनाम धारण केल्याने रद्द होऊन जातात. परमेश्वराचे नाव अपरंपार
आहे. जे दृष्ट कर्म लागले ते मागे सुटून जातात. ॥२९६॥

सिष वायक ॥ छंद मोतीदान ॥

राम कहे सिष फेर सुणो गुरुं देव ॥ भक्त बमेख बतावो हो भेव ॥

राम बिना तुम ओर कहे कुण आय ॥ निरणा बिन भर्म सबे नहिं जाय ॥२९७॥

राम शिष्याने म्हटले की, हे गुरुदेवजी आणखी ऐका भक्तीचा विवेक आणि भक्तीचा भेद
मला सांगा. हे गुरुदेवजी, तुमच्या शिवाय मला दुसरा कोण येऊन सांगेल? आणि तुमचा
निर्णय केल्याशिवाय माझा भ्रम जाणार नाही. ॥२९७॥

राम हवे जम लोक कहो गुरुदेव ॥ केते प्रवाण कटीने हे भेव ॥

राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

कहिजे आप सब बिध कर्म ॥ धीरज ग्यान कहो बिध धर्म ॥ २९८ ॥

हे गुरुदेवजी, आता तो यमलोक मला सांगा. त्याचे काय प्रमाण आहे? तो यमलोक कोठे आहे? आपण सर्व विधीचे कर्म सांगा. त्याचे धीरज ज्ञान सांगा आणि त्याची विधी व धर्म हे सर्व मला सांगा. ॥ २९८ ॥

गुरु वायक ॥ छंद मोतीदान ॥

सुणो सिष भेव बताऊँ हुँ तोय ॥ बामे कर लोक जमा को हो होय ॥

चोडो सुण जोजन सेंस हजार ॥ ऐतो हिं लांबो ऊँचो बिस्तार ॥ २९९ ॥

गुरु शिष्याला म्हणाले की, हे शिष्य, मी तुला भेद सांगतो आहे. ते ऐक डाव्या हाताला यमाचा लोक आहे. दहा लाख योजन चवडा आहे आणि इतकाच लांब आणि उंच त्या यमलोकाचा इतका विस्तार आहे. ॥ २९९ ॥

चहुँ दिस पोल्याँ एकी की हि होय ॥ तिकारा भेव बताऊँ हुँ तोय ॥

पूर्बी पोळ तके नर जाय ॥ घणा सुख संपत माय समाय ॥ ३०० ॥

या इतक्या मोठ्या यमलोकाच्या चारी दिशांना चार दरवाजे आहेत. (एक पूर्वेकडे, दक्षिणेकडे एक तसेच पश्चिमेकडे एक उत्तरेकडे एक अशाप्रकारे चारी दिशांना चार दरवाजे आहेत. त्याचा भेद मी तुला सांगतो. पूर्व दिशेच्या दरवाज्याने जे जन जातात ते सान्या सुखांमध्ये आणि संपत्ती मध्ये जाऊन मिळतील. ॥ ३०० ॥)

करे सुण लील बिलास अनेक ॥ चाय मन भोग सबे सुख पेख ॥

भळे सुन उत्तर पोळ बखाण ॥ ज्याँ हां सुर राज घणा सुख जाण ॥ ३०१ ॥

पूर्वे दिशेने जाणारे तेथे अनेक प्रकारच्या लीला आणि अनेक प्रकारचे विलास करतात. त्यांच्या मनाला वाटेल ते भोग आणि सुख ते तेथे पाहू शकतात. आणिक ही ऐक उत्तरेकडील दरवाज्याचे वर्णन करतो. तेथे देवतांचे राज्य आहे आणि तेथे खूप प्रकारचे सुख आहेत. ॥ ३०१ ॥

अनंता हिं नाद घुरे घम घोर ॥ सुखि बोहो जीव हुवे ऊण ठोर ॥

इच्छा मन माय जके फळ खाय ॥ सुणो सुख पार अपारुं हि मांय ॥ ३०२ ॥

तेथे अनेक प्रकारच्या नादाचा घनघोर शब्द गरजत राहतो. त्या ठिकाणी सर्व जीव खूप सुखी होतात. त्यांच्या मनात जी इच्छा असते ते फळ ते खातात. तेथील सुखांचा पार नाही तेथे अपार सुख आहेत. ॥ ३०२ ॥

पिछमी पोल कोऊं नर जाय ॥ घणा जुग सुख भुगते मांय ॥

लंकाऊ पोळ ताहाँ जम लोक ॥ बोहो दुःख मार पडे गल तोख ॥ ३०३ ॥

आणि पश्चिमकडच्या दरवाज्याने जे ही स्त्री-पुरुष जातात. ते तेथे अनेक युगांपर्यंत सुख भोगतात आणि दक्षिणेकडे यमलोक आहे. तेथे खूप दुःख आहे. दक्षिणेकडे जाणाऱ्या

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	जीवांवर खूप मार पडतो आणि त्यांच्या गळ्यात तोख जकड बंद करतात. ॥३०३॥		राम
राम	कहयो मै लार सुणो बिध भाग ॥ तके सब दुख पडे इण जाग ॥		राम
राम	कहाँ लग भेव बताऊँ तोय ॥ महा दुःख मार जमाकी होय ॥३०४॥		राम
राम	त्या यमलोकाचे मागे मी वर्णन केलेलेच आहे त्याची सर्व विधी मागे सांगितलेली आहे.		राम
राम	त्या ठिकाणी मागे सांगितलेल्या दुःख जीवांवर पडतात. त्याचा भेद कोठपर्यंत तुला आणून		राम
राम	सांगू? तेथे महादुःख यमाची मार आहे. ॥३०४॥		राम
राम	कयाँ बिध बेतन आवे हे कोय ॥ हुकम हुकम तिहूँ लोक में होय ॥		राम
राम	सुणो सिष दुख तणा नहिं छेह ॥ छुछम सा सोज कया हे एह ॥३०५॥		राम
राम	ते सांगितल्याने त्याची विधी आणि विचार येत नाही. हुकुम-हुकुम तिहूँ लोक मे होय		राम
राम	म्हणजे तिन्ही लोकांमध्ये यमाच्या हुकुमाच्यानुसार होते. सर्व जन यमाच्या हुकुमाला		राम
राम	मानतात. तेथील दुःखांचा काही अंत नाही तरीही मी थोडेसे शोधून सांगितले आहे.		राम
राम	॥३०५॥		राम
राम		सिष वायक ॥ दोहा ॥	राम
राम	हो गुरुदेवजी जम लोक च्यारूं दिशा ॥ चार पोळ ओ होय ॥		राम
राम	किस बिध न्यारा छांट के ॥ जाता हे नर जोय ॥३०६॥		राम
राम	शिष्याने सांगितले की, हे गुरुदेवजी, यमलोकाच्या चारी दिशांना दरवाजे आहेत. या चारी		राम
राम	दरवाजांतून मनुष्य कशाप्रकारे वेगवेगळे करुन जातांना दिसू लागतात. ॥३०६॥		राम
राम		गुरु वायक ॥	राम
राम	हे सिष जेसी करणी जो करे ॥ मृत लोक के मांय ॥		राम
राम	तिण कारण जम छाट के ॥ पोळ पोळ ले जाय ॥ ३०७ ॥		राम
राम	गुरुने सांगितले की, हे शिष्य, हे जीव या मृत्युलोकात जशी करणी करतो. त्या करण्यांमुळे		राम
राम	यम त्यातून वेग-वेगळे निवळून त्या त्या दरवाजांतून घेऊन जातात. ॥३०७॥		राम
राम		सिष वायक ॥	राम
राम	हो गुरुदेवजी कुण करणी कर जीव ओ ॥ पिच्छम पोल कूं जाय ॥		राम
राम	न्यारी न्यारी छांट के ॥ च्यारूं कहो बजाय ॥३०८॥		राम
राम	शिष्याने म्हटले, हे गुरुदेवजी, कोणती करणी करुन हे जीव पश्चिमच्या दरवाज्याने		राम
राम	जातात हे वेग-वेगळे करुन चारी दरवाजांचे भेद मला सांगा. ॥३०८॥		राम
राम		गुरु वायक ॥ छंद मोती दान ॥	राम
राम	सुणो सिष भेद बताऊँ तोय ॥ करे जिग जाग पुन्यारथ लोय ॥		राम
राम	भळे उपकार दया घट मांय ॥ जके नर पूरब पोळ्या जाय ॥३०९॥		राम
राम	गुरुने सांगितले की, हे शिष्य, याचा भेद मी तुला सांगतो. कोणी यज्ञ करतो आणि होम		राम
राम	करतो व पुण्य करतो. ते लोक व जे जीवांवर उपकार करतात आणि ज्यांच्या घटात		राम
राम	दया आहे असे मनुष्य पुर्वेच्या दरवाज्याने जातात. ॥३०९॥		राम

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	कथे नित ग्यान सुरां सुभ सेव ॥ भजे अवतार तीनुं सत्त देव ॥		राम
राम	करे तप त्याग जोरावर आय ॥ तके नर उत्तर पोळ्यां हां जाय ॥३१०॥		राम
राम	आणि जे मायेच्या ज्ञानाचे कथन करतात.शुभ-शुभ देवांची सेवा करतात.रामचंद्र, श्रीकृष्ण अशा अवतारांना भजतात तसेच ब्रह्मा,विष्णू,महेश या तिन्ही देवांना सत्त		राम
राम	मानतात आणि मोठी कठीण तपस्या करतात,जबरदस्त त्याग करतात असे मनुष्य		राम
राम	उत्तर दरवाजाने जातात. ॥३१०॥		राम
राम	रटे निजनाँव न केवळ नित्त ॥ धरे उर माहि अफूटो हो चित्त ॥		राम
राम	पुरा गुरु धार करे नित सेव ॥ बिना हर ओर न माने हे देव ॥३११॥		राम
राम	कोणी नेहमी नि कैवल्य नामाचे रटण करतात तसेच हृदयात चित्त उलटे धरतात (चित्तात आलेल्या विरुद्ध गोष्टी करतात)अशी धारण ठेवतात आणि पूर्ण गुरु धारण		राम
राम	करून त्या गुरुची नेहमी सेवा करतात.तसेच हरशिवाय दुसऱ्या देवास मानत नाही.		राम
राम	॥३११॥		राम
राम	सजे सत्त जोग काया घट माय ॥ जके सुण पिछम पोळ्यां हाँ जाय ॥		राम
राम	करे सो कर्म बोहो बिध आय ॥ तके सुण दखिण पोळ्या हाँ जाय ॥३१२॥		राम
राम	आणि या शरीराने साधून,या घटातच सत्य योगाची साधना करतात ते पश्चिमच्या दरवाज्याने जातात आणि दुसऱ्या अनेक तन्हेचे वाईट कर्म खुपसे करतात ते दक्षिणेच्या दरवाज्याने जातात. ॥३१२॥		राम
राम	स्वर्ग ओ पोळ कही सब सुध ॥ बोहो बिध रीत समझले बुध ॥		राम
राम	हवे सुण सिष इऊँ ओ होय ॥ सिंभु सा बेण सुणाया हे सोय ॥३१३॥		राम
राम	स्वर्गाचे सर्व दरवाजे शोधून मी तुला सांगितले.ती खुप तन्हेच्या विधीची रीत आणि बुधीने तु समजून घे.शिष्य ऐक,हे असे थोडेसे वचन मी तुला सांगितले आहे. ॥३१३॥		राम
राम	शिष वायक ॥ दोहा ॥		राम
राम	हो गुरुदेव जी धिन्न आप हो ॥ धिन्न मेरो अवतार ॥		राम
राम	तुम सरणे मै आय के ॥ पायो भेव अपार ॥३१४॥		राम
राम	शिष्याने म्हटले की,हे गुरुदेवजी आपण धन्य आहात आणि माझा अवतारही धन्य आहे.आपल्या शरणात येऊन मी अपार भैद प्राप्त केला. ॥३१४॥		राम
राम	मेरे मन अबलाख हे ॥ ऐक ओर गुरु राय ॥		राम
राम	जिण जिण पोळ्याँ पोंचिया ॥ याँ किम जाणी जाय ॥३१५॥		राम
राम	हे गुरुराय,माझ्या मनात आणखी एक अभिलाषा आहे की,येथे मनुष्य मरतात तर ते कोण कोणत्या दरवाज्याने गेला हे येथे कसे समजले जाईल ? ॥३१५॥		राम
राम	याँ किम जाणी जाय ॥ भैद यां को मुज दीजे ॥		राम

राम ॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥

राम

कृपा कर गुरुदेव ॥ छांट निरण सब कीजे ॥ ३१६ ॥

राम हा जीव कोणत्या दरवाज्याने गेला आहे हे येथे कसे समजण्यात येते. याचा भेद मला द्या. हे गुरुदेवजी, कृपा करून त्याचा सर्व वेगवेगळा करून निर्णय करा. (त्याचा सर्व वेगवेगळा निर्णय करा.) ॥ ३१६ ॥

राम गुरु वायक ॥ छंद मोतीदान ॥

हे सिष या सुण युँ गम होय ॥ तिकाको मै भेव बताऊँ तोय ॥

काया सो हो हंस तजे तिण बार ॥ भेदी जन आण लखे संसार ॥ ३१७ ॥

राम गुरुंनी सांगितले की, हे शिष्य याची येथे अशी माहिती होते त्याचा मी तुला भेद सांगतो, या शरीराला हा हंस ज्यावेळी सोडून जातो या संसारात जे भेदी जन आहे ते हा जीव कोणत्या दरवाज्याने गेला ते समजून घेतात. ॥ ३१७ ॥

राम खुले सो काया कंवळ जाण ॥ तहाँ होय हंस बिछुटे हे आण ॥

वहाँ की पोळ याहाँ यह होय ॥ खण्डे पिण्ड राम बणाई हे जोय ॥ ३१८ ॥

राम हंस निघतो त्यावेळी शरीराचे जे कमळ उघडतात. हा हंस निघाला असे समजायला पाहिले. तेथील दरवाजा आहे तसाच येथील आहे. रामजीने खंडाची हकीकत सर्व पिंडात बनविली आहे तीला पाहून घ्या. ॥ ३१८ ॥

राम वहाँ जिण पोळ ले जावे जम ॥ याहाँ तिण घाट कडावे दम ॥

सुणो सिष भेव इमे यह होय ॥ वाहाँ यहाँ रीत कहिं मै तोय ॥ ३१९ ॥

राम तेथे ज्या दरवाज्याने यम जीवाला घेऊन जातात येथून त्याच घाटाने श्वास काढून घेतात म्हणजे श्वासासोबत जीव काढून घेऊन जातात. हे शिष्य, याचा भेद हा असा आहे. तेथील आणि येथील रीत मी तुला सांगितली. ॥ ३१९ ॥

सिष वायक ॥

पुरब पोळ तके हंस जाय ॥ याहाँ को घाट खुले गुरु आय ॥

इना को भेव कहो सब बाट ॥ किसी वाहाँ पोळ किस्यो याहाँ घाट ॥ ३२० ॥

राम शिष्याने गुरुदेवांना सांगितले की, हे गुरुदेवजी, पूर्वेच्या दरवाजाने जे हंस जातात तर येथे त्यांचा कोणता घाट खुलतो? याचा सर्व भेद आणि याचे सर्व रस्ते मला सांगा.

राम तेथील ज्या दरवाजाने जीवाला घेऊन जातात तर येथे जीवाला घेऊन जाते वेळी कोणता घाट खुलतो? ॥ ३२० ॥

गुरु वायक ॥

सुणो सिष तोय बताऊँ घाट ॥ पुरबी पोळ याहाँ मुख बाट ॥

भळे सुन घ्राण स दम खुलाय ॥ जके हंस उत्तर पोल्या जाय ॥ ३२१ ॥

राम गुरुंनी सांगितले की, हे शिष्य, याचा घाट बोलून सांगतो ते ऐक. तेथे ज्या जीवाला पूर्वेच्या दरवाजातून घेऊन जातात. त्या जीवाला येथे मुखाच्या रस्त्याने काढतात आणि

राम	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	॥ राम नाम लो, भाग जगाओ ॥	राम
राम	जेथे नाकातून ज्याचा श्वास म्हणजे जीव काढतात त्या जीवाला नाकाच्या दरवाजातून काढतात तेथे तो जीव उत्तरेच्या दरवाजाने जातो. ॥३२१॥		राम
राम	खुले चख नैण सुणो इण देह ॥ तके हंस पिछम पोळस नेह ॥		राम
राम	गुदा लिंग घाट याहाँ यह जाण ॥ वहाँ सुण दक्षिण पोळ बखाण ॥३२२॥		राम
राम	आणि ज्या देहात ज्याचे मरते वेळी उघडे राहतात, त्या हंसाला पश्चिमच्या दरवाजातून घेऊन जातात व येथे गुदेच्या रस्त्याने आणि लिंगाच्या रस्त्याने, ज्या जीवाला घेऊन जातात, त्या जीवाला तेथे दक्षिणेच्या दरवाजातून घेऊन जातात. ॥३२२॥		राम
राम	कहे सिष फेर सुणो गुरु आय ॥ दिसे नहिं हंस काहाँ होय जाय ॥		राम
राम	किसी बिध जाण पडे गुरुदेव ॥ तको मुज सोज बतावो हो भेव ॥३२३॥		राम
राम	शिष्याने सांगितले हे गुरुजी, आणखी ऐका, हा हंस जाते वेळी कोठून गेला हे तर काही दिसत नाही. मग हे गुरुदेवजी हे कसे ओळखले जाते? याचा शोधून मला भेद सांगा. ॥३२३॥		राम
राम	याहाँ होय हंस गयो ते तीक ॥ तिका गुरु मोह बतावो हो लीक ॥		राम
राम	सुणो सिष फूल खुले सोई जाण ॥ ताहाँ होय हंस बिछुटो हो आण ॥३२४॥		राम
राम	हा येथून लवकर हंस गेला आहे तर गुरुजी त्याच्या गेलेल्या रस्त्याची लीक म्हणजे चिन्ह मला सांगा. गुरुने सांगितले हे शिष्य, जीव निघतो तेंव्हा जे फुल उमलले त्यातून हा जीव गेला असे समजून घे. ॥३२४॥		राम
राम	कहे सिष फेर सुणो गुरुदेव ॥ अे तो हृद च्यार बताया हे भेव ॥		राम
राम	हवे ओ भेव कहो गुरु आय ॥ मिले जे मोख काहाँ होय जाय ॥३२५॥		राम
राम	शिष्याने गुरुदेवांना सांगितले, गुरुजी आणखी सांगतो ते ऐका. हे तर आपण हृदीच्याच चारी दरवाजांचा भेद सांगितला. तर गुरुदेवजी हा भेद आपण मला सांगा की, जे मोक्षाला जाऊन मिळतात ते येथे कोणत्या रत्याने जातात? ॥३२५		राम
राम	तकांरो भेव कहयो नहिं मोय । वहाँ परममोख यहाँ काहाँ होय ॥		राम
राम	सुणो सिष अहे अटे सेनाण ॥ ब्रवेणी शीश बैकुण्ठ बखाण ॥३२६॥		राम
राम	तर मोक्षास कोठून जातील याचा भेद आपण मला सांगितला नाही. तेथे परममोक्षात जातात. ते येथे या शरीरातून कोठून निघतात. गुरुने सांगितले की हे शिष्य ऐक, याचे येथे हे चिन्ह आहे. त्रिवेणीच्या पुढे वैकुंठ आहे. ॥३२६॥		राम
राम	भळे तुज बाट बताऊँ हुँ जोय ॥ वाहाँ की गेल याहाँ आ होय ॥		राम
राम	दशमो द्वार खुले जब आण ॥ तबे सुण मोख पहुऱ्हते हे जाण ॥३२७॥		राम
राम	आणखी ही मी तुला रस्ता सांगतो. तेथील रस्ता येथे आहे. जेव्हा दहावेद्वार येथे उघडेल तेहा हा हंस मोक्षात जाईल. ॥३२७॥		राम

